

Број: 02009 - 1316
Датум: 29.04.2026

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ

ИЗВЕШТАЈ О СПРОВОЂЕЊУ ПРОГРАМА ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА ЗА 2025. ГОДИНУ

ДИРЕКТОР
др Жељка Јеличић Маринковић

Нови Сад, март 2026. године

ИЗВЕШТАЈ О СПРОВОЂЕЊУ ПРОГРАМА ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА
ЗА 2025. ГОДИНУ
ПОКРАЈИНСКОГ ЗАВОДА ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ

Пословно име	Покрајински завод за заштиту природе
Седиште	Нови Сад, Радничка 20а
Претежна делатност	Заштита природе и природних добара на територији Аутономне покрајине Војводине
Матични број	8916918
ПИБ	106611566
ЈББК	80822
Надлежни секретаријат	Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине

Садржај

I УВОДНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ	1
1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ	1
2. УВОД	2
3. ОРГАНИЗАЦИОНА И КАДРОВСКА СТРУКТУРА	6
3.1. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА	6
3.2. КАДРОВСКА СТРУКТУРА	7
II ОСНОВНА ДЕЛАТНОСТ	8
4. СТРУЧНИ ПОСЛОВИ ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ- РЕАЛИЗАЦИЈА ЦИЉЕВА РАДА ЗАВОДА У 2025. ГОДИНИ	8
4.1. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА	8
4.2. МЕЂУНАРОДНИ ПРОЈЕКТИ И САРАДЊА	78
5. ОПРЕМЉЕНОСТ И КАПАЦИТЕТИ	82
5.1. ОПРЕМЉЕНОСТ	82
5.2. ПРИРОДЊАЧКЕ ЗБИРКЕ	83
5.3. ОБЈАВЉЕНИ РАДОВИ И ПУБЛИКАЦИЈЕ	85
III ПРАТЕЋА ДЕЛАТНОСТ	85
6. ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ	85
6.1. ПОКРАЈИНСКИ РЕГИСТАР ЗАШТИЋЕНИХ ПРИРОДНИХ ДОБАРА	88
6.2. БИБЛИОТЕЧКА ДЕЛАТНОСТ	89
7. ПРАВНИ ПОСЛОВИ	90
7.1. УЧЕШЋЕ У ИЗРАДИ ЗАКОНСКИХ И ПОДЗАКОНСКИХ АКТА	90
8. ФИНАНСИЈЕ	91

I УВОДНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ

Назив институције	Покрајински завод за заштиту природе
Година и акт оснивања	16.02.2010. године, Покрајинска скупштинска одлука о оснивању Покрајинског завода за заштиту природе („Сл. лист АПВ“, бр. 2/2010 и 23/2018)
Почетак рада	01.04.2010. године
Седиште	Радничка 20а, Нови Сад
Управни одбор	1. Милена Недељков, председник; 2. Мирослав Гаврић, члан; 3. Драгољуб Узбрдов члан; 4. Катарина Драгаш, члан из редова запослених; 5. Илија Миљковић, члан из редова запослених.
Надзорни одбор	1. Клара Валтер, председник; 2. Стефан Станојевић, члан; 3. Ивана Петковић, члан из редова запослених.
ДИРЕКТОР	др Жељка Јеличић Маринковић
Број запослених и попуњеност планираних капацитета	Систематизовано 29 радних места односно, 53 извршилаца. Од наведеног броја извршилаца 1 је именовано лице и 52 запослених на неодређено време. Укупно је попуњено 100 % капацитета предвиђеног Правилником о изменама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Заводу (01 004 1698 од 04.06.2025. године).
Стручна спрема	доктор наука (13%), магистар наука/мастер (24%), ВСС (46%), ВС (2%), ССС (15%).
Полна структура	Жене (52%); Мушкарци (48%)

2. УВОД

Покрајински завод за заштиту природе (у даљем тексту: Завод) је стручна организација која обавља послове заштите природе и природних добара која се у целости или већим делом своје површине налазе на територији Аутономне покрајине Војводине (у даљем тексту: АПВ).

Завод у оквиру своје делатности, а пре свега квалитетним стручним радом, придонosi очувању и унапређењу природе у АПВ, као универзалног циља у области заштите природе и животне средине, за добробит садашњих и будућих генерација. Кроз интензиван теренски рад, примену најновијих научних сазнања и сарадњу са свим заинтересованим странама, пружа стручну подршку за планирање и спровођење заштите природе (очувању биодиверзитета – специјског, генског и екосистемског, геодиверзитета и екосистема). На тај начин осигурава очување и унапређење природе у АПВ, односно у Републици Србији (у даљем тексту: РС).

Завод послује као установа, у складу са прописима о јавним службама, а обавља послове заштите природе утврђене Законом о заштити природе („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 – исп., 14/2016 и 95/2018 – др. закон и 71/2021), Покрајинском скупштинском одлуком о оснивању Покрајинског завода за заштиту природе (Покрајинска скупштинска одлука о оснивању Покрајинског завода за заштиту природе, „Сл. лист АПВ“, бр. 2/2010 и 23/2018) и Статутом Покрајинског завода за заштиту природе („Сл. лист АПВ“, број 9/2010, 22/2018, 48/2018, 40/2021 и 42/2024).

Заштита природе и природних добара, као основна делатност Завода, обухвата истраживање природних и предеоних одлика, анализу и вредновање појава, процеса, објеката, подручја, ресурса и амбијенталних целина, њихову валоризацију и израду студија заштите, као стручно – документациону основу за успостављање законске заштите природних вредности.

Послови заштите природе спроводе се кроз стручни надзор и помоћ управљачима, дефинисање, усмеравање и спровођење мера активне заштите у заштићеним подручјима или саставним деловима националне еколошке мреже и еколошких коридора и успостављању међународне еколошке мреже NATURA 2000. Завод, у складу са позитивним прописима који регулишу заштиту природе, издаје услове заштите природе и мишљења за активности у заштићеним подручјима и ван њих, као и у поступку израде просторно-планске и инвестиционо-техничке документације. Овако бројни и сложени послови захтевају спровођење одговарајућих процедура и учестало присуство стручњака на терену, без обзира о ком се сегменту делатности Завода ради, ради прикупљања и обраде података о природним вредностима, антропогеним утицајима, оцени очуваности дивљих врста и њихових станишта, станишних типова приоритетних за заштиту, екосистема, објеката геонаслеђа и других природних вредности.

Предметни извештај о раду за 2025. годину, односи се на реализацију Плана заштите природних добара за 2025. годину, који је израђен на основу Средњерочног програма заштите природних добара за период 2021 – 2030. године (02-2771/2 од 03.11.2020. године.)

Завод је у 2025. години реализовао већину постављених циљева и активности планираних Планом заштите природних добара за 2025. годину.

Значајан део активности Завода односио се на валоризацију природних вредности појединих подручја кроз теренски рад, прикупљањем података, проучавањем стручне и научне литературе у циљу израде студија као стручне документационе основе ради

проглашења нових заштићених подручја на простору АПВ, као и у циљу израде студија ревизије заштите постојећих заштићених подручја.

Већина планираних теренских излазака на подручја одређена за валоризацију природних вредности је реализована у 2025. години.

Вршен је стручни надзор у постојећим заштићеним подручјима, а по потреби и у централним подручјима еколошке мреже и у издвојеним стаништима строго заштићених и заштићених дивљих врста.

Реализоване су бројне активности везане за активну заштиту ретких врста биљака и животиња и њихових станишта, као и збрињавање јединки строго заштићених и заштићених дивљих животиња којима је била потребна помоћ.

Пружана је стручна помоћ управљачима заштићених подручја у циљу спровођења адекватних мера и активности на управљању природном баштином. Остварене су бројне активности са локалним самоуправама, представницима удружења грађана, као и са медијима.

Остварена је интензивна међународна сарадња, како кроз реализацију међународних пројаката у којима је Завод био партнер, корисник или заинтересована страна, тако и кроз сарадњу са међународним организацијама и асоцијацијама (IUCN, WWF, GIZ, EURONATUR и SavaParks Network).

Завод је у претходном периоду учествовао у реализацији пројекта Европске уније (у даљем тексту: ЕУ) везаног за успостављање међународне еколошке мреже NATURA 2000 у Србији, у сарадњи са Заводом за заштиту природе Србије, Министарством заштите животне средине, Покрајинским секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине и конзорцијумом „ЕРТИСА“, задуженим за реализацију пројекта. Током 2025. године вршене су консултације везане за резултате наведеног пројекта у циљу њиховог коришћења за потребе рада Завода.

План заштите природних добара Покрајинског завода за заштиту природе за 2025. годину био је заснован и на утврђеним краткорочним циљевима у области заштите природе, који су обухватали:

- очување и унапређење постојећих заштићених подручја, подручја у поступку заштите, подручја еколошке мреже и мреже полигона са стаништима строго заштићених и заштићених дивљих врста;
- повећање површина под заштићеним подручјима (заштићена подручја и подручја у поступку заштите), кроз израду нових студија заштите и проглашење заштите на око 16.000 ha;
- наставак валоризације природних вредности нових подручја у циљу израде студије прве заштите подручја: „Долина Караша од Куштиља до Дупљаје“ и „Аде и одсеци код Сурдука и Белегиша“;
- завршетак валоризације природних вредности и израда студије прве заштите подручја у 2025. години: „Пашњаци и долине код Алибунара“, „Травна станишта уз Брзаву“, „Стари Бегеј“;
- валоризација природних вредности и израда студије прве заштите подручја у 2025. години: СП „Вирцинијске клеке у Српској Црњи“;
- почетак валоризације природних вредности у циљу израде студије ревизије заштите заштићеног подручја: СП „Стари парк у Новом Кнежевцу“

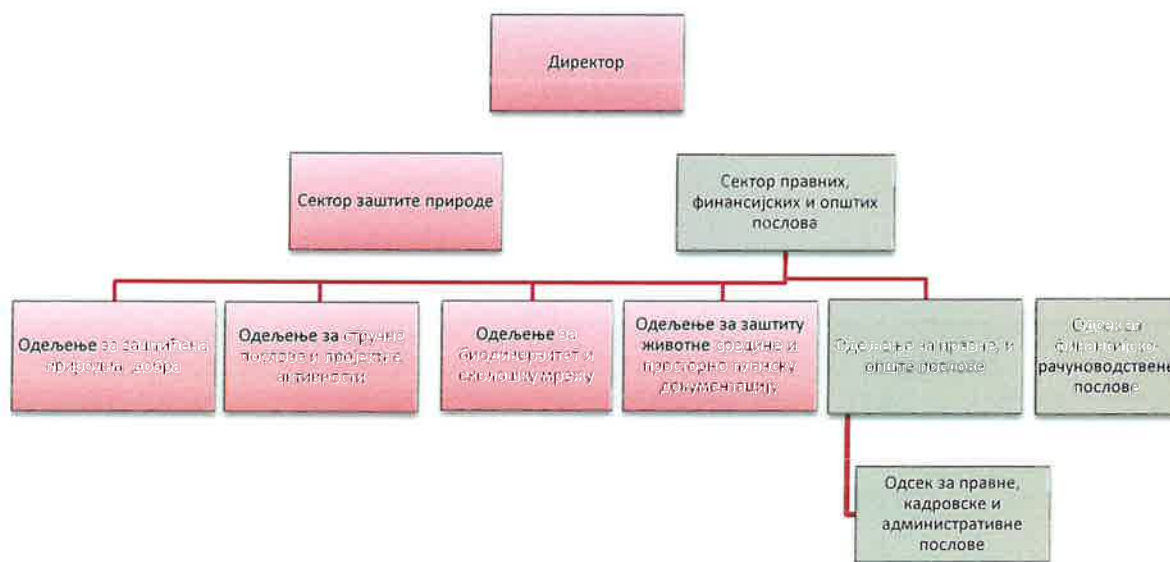
- валоризација природних вредности у циљу израде студије ревизије заштите заштићеног подручја: ПС „Дворед дудова на путу Избиште – Уљма“, ЗС „Панчевачке аде“ и ПС „Група копривића у Српској Црњи“;
- наставак валоризације природних вредности у циљу израде студије ревизије заштите заштићеног подручја: СРП „Делиблатска пешчара“ и СРП „Краљевац“;
- завршетак валоризације природних вредности и израда студије ревизије заштите заштићеног подручја: СП „Парк Бландаш“;
- ревизија граница ПИО „Вршачке планине“
- ревизија статуса заштите појединих споменика природе у циљу покретања поступка престанка заштите;
- одржавање и развој еколошке мреже на подручју АПВ;
- одржавање и развој мреже издвојених полигона са стаништима строго заштићених и заштићених дивљих врста;
- издвајање нових еколошки значајних подручја (станишта строго заштићених и заштићених дивљих врста, станишта приоритетних за заштиту), регионалних и локалних еколошких коридора, као делова интегралне еколошке мреже;
- реализација мера и активности предвиђених Акционим планом за спровођење Програма заштите природе;
- учешће у активностима везаним за успостављање европске еколошке мреже NATURA 2000;
- унапређење стања биолошке, геолошке и предеоне разноврсности;
- очување и унапређење стања популација и дистрибуције строго заштићених и заштићених дивљих врста и њихових станишта и јачање примене механизма (начина и активности) и мера, кроз управљање популацијама, санацију, ревитализацију, релокацију, реинтродукцију и др;
- унапређење система рада на збрињавању угрожених строго заштићених и заштићених врста дивљих животиња, кроз допунско опремање и обучавање Тима за збрињавање животиња;
- развој активности на контроли инвазивних алохтоних и агресивних врста;
- унапређење Покрајинског регистра заштићених природних добара за аутономну покрајину (АПВ);
- унапређење Интегралног информационог система Завода (у даљем тексту: ИС) и његово адекватно повезивање са сличним системима на националном и међународном нивоу;
- обрада, вођење и развој картографских и других података у бази (GIS);
- унапређење инвентара објеката геонаслеђа;
- едукација и промоција у области заштите природе и подизање еколошке свести јавности;
- континуирано присуство и рад са медијима, употребом савремених метода, техника и алата, посебно кроз присуство на интернету (веб страница), друштвеним мрежама и другим медијима;
- унапређење заштите природе кроз јачање међусекторске сарадње са органима власти, управним органима, организацијама и институцијама, као и са корисницима простора и другим заинтересованим странама, на националном нивоу;

- континуиран, активан рад на доступности информација од јавног значаја у погледу заштите природе из делокруга рада Завода;
- унапређење стручног надзора, самостално и у сарадњи са надлежном инспекцијом, као и сарадње са управљачима заштићених подручја;
- рад на подизању капацитета управљача заштићених подручја;
- јачање прекограничне и међународне сарадње у области заштите природе, биодиверзитета и геодиверзитета;
- формирање партнерства и пријаве пројектних предлога за међународне и националне пројекте;
- повећање обима финансијских средстава у складу са важећом законском регулативом;
- подизање кадровских капацитета Завода и стално усавршавање;
- повећање библиотечног фонда Завода штампаним и електронским публикацијама из области заштите природе;
- координација управљања Резерватом биосфере „Бачко Подунавље“;
- сарадња на управљању заједничким прекограничним Резерватом биосфере „Мура-Драва-Дунав“ у пет држава, проглашеним од стране UNESCO-а у септембру 2021. године.

3. ОРГАНИЗАЦИОНА И КАДРОВСКА СТРУКТУРА

3.1. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА

Полазећи од Правилника о организацији и систематизацији послова у Покрајинском заводу за заштиту природе (01 004 1698 од 04.06.2025. године) године утврђена је следећа организациона шема:

Завод, према напред цитираном Правилнику има 25 систематизованих радних места. На дан 31.12.2025. године, у Заводу у радном односу налази се 45 запослених лица, од тога: једно (1) именовано лице и 44 лица запослена на неодређено време.

3.2. КАДРОВСКА СТРУКТУРА

Бројно стање и попуњеност људских капацитета у Покрајинском заводу за заштиту природе (стање на дан 31.12.2025. године)

ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ	Број систематизован их радних места према Правилнику о систематизацији	Број запослених на неодређено време	Број запослених на одређено време	Број запослених чији је радни однос у мировању
Директор	1	/	1	/
Помоћник директора	2	2	/	1
Одељење за заштићена природна добра	8	8	/	/
Одељење за заједничке стручне послове и пројектне активности	10	7	2	2
Одељење за биодиверзитет и еколошку мрежу	7	7	/	/
Одељење за заштиту животне средине и просторно планску документацију	7	6	/	/
Одсек за музејску делатност	5	/	/	/
Одељење за правне и опште послове у чијем саставу се налази и Одсек за правне, кадровске и административне послове	9	8	/	1
Одсек финансијско рачуноводствене послове	4	4	/	/
УКУПНО	53	44	1	3

II ОСНОВНА ДЕЛАТНОСТ

4. СТРУЧНИ ПОСЛОВИ ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ

Стручни послови заштите природе и природних добара на територији АПВ представљају основну делатност рада Завода. Заштита природе према чл. 4. Закона представља низ мера и активности усредсређених на спречавање оштећења природе, природних вредности и природне равнотеже, које ће допринети очувању здраве животне средине, која је загарантована Уставом РС.

4.1. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА

Заштићена природна добра су у складу са Законом заштићена подручја, заштићене врсте и покретна заштићена природна документа (хербаријуми, збирке и сл.).

Стручни послови заштите природе приказани су у оквиру делатности Завода и прецизније дефинисани и реализовани у 2025. години кроз циљеве рада. Бројни и сложени послови заштите природе захтевају спровођење одговарајућих процедура, као и учестало присуство стручњака на терену, без обзира о ком се сегменту делатности Завода ради.

4.1.1. ЗАШТИТА ПОДРУЧЈА

Табела 1. Индикатори активности везаних за заштиту подручја

Индикатор	Планирано у 2025. години	Обављено у 2025. години	Носиоци посла
Валоризација природних вредности (број подручја)	12	12	Одељење за заштићена природна добра, Одељење за биодиверзитет и еколошку мрежу, Одељење за заштиту животне средине и просторно планску документацију, Одељење за стручне послове и пројектне активности, Одсек за правне, финансијске и опште послове
Израда студија заштите (број студија)	7	7	
Престанак заштите подручја	0	0	

У 2025. години су започета или настављена вишегодишња теренска истраживања на валоризацији природних вредности пет (5) подручја за прву заштиту („Долина Караша од Куштиља до Дупљаје“, „Аде и одсеци од Сурдука до Белегиша“, „Пашњаци и долине код

Алибунара“, „Стари Бегеј“, „Травна станишта уз Брзаву“, СП „Група вирцинијске клеке у Срској Црњи“) и на ревизији заштите седам (7) постојећих заштићених подручја (СП „Стари парк у Новом Кнежавцу“, ПС „Дворед дудова на путу Избиште-Уљма“, ЗС „Панчевачке аде“, ПС „Група копривића у Срској Црњи“, СРП „Делиблатска пешчара“, СРП „Краљевац“, СП „Парк Бландаш“).

НАСТАВАК ВАЛОРИЗАЦИЈЕ ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ НОВИХ ПОДРУЧЈА У ЦИЉУ ИЗРАДЕ СТУДИЈЕ ПРВЕ ЗАШТИТЕ

1. „ДОЛИНЕ КАРАША ОД КУШТИЉА ДО ДУПЉАЈЕ“

Током 2025. године настављена је валоризација природних вредности подручја „Долине Караша од Куштиља до Дупљаје“ а у циљу израде студије заштите која је планирана за крај 2026. године као основе за успостављања новог заштићеног подручја. Површина на којој се вршила валоризација се простире на око 2.500 ha. Обзиром да је забележено присуство строгозаштићене врсте широколисни каранфил (*Dianthus trifasciculatus*), која ће бити и једна од темељних вредности овог подручја, на локалитетима који првобитно нису предвиђени за валоризацију, велика је вероватноћа да ће површина бити повећана.

Током 2025. године реализовано је 4 теренских истраживања, 1 једнодневни и три тродневна терена, како је и планирано, а у којима је учествовало 11 сарадника. Истраживана су постојећа станишта строго заштићених и заштићених врста: ВРС09 под називом „Пашњаци код Војводинаца“, ВРС10 „Пашњаци код Куштиља“, БЦР03а и БЦР03б под називом „Остаци меандра Караша“ и БЦР05а и БЦР05б под називом „Средњи ток Караша“ као и околна станишта која нису регистрована у бази података Покрајинског завода за заштиту природе.

2. „АДЕ И ОДСЕЦИ КОД СУРДУКА И БЕЛЕГИША“

Валоризација природних вредности подручја „Аде и одсеци код Сурдука и Белегиша“ започета је 2024. године, и настављена током 2025. године а у циљу израде студије, као основе за успостављање новог заштићеног подручја заштите, која је планирана за крај 2026. године. Површина планирана за валоризацију је око 650 ha.

Током 2025. Године, од планираних 7 реализовано је 6 теренских истраживања, у којима је учествовало 9 сарадника. Истраживана су првенствено станишта строго заштићених и заштићених врста: СТП01а и СТП01ба под називом „Дунавски лесни одсеци“.

3. „ТРАВНА СТАНИШТА УЗ БРЗАВУ“

Почев од 2022. године врши се валоризација подручја природних вредности травних станишта уз реку Брзаву, на подручју општине Сечањ (КО Конак), општине Пландиште (КО Стари Лец, КО Хајдучица) и општине Алибунар (КО Добрица, КО Иланца), као и подручје самог водотока. Простор представља мозаик степа, слатина и влажних станишта. Током 2025. године реализована су два теренска изласка. Израда студије заштите планирана је у 2026. години.

ЗАВРШЕТАК ВАЛОРИЗАЦИЈЕ ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ НОВИХ ПОДРУЧЈА У ЦИЉУ ИЗРАДЕ СТУДИЈЕ ПРВЕ ЗАШТИТЕ У 2025. ГОДИНИ

1. „ПАШЊАЦИ И ДОЛИНЕ КОД АЛИБУНАРА“

Завод је у 2019. години започео са радом на валоризацији природних вредности подручја „Лесне долине на потезу од Алибунара до Добрице“, у циљу израде студије заштите и успостављања новог заштићеног подручја.

Током 2025.године одржани су састанци са представницима Општине Алибунар којима је представљен обухват простора који је валоризован претходних година. Локалној самоуправи достављен је картографски прилог са радним границама будућег заштићеног подручја за који је неопходно да доставе податке везане за планове Општине за тај простор. Састанак са истом тематиком одржан је и у Вршцу са представницима Градског музеја Вршца везано за евидентиране археолошке локалитете и културно наслеђе на простору који је предвиђен за заштиту.

2. „СТАРИ БЕГЕЈ“

Почев од 2022. године, вршена је валоризација ширег подручја уз део тока Старог Бегеја на подручју Општине Житиште (КО Банатски Двор и КО Житиште) и Града Зрењанина (Ко Меленци, КО Јанков Мост) ради израде студије заштите. Простор обухвата травна и водена станишта у долини и поплавном подручју Старог Бегеја и Турског Бегеја, као и саме водотокове. Израда студије заштите планирана је завршетком валоризације и њена израда почела је у 2024. и интензивирана је у 2025. години. На подручју валоризације током 2025. године реализован је један завршни теренски излазака. Површина која се валоризује је величине око 4300 ha.

ВАЛОРИЗАЦИЈА ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ И ИЗРАДА СТУДИЈЕ ПРВЕ ЗАШТИТЕ У 2025. ГОДИНИ

СП „ГРУПА ВИРЦИНИЈСКЕ КЛЕКЕ У СРПСКОЈ ЦРЊИ“ У поступку валоризације природних и створених вредности окружења католичке цркве Светог Јосипа у Српској Црњи утврђено је да група вирцинијске клеке у непосредном окружењу цркве има вредности од значаја за заштиту. СП „Група вирцинијске клеке у Српској Црњи“ обухвата остатке историјских засада са краја XIX и почетка XX века, односно ретке и значајне примерке биљног света. Састоји се од девет стабала засађених на травњаку око цркве. Површина предложена за заштиту обухвата 1 402 m² (земљиште уз зграду и други објекат) У 2025. години извршена је валоризација природних вредности и написана студија заштите.

ПОЧЕТАК ВАЛОРИЗАЦИЈЕ ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ У ЦИЉУ ИЗРАДЕ СТУДИЈЕ РЕВИЗИЈЕ ЗАШТИТЕ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

1.СП „СТАРИ ПАРК У НОВОМ КНЕЖЕВЦУ“

Парк у Новом Кнежевцу први пут је стављен под заштиту државе као природни Споменик вртне архитектуре Решењем СО Нови Кнежевац бр. 633-2/75 од 15. септембра 1975. године („Сл. лист општине Нови Кнежевац“, бр. 7/75). Године 1977. СО Нови Кнежевац доноси Решење (бр. 01-06-12-632-2/1977) којим се парк поверава на управљање Месној заједници Нови Кнежевац.

Након извршене ревизије природних вредности од стране Завода за заштиту природе Србије, Одлуком СО Нови Кнежевац бр. I-06-1/3-90 („Сл. општине Нови Кнежевац“, бр. 2/90), проглашен је споменик пејзажне архитектуре – Парк у Новом Кнежевцу и заштитна зона, укупне површине 7,29 ха.

Обављени су терени планирани за 2025. годину. Рад на изради студије је у току.

Валоризација се спроводи на површини око 9 ха, а коначне границе биће предложене студијом.

ВАЛОРИЗАЦИЈА ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ У ЦИЉУ ИЗРАДЕ СТУДИЈЕ РЕВИЗИЈЕ ЗАШТИТЕ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

1.ПС „ДРВОРЕД ДУДОВА НА ПУТУ ИЗБИШТЕ – УЉМА“

Према Плану заштите природних добара током 2025. године планирана је и урађена ревизија природних и створених вредности Природног споменика „Дрворед дудова на путу Избиште - Уљма“ - ботаничког карактера („Сл. лист општине Вршац и Планиште“, бр. 8/1974).

Поводом оштећења стабала у ПС „Дрворед дудова на путу Избиште-Уљма“, која су настала услед неконтролисаног паљења стрништа са обиже парцеле, на захтев вршачких еколошких удружња (Станиште, ГЕА) извршен је стручни надзор (бр. 03 025-3307 од 19.09.2024. године). После обављеног стручног надзора, евидентираног оштећења три стабла дуда, целокупног лошег стања дрвореда и с обзиром да је од успостављања заштите прошло преко 50 година, размотрена је и усвојена могућност приоритетне ревизије ПС „Дрворед дудова на путу Избиште-Уљма“ у 2025. години, као и у наредном периоду и остала два дрвореда дудова на територији Града Вршца.

Током 2025. године, у поступку ревизије природних и створених вредности, анализирани су дендролошке и амбијенталне вредности ПС „Дрворед дудова на путу Избиште - Уљма“. Након извршене валоризације, израђена је студија заштите Споменик природе „Дрворед дудова на путу Избиште-Уљма“ У студији заштите, утврђено је да су и поред нарушене структуре и аутетичности дрвореда темељне вредности заштићеног подручја у одређеној мери очуване.

Полазећи од утврђених дендролошких и амбијенталних вредности које се огледају у присуству стабала столетне старости, велике виталности као и еколошког и културно-историјског значаја за Град Вршац, дрворед дудова се предлаже за заштиту као Споменик природе III категорије.

Слика 1: Споменик природе „Дрворед дудова на путу Избиште - Уљма“ (Фото: З. Племић)

2. ЗС „ПАНЧЕВАЧКЕ АДЕ“

Завршена Ревизија Студије заштите ЗС „Панчевачке аде“ у складу са захтевом Града Панчева. Секретаријат за заштиту животне средине Града Панчева обратио се Покрајинском заводу за заштиту природе дописом бр. XV-23-381/2024-сл од 17.09.2024. године, са захтевом за ажурирање Студије заштите у циљу доношења нове одлуке о заштити ЗС „Панчевачке аде“. Из тог разлога је Планом заштите природних добара Покрајинског завода за заштиту природе за 2025. годину, предвиђена валоризација природних вредности у циљу израде студије ревизије заштите заштићеног подручја ЗС „Панчевачке аде“.

3. ПС „ГРУПА КОПРИВИЋА У СРПСКОЈ ЦРЊИ“

Према Плану заштите природних добара током 2025. године планирана је и урађена ревизија природних и створених вредности Природног споменика „8 стабала копривића (*Celtis occidentalis*)“ (Решење Скупштине општине Нова Црња, бр. 633-5/2/78 и I-06-6/97-08).

Након извршене ревизије природних и створених вредности копривића израђена је студија заштите Споменик природе „Група копривића у Српској Црњи“. У студији заштите приказане су природне, амбијенталне и друге вредности копривића, који се налазе у парку „Менеш“ у дворишту Ловачког дома у Српској Црњи. Групу копривића у Српској Црњи сачињавају шест старих стабала. Првом заштитом било је обухваћено осам стабала копривића., али протеклом периоду два стабла су посечена, због тешких оштећења и девитализације. Стабла су поређана у неједнаким размацима и неправилном кругу чији унутрашњи пречник износи око 6,5 m. Крошње стабала нагнуте су на спољашњу страну и чине изузетно леп зелени венац.

Споменик природе „Група копривића у Српској Црњи“ заузима површину од 594 m² која представља пројекцију крошњи копривића (26 m x 29 m) на делу катастарске парцеле бр. 1683/2 КО Српска Црња.

Слика 2: Споменик природе „Група копривића у Српској Црњи“, (Фото: З. Племић)

НАСТАВАК ВАЛОРИЗАЦИЈЕ ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ У ЦИЉУ ИЗРАДЕ СТУДИЈЕ РЕВИЗИЈЕ ЗАШТИТЕ

1. СПЕЦИЈАЛНИ РЕЗЕРВАТ ПРИРОДЕ „ДЕЛИБЛАТСКА ПЕШЧАРА“

Заштићено подручје СРП „Делиблатска пешчара“ („Сл. гласник РС“, бр. 3/2002, 81/2008), према Уредби о еколошкој мрежи, Прилог 1 („Сл. гласник РС“, бр. 102/2010) се налази у обухвату еколошки значајног подручја „Делиблатска пешчара“ (ред. бр. 20) унутар којег су издвојена: међународно значајно подручје за биљке – „ІРА“ (Important Plant Area), под називом „Делиблатска пешчара“, међународно и национално значајно подручје за птице – „ІВА“ (Important Bird Area) под називом „Делиблатска пешчара“ са класификационим кодом „RS015ІВА“, као и одабрано подручје за дневне лептире – „РВА“ (Prime Butterfly Area), под називом „Делиблатска пешчара 03“.

Током 2025. године настављена је ревизија започета 2022. године. Током ове године истраживањима су обухваћени простори предвиђени за проширење Резервата (Шушарци пашњаци), као и веће целине унутар Резервата (Мраморачки виногради, Чарлика, Краван, Стеванова равница, Црни врх и др.). Заштићено подручје проглашено је 2002. године Уредбом о заштити Специјалног резервата природе „Делиблатска пешчара“ („Службени гласник РС“, бр. 3/2002 и 81/2008). Сарадници Завода су у овој години извршили два (2) вишедневна теренска обиласка, који су обухватили истраживања из области заштите животне средине, хидрологије, ботанике, шумарства, хидробиологије, ентомологије, батрахологије и херпетологије, орнитологије и мамологије.

2. СРП „КРАЉЕВАЦ“

Специјалног резерват природе „Краљевац“ (Уредба о заштити СРП „Краљевац“, „Сл. гласник РС“, бр. 14/2009) део је еколошки значајног подручја „Делиблатска пешчара“ (бр. 20) Еколошке мреже Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 102/2010). Еколошки значајним подручјем обухваћена су предложено Емералд подручје „Делиблатска пешчара“ (RS0000005) и међународно и национално значајна подручја за птице - ІВА (Important Bird Area) под називом „Делиблатска пешчара“ (RS015ІВА).

Везано за валоризацију и ревизију СРП "Краљевац", за 2025. годину, планирано је четири тродневна терена (април, мај, јул, септембар). Реализован је један једнодневни теренски излазак.

Током године било је одржано више састанака, панел дискусија, на ком су представници Завода учествовали заједно са Управљачем, корисницима простора и другим заинтересованим странама, на којем је било разговора на тему проширења Резервата. Током новембра и децембра извршена је и ревитализација барских станишта на локалитету Ћинкина Ћуприја, која је планирана у обухват у склопу проширења граница Резервата.

Тренутна површина под заштитом СРП „Краљевац“ износи 261 ха, док ће планираним проширењем бити обухваћено још око 416 ха, те би укупна површина након ревизије природних вредности заштићеног подручја износила око 677 ха.

ЗАВРШЕТАК ВАЛОРИЗАЦИЈЕ ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ И ИЗРАДА СТУДИЈЕ РЕВИЗИЈЕ ЗАШТИТЕ У 2025. ГОДИНИ

1. СП „ПАРК БЛАНДАШ“

Претходна заштита проглашена је 2006. године Одлуком о стављању под заштиту Споменика природе „Парк Бландаш“, као значајно добро III категорије („Службени лист општине Кикинда“ бр. 2/2006, 14/2015). Споменик природе „Парк Бландаш“ налази се у грађевинским рејону Кикинде, на делу катастарске парцеле бр. 2899 КО Кикинда, површине 2 ха 31 а 89 м² (2, 32 ха) на катастарској парцели број 2899 (део). Валоризација природних вредности је започета и извршена у 2022. години, у 2023. завршене су измене просторно планске документације у циљу повећања површине под заштитом. Ревизија заштите, осим до сада заштићене парцеле 2899 КО Кикинда, обухвата још две парцеле које се граниче са заштићеним простором парка: 2900/2 КО Кикинда, у јавној својини, имаоца права Град Кикинда, као и 2900/1 КО Кикинда, у јавној својини, имаоца права Република Србија које представљају простор бившег расадника и економских објеката службе уређења зелених површина. Укупна површина за заштиту износи око 3,7 ха.

У току 2025. године спроведена су истраживања литературе, архивске грађе и документације и написан је текст студије. У циљу завршетка студије потребно је израдити картографске приказе што ће бити урађено у току године у складу са капацитетима Завода.

4.1.1.2. УЧЕШЋЕ У ПРОЦЕСУ ПРОГЛАШЕЊА ЗАШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА

На основу члана 43. Закона о заштити природе, предлагач акта обезбеђује јавни увид и организује јавну расправу о предлогу акта о проглашењу подручја и стручној основи – студији о заштити.

Током 2025. године, одржана је Јавна расправа о документима о заштити у оквиру које је презентован Нацрт Одлуке о заштити СП „Градски парк у Бачкој Тополи“ и Студија заштите СП „Градски парк у Бачкој Тополи“ и разматране примедбе достављене током јавног увида, одржана у Великој сали Скупштине општине Бачка Топола, 24.09.2025. године, са почетком у 12:00 часова.

Дана 26.12.2025. одржана је јавна расправа о Нацрту уредбе о заштити Специјалног резервата природе „Босутске шуме“ и Студији заштите, у Скупштинској сали Општине Шид и Скупштинској сали Града Сремска Митровица. Представници Завода су у сарадњи са носиоцем поступка заштите подручја по чл. 42. Закона, Министарством заштите животне

средине, учествовали у јавној расправи презентујући природне вредности, концепт заштите подручја и усаглашење предлога заштите са потребама одрживог развоја исказаним важећом просторно-планском, урбанистичком и пројектном документацијом.

Извршена је консултација са представницима општине Врбас око процедуре проглашења СП „Чарнок“.

У наредном периоду Завод ће извршити консултације са локалним самоуправама АП Војводине у циљу прослеђивања студија заштите Министарству за подручја за која је предвиђено да буду заштићене на локалном нивоу (III категорија - заштићено подручје локалног значаја, Члан 17. Закона).

4.1.1.3. ПРЕСТАНАК ЗАШТИТЕ ПОДРУЧЈА – СПОМЕНИКА ПРИРОДЕ

У ИС Завода налази се 201 заштићено подручје за која је неопходно да доносиоци акта о заштити донесу акт о престанку заштите. Обавештења о разлозима за покретање поступка скидања заштите, су слата доносиоцима аката од 2021. године, док у 2025. није било послато ни једно Обавештење.

Разлози за покретање поступка престанка заштите, пре свега су драстично нарушавање или потпуно нестајање природних темељних вредности због којих је и проглашена заштита или накнадно укључивање површина тих заштићених подручја у друга већа заштићена подручја, у складу са важећом законском регулативом, а тиме ће се омогућити усаглашавање и тачност података који се воде у евиденцији ИС Завода.

4.1.1.4. СИНТЕЗА СТУДИЈА ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ

Завод је током 2025. године извршио синтезу и усклађивање студија са законском легислативом за више Студија заштите.

У 2025. години је у оквиру припрема за јавни увид и расправу у поступку заштите подручја СРП „Босутске шуме“ извршено ажурирање Студије заштите СРП „Босутске шуме“ (Завод, 2024) новим катастарским подацима (ДКП) са описом граница и режима заштите, а потом је извршена синтеза Студије заштите, која је предата Влади РС ради спровођења даље процедуре проглашења заштите подручја (I категорија – заштићено подручје међународног, националног, односно изузетног значаја члан 41. Закона о заштити природе).

Синтеза Студије заштите ПИО „Вршачке планине“. Поступајући по захтевима, Републичког хидрометеоролошког завода, дописом према Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине. Покрајински завод за заштиту природе израдио је нову Студију заштите, која се у односу на Студију заштите подручја Предео изузетних одлика „Вршачке планине“ из 2018. године разликује искључиво у делу који се односи на графички приказ локалитета под режимом заштите првог степена - „Гудурички врх“ и последично, у делу који приказује биланс површина под режимима заштите првог, другог и трећег степена која је предата Влади АПВ ради спровођења даље процедуре проглашења заштите подручја (II категорија- заштићено подручје покрајинског/регионалног, односно великог значаја, члан 41. Закона о заштити природе).

Синтеза Студије заштите урађена је и за ПП „Доња Мостонга“ у складу са примедбама Општине Бач и потреба за уређење индустријске зоне. Разматрањем поднетих примедби установљено је да исте не мењају суштину предложене заштите, исте су усвојене, те се предметна Студија овом приликом кориговала и усагласила са примедбама Општине Бач. Предата је Влади АПВ ради спровођења даље процедуре проглашења заштите подручја (II категорија - заштићено подручје покрајинског/регионалног, односно великог значаја).

Синтеза Студије заштите за ПИО „Средња Мостонга“. Измене су извршене и у студији ПИО „Средња Мостонга“. Наиме катастарска парцела бр. 3216, КО Српски Милетић, која се првобитно налазила у оквиру граница ПИО „Средња Мостонга“, у режиму заштите III степена, изузета је из граница, обзиром да се према подацима из електронског катастра непокретности Републичког геодетског завода, води као пољопривредно земљиште, њива 7. класе, у приватној својини и као таква неће мењати суштину заштите. Предата је Влади АПВ ради спровођења даље процедуре проглашења заштите подручја (II категорија- заштићено подручје покрајинског/регионалног, односно великог значаја).

Синтеза Студији заштите ПП „Полој“, која се од јула 2020. године налази на сајту Министарства, у 2025. години дошло је до промене је категорије заштите, из II у I са циљем да доносиоц акта о заштити буде Влада РС (I категорија – заштићено подручје међународног, националног, односно изузетног значаја).

Током 2025. године на интернет страници Министарства заштите животне средине окачена су Обавештења о поступку покретања заштите за студије: СРП „Босутске шуме“

и ПИО „Вршачке планине“.

Табела бр.2. Студије заштите природе предате на даље поступање у 2025. години.

Тип добра	Назив добра	Нацрт послат	Покренут поступак заштите	Заштита у поступку
СРП	Босутске шуме	17.04.2025. године	30.07.2025. године	Влада РС
ПИО	Вршачке планине	17.01.2025. године	12.06.2025. године	Влада АПВ
ПИО	Средња Мостонга	06.10.2025. године	-	Влада АПВ
ПП	Полој	12.06.2025. године	-	Влада АПВ
СП	Градски парк у Бачкој Тополи	26.11.2024. године	18.03.2025. године	Општина
СП	Народна башта у Панчеву	21.03.2025. године	-	Општина
СП	Бела топола у шуми Јасенска	21.03.2025. године	-	Општина

Током 2025. године у Покрајински регистар заштићених природних добара унети су подаци за 3 ново урађене студије за које је Покренут поступак заштите: СП „Градски парк у Бачкој Тополи“, ПИО „Вршачке планине“ и СРП „Босутске шуме“.

Подаци из Покрајинског регистра редовно су достављани Заводу за заштиту природе Србије који води Централни регистар природних добара.

4.1.2. СТРУЧНИ НАДЗОР У ЗАШТИЋЕНИМ ПРИРОДНИМ ДОБРИМА, САРАДЊА СА ИНСПЕКЦИЈСКИМ СЛУЖБАМА И УПРАВЉАЧИМА ЗАШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА

Табела бр.3. Индикатори, број активности и носиоци посла.

Индикатори	Реализовано у 2025. години	Носиоци посла
Број стручних надзора у заштићеним подручјима	53	Одељење за заштићена природна добра, Одељење за биодиверзитет и еколошку мрежу, Одељење за стручне послове и пројектне активности, Одељење за заштиту животне средине и просторно планску документацију

Стручни надзор над стањем и спровођењем мера заштите у заштићеним природним добрима, као и над строго заштићеним и заштићеним врстама, уз пружање стручне помоћи управљачима заштићених подручја, представљају Законом утврђену делатност Завода.

У наставку је изнет преглед стручних надзора, реализованих у појединим заштићеним подручјима на територији АПВ током 2025. године.

Табела бр. 4. Преглед обављених стручних надзора у заштићеним подручјима 2025. године

ЗАШТИЋЕНО ПОДРУЧЈЕ	ДАТУМ	ПРЕДМЕТ НАДЗОРА
ЗАШТИЋЕНА ПРИРОДНА ДОБРА		
НП „Фрушка гора“	13.03.2025.	угинуће птица
	26.03.2025.	рекултивација каменолома
	16.07.2025.	нарушавање изворишта
	26.09.2025.	орање пашњака
	30.10.2025.	нелегална градња
	25.11.2025.	обнављање пашњака / путеви
СРП „Делиблатска пешчара“	19.03.2025.	копање песка
СРП „Обедска бара“	24.04.2025.	ревитализоване влажне ливаде
	01.08.2025.	утицај насељавања бивола
	23.09.2025.	измуљивање Потковице
	08.10.2025.	измуљивање Потковице
СРП „Пашњаци велике дропље“	10.12.2025.	стање влажних ливада и бара
	10.09.2025.	стање травних станишта

СРП „Лудашко језеро“	14.10.2025.	мултифункционални зелени појас
СРП „Засавица“	28.02.2025. 18.09.2025. 26.09.2025. 17.10.2025.	ревитализација водених станишта ревитализација водених станишта обнова моста (ћуприје) ревитализација водених станишта
СРП „Ритови доњег Потисја“.	09.06.2025. 03.09.2025.	нелегална градња испумпавање воде из мртваје
СРП „Тителски брег“	27.03.2025.	пројекат пошумљавања
СРП „Ковиљско петроварадински рит“	15.07.2025.	обнова састојина црне тополе (<i>Populus nigra</i>)
СРП „Долине код Падине“ – у поступку	06.11.2025.	стање травних станишта
ПИО „Вршачке планине“	10.12.2025.	пожар
ПИО „Кањишки јараши“	18.09.2025.	хидролошки услови и стање пашњака
ПИО „Потамишје“	11.04.2025.	орање травних станишта
ПИО „Аде и одсеци код Сланкамена“	05.10.2025.	водопривредни радови/захвати
ПИО „Горња Мостонга“ – у поступку	21. 02. 2025. 22. 03. 2025. 14.05.2025.	преоравање слатина преоравање слатина преоравање слатина
ПИО „Средња Мостонга“	24.4.2025. 16.7.2025.	насипање земље и шута преоравање
ПП „Доња Мостонга“ – у поступку	05.08.2025. 08.10.2025.	ветроломи сушење шума
ПП „Палић“	22.10.2025.	мултифункционални зелени појас
ПП „Камараш“	11.07.2025.	испаша и парлози
ПП „Бачкотополске долине“	25.08.2025.	недостатак кошења и испаше
ПП „Јегричка“	08.08.2025.	ограђивање и бука

СП „Каменички парк“	21.02.2025. 05.03.2025.	асфалтирање и ограђивање одржавање
СП „Парк института у Сремској Каменици“	23.03.2025.	одржавање
СП „Парк дворца у Конаку“	07.06.2025. 16.07.2025. 21.08.2025. 02.10.2025.	удар грома у дрво утицај олујног невремена утицај олујног невремена санациони радови
ЗС „Трсковача“	10.07.2025.	влажне ливаде и канали
СП „Парк Бландаш“	07.11.2025.	санациони радови
СП „Платан у дворишту Основне школе Милош Црњански у Новом Саду“, СП „Амерички платан у Футогу“, СП „Дуд на Ченејском салашу“, СП „Јаворолисни платан у Новом Саду“, СП „Стабло копривића у Улици Мирослава Антића у Новом Саду“, СП „Стабло гинка код хотела „Парк“ у Новом Саду“.	11.03.2025.	преглед заштићених стабала и предлог мера
СП „Амерички платан на Сајлову“, СП „Платан у дворишту Основне школе „Милош Црњански“ у Новом Саду“, СП „Амерички платану Футогу“, СП „Стабло гинка код хотела „Парк“ у Новом Саду“, СП „Храст лужњак (<i>Quercus robur</i> L.) на Петроварадинској тврђави“, СП „Стабло копривића у Улици Мирослава Антића у Новом Саду“, СП „Стабло тисе у Улици Мирослава Антића у Новом Саду“.	10.07.2025.	преглед заштићених стабала и предлог мера
СП „Стабло атласког кедра у Новом Саду“.		
СП „Црни дуд у Сремским Карловцима“, СП „Дивљи кестен у Сремским Карловцима“, СП „Тиса у парку Патријаршијског двора“, СП „Два стабла тисе у дворишту Карловачке гимназије“,	14.08.2025. 09.12.2025.	преглед заштићених стабала и предлог мера

СП „Стабло птерокарије у Сремским Карловцима“, СП „Платан у Сремским Карловцима“.

ПСВЕ „Парк у Бачкој Тополи“

12.03.2025.

орезивање и уклањање
девитализованих стабала

СПА „Парк у Новом Кнежевцу“

09.04.2025.

грађевински радови

СТАНИШТА СТРОГО ЗАШТИЋЕНИХ ВРСТА

Табела бр. 5. Преглед обављених стручних надзора у стаништима строго заштићених рста 2025. године

СТАНИШТА СТРОГО ЗАШТИЋЕНИХ ВРСТА		
ПРЕДМЕТ НАДЗОРА	ДАТУМ	ЛОКАЦИЈА
СОМ04е „Слатине код Кљајићева“	26.03.2025.	преоравање пашњака
СОМ08 „Канал ДТД“	07.04.2025.	изградња објеката
	04.12.2025.	изградња рибњака
ЖИТ03 „Слатине код Јанковог Моста“	09.06.2025.	кошење
СУБ03 „Келебијско језеро“	11.07.2025.	пролаз за дивљач
ВРШ076 „Пашњаци код Парте југ“	19.09.2025.	преоравање пашњака
ЗРЕ08 „Ечански рибњаци“	26.11.2025.	исушивање рибњака

СТРОГО ЗАШТИЋЕНЕ ВРСТЕ

Табела бр. 6. Преглед обављених стручних надзора у вези са строго заштићеним врстама 2025. године

СТРОГО ЗАШТИЋЕНЕ ВРСТЕ		
ПРЕДМЕТ НАДЗОРА	ДАТУМ	ЛОКАЦИЈА
Тровање птица грабљивица	09.01.2025.	Рабе
Страдање птица грабљивица	20.01.2025.	Бечеј
Убијање птица ватреним оружјем	20.01.2025.	Футог
Страдали белорепан	11.02.2025.	Зрењанин
Страдали риђа луња и мишар	14.02.2025.	Путинци
Страдање копца	18.02.2025.	Нови Сад
Страдање белорепана	18.02.2025.	Тителски брег
Пуштање крсташа у природу	19.02.2025.	Суботичка пешчара
Тровање птица грабљивица	24.02.2025.	Сремска Рача
Угинуће белорепана	24.02.2025.	Каравуково
Незаконито држање птица (CITES)	28.02.2025.	Суботица
Страдање белорепана	04.03.2025.	Ковиљски рит
Страдање копца	07.03.2025.	Златица
Тровање птица грабљивица	20.03.2025.	Свилојево
Угинуће белорепана	25.03.2025.	Рабе
Незаконито држање птица (CITES)	03.04.2025.	Сомбор
Тровање птица грабљивица	09.04.2025.	Рабе
Незаконито држање птица (CITES)	17.02.2025.	Каћ
Контрола соколара	09.07.2025.	Нови Сад
Маркирање крсташа	14.07.2025.	Шурјан
Маркирање крсташа	19.07.2025.	Бачки Соколац
Маркирање орла змијара	31.07.2025.	Вршачке планине
Страдала црна рода	17.11.2025.	Банатски Брестовац

4.1.2.1. СТРУЧНИ НАДЗОР У САРАДЊИ СА ИНСПЕКЦИЈОМ У ВЕЗИ ЗАШТИТЕ СТРОГО ЗАШТИЋЕНИХ И ЗАШТИЋЕНИХ ДИВЉИХ ВРСТА (CITES КОНВЕНЦИЈА)

Табела бр.7. Индикатори, број активности и носиоци посла.

Индикатори	Реализовано у 2025. години	Носиоци посла
Број стручних надзора у сарадњи са инспекцијом у вези строго заштићених и заштићених врста	10	Одељење за заштићена природна добра, Одељење за биодиверзитет и еколошку мрежу Одељење за стручне послове и пројектне активности, Одељење за заштиту животне средине и просторно планску документацију

Контрола прекограничног промета, држања и излагања заштићеним врстама према CITES конвенцији

- У оквиру контроле коришћења и промета дивље флоре и фауне, дана 23.05. и 12.08.2025. године извршени су стручно-инспекцијски надзори на фарми заштићене дивље врсте Шумска корњача (*Testudo hermanni*), ЗР ЗОО ТРОПИКО, власника Гордана Курбалије, Карловачки пут бб, 21132 Петроварадин.
Надзор је извршен на позив и у сарадњи са Покрајинском инспекцијом за заштиту животне средине.

- У оквиру контроле држања, узгоја и трговине заштићеним врстама, дана 10.03.2025. године извршен је стручно-инспекцијски надзор код Момчила Стајића ПР, NS EXOTICS, Добровољачка 15, Ветерник. Током стручно-инспекцијског надзора извршена је контрола трајног обележавања јединки лоптастих питона (*Python regius*) рођених у заточеништву из сопственог узгоја.

Надзор је извршен на позив и у сарадњи са Покрајинском инспекцијом за заштиту животне средине.

- У оквиру контроле коришћења и промета дивље флоре и фауне, 23.05. и 12.08.2025. године извршени су стручно-инспекцијски надзори на фарми заштићене дивље врсте Шумска корњача (*Testudo hermanni*), ЗР ЗОО ТРОПИКО, власника Гордана Курбалије, Карловачки пут бб, 21132 Петроварадин.

Надзор је извршен на позив и у сарадњи са Покрајинском инспекцијом за заштиту животне средине.

4.1.3. ИНВЕНТАРИЗАЦИЈА И ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ПРИРОДЕ

Инвентаризација и праћење стања природе врши се, између осталог, кроз мониторинг строго заштићених и заштићених дивљих врста и учешће у контроли коришћења и промета дивље флоре и фауне.

Табела бр.8. Индикатори, број активности и носиоци посла.

Индикатор	Реализовано у 2025. години	Носиоци посла
Број тема мониторинга строго заштићених и заштићених врста и њихових станишта	20	Одељење за заштићена природна добра,
Број стручних надзора у сарадњи са инспекцијом у вези контроле промета дивље флоре и фауне	10	Одељење за биодиверзитет и еколошку мрежу
Број стручних надзора у сарадњи са инспекцијом у вези контроле дивљих врста са CITES конвенције	3	Одељење за стручне послове и пројектне активности, Одељење за заштиту животне средине и просторно планску документацију

4.1.3.1. МОНИТОРИНГ И АКТИВНА ЗАШТИТА ЗАШТИЋЕНИХ И СТРОГО ЗАШТИЋЕНИХ ДИВЉИХ ВРСТА И ЊИХОВИХ СТАНИШТА

Банатски божур (*Paeonia officinalis* L. subsp. *banatica*)

Мониторинг популације банатског божура, критично угрожене и строго заштићене врсте, спроводи се у континуитету од 1994. године. У СРП „Делиблатска пешчара“, на Фламунди, где је очувана једина популација ове ретке врсте у Србији, постављено је 17 сталних квадрата на станишту деградоване лужњакове шуме. У оквиру мониторинга стања популације прате се: бројност, узрасна структура, биометријске карактеристике и распоред јединки унутар две сталне групе и пресађене групе божура. Од 1996. године у три наврата су спроведене активне мере са уклањањем жбуња, а 2011. и 2012. године санитарна сеча и прореда у шумској састојини. Бројност популације је у протекле две деценије од једва 40 - так вегетативних јединки (јувенила) повећана на просечно 60 до 80 јединки. У протеклим годинама, када су спроведене активне мере, јављало се и преко 100 јединки.

Током 2025. године је дошло до пада бројности популације у односу на стање у 2022. години (са 126 на 107). Број репродуктивних (фертилних) јединки је смањен са 25 на 24). У оквиру пресађене групе је регистровано повећање броја фертилних јединки за 2 јединке у односу на стање 2022. године. Такође, број јувенилних јединки у целој популацији је значајно смањен у односу на стање из 2022. године (са 96 на 67) (Табела бр.7 и Табела бр.8). Наведено смањење укупног броја јединки је у оквиру граница природних флукуација популације уочених од 1994. године наовамо. С обзиром да је највеће смањење регистровано код јувенилних јединки, могуће објашњење за ову појаву је наступање касних мразева (на подручју Пешчаре 14-15. маја).

Приликом обиласка станишта је установљено да је услед олујног времена на главну групу оборен део крошње оближњег пасјег дрена (*Rhamnus catharticus*), која међутим није пала на јединке банатског божура. У оквиру радова на чишћењу станишта спроведене су активне мере на уклањању жбуња и ниског дрвећа у непосредној околини главне групе

Табела бр. 9. Стање бројности у квадратима А(I-V), В(I-IV), С(I-V) и у додатном квадрату у оквиру тзв. главне групе банатског божура на дан 25. 06. 2025. године. Легенда: Juv.-младе (јувенилне) јединке, Virg.-одрасле јединке са виргинилним пупољцима, Fert.-репродуктивне (фертилне) јединке, * суве јединке, † јединке ван границе квадрата.

Главна група										
	А			В			С			Σ
Квадрати	Juv.	Virg.	Fert.	Juv.	Virg.	Fert.	Juv.	Virg.	Fert.	
I	2	-	1	1	1	1	1	1	1	9
II	8	2	-	4	-	1	-	1	2	18
III	3	1	1	8	-	1	7	4	2	27
IV	10	1	-	-	1	4	4	-	2	22
V	-	1	-	/	/	/	/	-	/	1
Додатни квадрат	6			/	/	/	/	/	/	6
збирно	29	5	2	13	2	7	12	6	7	83
тенденције бројности (од 2022)	↓1	↑4	↓6	↓10	↑2	↑7	↓14	↑3	↓3	↓20
Σ	36			22			25			83

Табела бр. 10. Стање бројности у квадратима А(I-II, 0 и -I) и В(I-II) у оквиру тзв. пресађене групе банатског божура на дан 25. 06. 2025. године. Легенда: Juv.-младе (јувенилне) јединке, Virg.-одрасле јединке са виргинилним пупољцима, Fert.-репродуктивне (фертилне) јединке.

Пресађена група							
	А			В			Σ
Квадрати	Juv.	Virg.	Fert.	Juv.	Virg.	Fert.	
I	1	-	-	1	-	-	2
II	10	2	4	-	-	2	18

0	1	1	-	-	-	-	2
- I	-	-	2	-	-	-	2
збирно	12	3	6	1	0	2	24
тенденције бројности (од 2022)	↑5	↑1	↑2	↓9	-	-	↑+3
Σ	21		3		24		

Кукурјак (*Eranthis hyemalis*)

У оквиру редовног годишњег праћења стања популације строго заштићене врсте кукурјака (*Eranthis hyemalis*) прегледани су централни делови шуме Лошинци између насеља Грабовци, Огар и Доњи Товарник а у циљу провере ранијих литературних података о налажењу ове критично угрожене врсте у Србији [Erdeši J., Gajić M. (1991): Dodatak "Flora ravnog Srema sa posebnim osvrtom na Obedsku baru". In: Flora ravnog Srema sa posebnim osvrtom na Obedsku baru (eds. M. Gajić, D. Karadžić), str. 377-388. Šumarski fakultet-Beograd, Šumsko gazdinstvo Sremska Mitrovica-Sremska Mitrovica; Budak, V. (1999): *Eranthis hyemalis* (L.) Salisb. In: Crvena knjiga flore Srbije 1, Išchezli i krajnje ugroženi taksoni (ur. V. Stevanović), str. 287-289. Ministarstvo za životnu sredinu Republike Srbije, Biološki fakultet Univerziteta u Beogradu, Zavod za zaštitu prirode Republike Srbije, Beograd.].

Приликом прегледа терена методом трансекта је установљено да кукурјак не расте на наведеним деловима шуме Лошинци, иако станиште у еколошком и вегетацијском смислу одговара налазиштима ове врсте у СРП „Багремара“. Међутим, на наведеним стаништима је веома бројна јагорчевина (*Primula vulgaris*) чији хабитус и боја цветова на иначе мање-више неутралној подлози од околног сувог лишћа и неразвијене вегетације имају у предеоном смислу сличан аспект као кукурјак у СРП „Багремара“.

Јесењи зумбул (*Scilla autumnalis*) и слатинска паламида (*Cirsium brachycephalum*)

Панонске слатине представљају посебан предео који обухвата низ хидролошки условљених типова станишта са карактеристичним аazonалним типовима вегетације развијеним дуж градијената влажности и заслаћености подлоге, односно у зависности од изражености микрорељефа, а који су због присуства ретких и угрожених врста и подврста које овде имају ендемски или субендемски карактер у биоеографском смислу укључени у посебну биоеографску панонску целину (флористичка панонска провинција). Иако се убрајају у приоритетна НАТУРА 2000 станишта, у селектована ЕМЕРАЛД станишта и за заштиту приоритетне типове станишта у Србији („Правилник о критеријумима за издвајање типова станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување“, Сл. Гласник РС, бр. 35/2010) значајне површине панонских слатина у Србији се данас налазе ван граница постојећих заштићених подручја и стога се у оквиру задатака на успостављању НАТУРА 2000 мреже, односно попуњавања базе података за националну еколошку мрежу као предуслов издваја њихова валоризација са станишта присутних биодиверзитетски значајних врста и типова станишта

У том циљу су у оквиру предлога за мониторинг издвојене две строго заштићене флористички значајне врсте: јесењи зумбул (*Scilla autumnalis* L.) и слатинска паламида (*Cirsium brachycephalum* Juratzka).

Праћење наведених врста је извршено картирањем и проценом бројности њихових популација на слатинским подручјима Баната и представља наставак ранијих истраживања чији су главни циљеви: издвајање за заштиту приоритетних типова станишта као основе за успостављање мреже заштићених подручја у Србији и прикупљање савремених података о распрострањењу и популацијама предложених врста у складу са најновијим IUCN критеријумима за процену њиховог статуса угрожености.

Јесењи зумбул (*Scilla autumnalis* L.) је распрострањен на слатинама Бачке и Баната. Због специфичног водног режима заслањених станишта који је нарушен услед изградње мелиоративних канала, затим услед претеране испаше и гажења и атрактивности њених цветова ова строго заштићена врста је данас ограничена на мали број локалитета у Подунављу и Банату (претежно дуж Тисе). Током 2025. године ова врста није забележена ни на једном новом локалитету у оквиру истраживаних слатинских комплекса у Банату.

Слатинска паламида (*Cirsium brachycephalum* Juratzka) је панонска ендемска врста карактеристична за слане мочваре и забарене депресије (тзв. копове). Распрострањена је углавном на подручју северног и средњег Потисја Бачке и Баната. Током 2025. године ова врста није забележена ни на једном новом локалитету у оквиру истраживаних слатинских комплекса у Банату.

Фамилија орхидеја (*Orchidaceae*)

Као високо специјализовани организми чије су поједине животне фазе (клијање, опрашивање) условљене сложеним односима са уско прилагођеним врстама симбионата-земљишних гљива односно инсеката опрашивача, опстанак представника фамилије орхидеја (*Orchidaceae*) је условљен постојањем очуване и незагађене животне средине. На пример, таложењем загађења у земљишту, подземним или површинским водама долази до промене рН вредности земљишта што може утицати на нестанак земљишне микрофлоре, док фрагментација станишта и коришћење хемијских средстава могу изазвати нестанак погодних станишта и смањење/нестанак локалних популација инсеката опрашивача. Због тога су представници орхидеја добри показатељи очуваности односно угрожености животне средине и стање и богатство у саставу орхидеја може имати пресудну улогу приликом одлучивања о потреби заштите станишта као што су слатине и степе у Војводини, која се данас често јављају у виду острва и остатака у пољопривредном окружењу. Током 2025. године утврђене су 3 врсте из фамилије орхидеја на 9 локалитета:

Салеп (*Anacamptis morio*)

Делиблатска пешчара (Мраморачки виногради), 44.938620° N, 21.010337° E, 13. 05. 2025. (2 јединке).

Бела заврата (*Cephalanthera damasonium*)

Ада, у градском парку, 04. 05. 2025. (мањи број јединки, податак саопштио Давид Грабовац).

Мали каћунак (*Neotinea tridentata*)

Делиблатска пешчара (Мраморачки виногради), 44.936153° N, 21.013401° E, 13. 05. 2025. (једна јединка).

Делиблатска пешчара (Мраморачки виногради), 44.937395° N, 21.011512° E, 13. 05. 2025. (пар јединки).

Делиблатска пешчара (Мраморачки виногради), 44.938240° N, 21.010701° E, 13. 05. 2025. (7 јединки).

Делиблатска пешчара (Мраморачки виногради), 44.938620° N, 21.010337° E, 13. 05. 2025. (3 јединке).

Делиблатска пешчара (Мали Краван), 44.944261° N, 21.008374° E, 13. 05. 2025. (4 јединке).

Делиблатска пешчара (Буторка-Мали Краван), 44.948924° N, 21.003357° E, 13. 05. 2025. (2 јединке).

Делиблатска пешчара (Мала Тилва), 45.003874° N, 20.981638° E, 13. 05. 2025. (десетак јединки).

ВОДОЗЕМЦИ И ГМИЗАВЦИ

Циљ мониторинга фауне водоземаца и гмизаваца је да се бележењем присутних врста и њихове бројности, индиректно прати и квалитет самих станишта, а по потреби да се одреде мере које ће унапредити стање станишта, смањити присутне негативне утицаје и побољшати састав и бројност врста и јединки батрахо и херпетофауне. Како су све врсте водоземаца макар у једној фази животног циклуса везани за воду и водена станишта, мониторинг фауне водоземаца представља уједно и индиректни мониторинг различитих типова влажних и водених станишта.

У току 2025. године настављен је мониторинг састава батрахофауне и херпетофауне, са нагласком на репате водоземце и на барску корњачу, на следећим локалитетима и у њиховом окружењу: СРП „Ковиљско-петроварадински рит“, Брзава, Стари Бегеј, Делиблатска пешчара, Краљевац, Долине Караша од Куштиља до Дупљаје, Аде и одсеци код Сурдука и Белегиша и Босутске шуме. Највише су обилажена водена и влажна станишта, која погодују водоземцима и мањем броју врста из класе гмизаваца, али су од кључне важности за популације барске корњаче.

Репати водоземци (*Caudata*)

На више локалитета у Специјалном резервату природе „Краљевац“ регистроване су јединке малог мрмољка (*Lissotriton vulgaris*), као и јединке подунавског мрмољка (*Triturus dobrogicus*).

У Специјалном резервату природе „Ковиљско-петроварадински рит“, у каналима уз трасу ауто пута Суботица – Београд, регистроване су јединке малог мрмољка (*Lissotriton vulgaris*), као и јединке подунавског мрмољка (*Triturus dobrogicus*).

Барска корњача (*Emys orbicularis*)

Барске корњаче су регистроване у Специјалном резервату природе „Ковиљско-петроварадински рит“ (у каналима уз трасу ауто пута Суботица – Београд), у Делиблатској пешчари (локалитет Лабудово окно) и у Специјалном резервату природе „Краљевац“.

Од наведених локалитета највећи број јединки је регистрован на Делиблатској пешчари, односно Лабудовом окну.

Планински гуштер (*Zootoca vivipara*)

Треба поменути и налаз највредније врста из класе гмизаваца, регистроване на простору Босутских шума, а то је планински гуштер (*Zootoca vivipara*). Распрострањење планинског гуштера у Србији је дисконтинуирано и ограничено на највише планине брдско-планинске области и ово је њено једино регистровано станиште на простору Војводине. Задржава се

претежно по влажним ливадама и мочварним теренима, по шумовитим и хладовитим крајевима, често сасвим поред воде (Радовановић, 1951). Планински гуштер једина је врста из породице Lacertidae која има два начина размножавања, овипарни и оовивипарни.

Велика дропља (*Otis tarda*)

Велика дропља (*Otis tarda*) је глобално угрожена врста, чија се популација у Србији процењује на десетак јединки. Праћење велике дропље вршено је у СРП „Пашњаци велике дропље“ и околини. Значајан део мониторинга реализовала је чуварска служба Управљача, ЛУ „Перјаница“. Мониторинг је у овој сезони био фокусиран на заштитну ограду за велику дропљу, направљену крајем 2018. године, али су велике дропље праћене на ширем подручју Резервата и његовој околини.

Током протекле деценије, ионако малобројна популација ове врсте у Србији била је у озбиљној кризи, услед неповољне полне структуре, односно присуства само женки. Иако је прошле године (2024) бележено присуство полно зрелог мужјака, ове године (2025) није регистрован.

Неизвестан и променљив статус ове врсте остаје, а прошлогодишња успешна сезона тумачи се више као изузетак него као правило.

Почетком пролећа је заштитна ограда поново била у фокусу, и чак је пет женки боравило у њој, да би се тај број карејм пролећа и почетком лета смањио на две.

Почетком септембра, на стрњикама ван Резервата уочена је неочекивана појава. У омањем јату великих дропљи (укупно 8) уочена је млада птица, овогодишње младунче, које прати једну женку. Овај налаз ојачао је претпоставку о томе да постоји репродуктивна веза између мале групације великих дропљи у Србији и знатно веће групације у пустама Мађарске. Није потпуно јасно како та „веза“ функционише, мада сличних примера има у Панонској низији. Свакако, недвосмислено је да је наша популација и даље продуктивна.

Касније током јесени је бележено до 10 јединки, од чега и овогодишња млада птице, на традиционалном зимовалишту – Вајлерци.

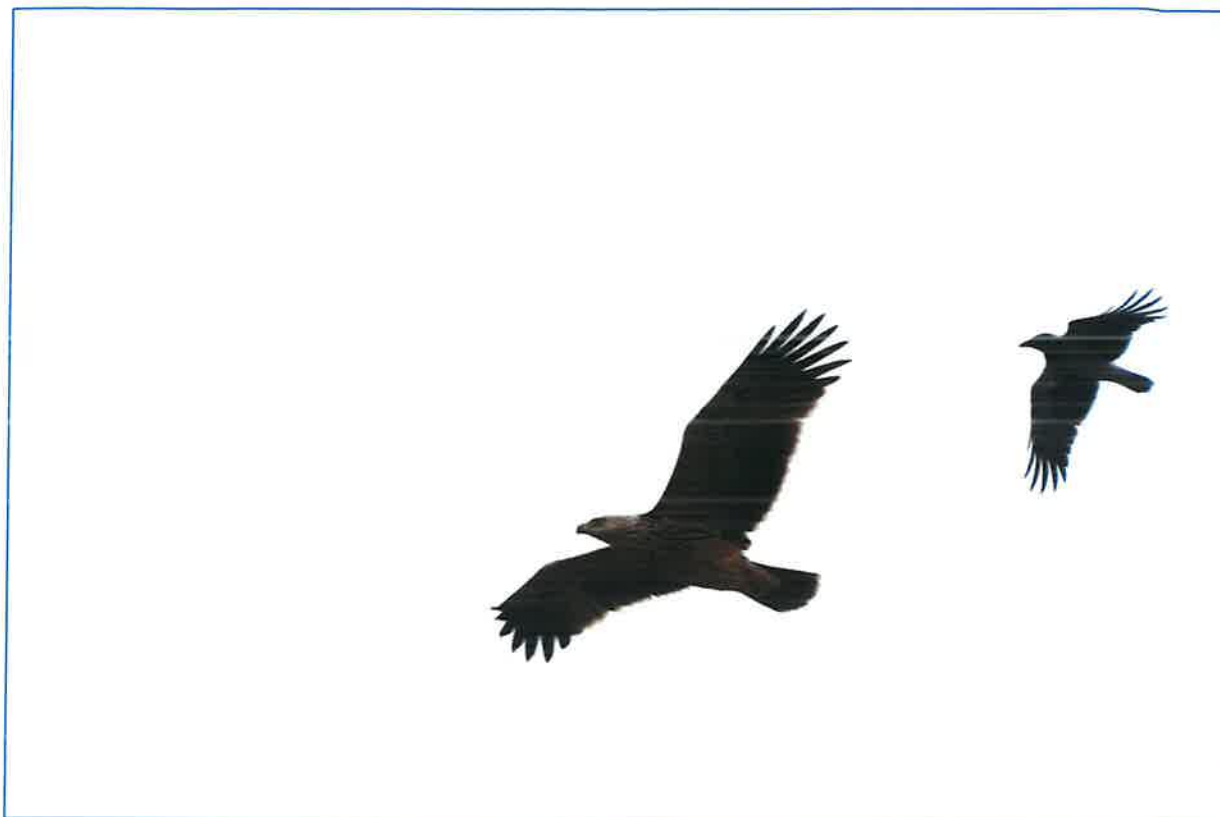

Слика 3: Женка велике дропље са младунцем

Ова неочекивана позитивна промена велики је подстрек, али обавеза, да се активности на очувању и унапређењу ове ретке и угрожене врсте наставе и појачају.

Орао крсташ (*Aquila heliaca*)

Орао крсташ је глобално угрожена врста. Након критичне ситуације са само једним гнездећим паром у 2018. години, гнездећа популација ове врсте у Србији бележи константан пораст броја парова и ареала. До краја 2024. године процењено је преко десет гнездећих парова.

Слика 4: Млади орао крсташ (*Aquila heliaca*) праћен враном

Потврђена је и успешност гнежђења на најдуже познатим територијама у окружењу СРП „Пашњаци велике дропље“, уз Арангу и на Јајагином салашу, као и код нових територија, код Чуруга и у Потамишју код Шурјана.

Додатно проширење ареала и повећање популације забележено је у Црном риту код Црне Баре, код ушћа Бегеја у Тису, као и код Честерега и Бачког Соколца.

Утврђено је и да неке иницијалне територије, код Хетина и Врбице, нису активне.

Почетком пролећа забележено је страдање младе јединке орла крсташа у северној Бачкој, на далеководу од удара струје.

Степски соко (*Falco cherrug*)

Степски соко је једна од наугроженијих и највреднијих врста живог света у Србији, у односу на међународни значај и степен угрожености. Глобални статус угрожености је оцењен као - угрожена врста (EN – Endangered). Исти статус угрожености је дефинисан на подручју Европе. У Србији је степски соко критично угрожена врста (CR – Critically Endangered). У Србији се налази једна од најбројнијих гнездилишних популација у Европи. Због тога је неопходна примена активних мера заштите, пре свега постављање прикладних подлога за гнежђење на високонапонским далеководима, спречавање електрокуције на средњенапонским далеководима и сузбијање убијања, хватања и узнемиравања.

Одрасли степски соколови (парови) заузимају територије гнежђења већ почетком фебруара. До краја јуна излећу сви младунци излежени те године, па у периоду фебруар – март на трасама далековода треба обезбедити одговарајуће услове за несметану репродукцију соколова.

Током 2025. године вршен је мониторинг дистрибуције и популације степског сокола на територији Војводине, посебно током периода репродукције. Извршен је преглед већине траса високонапонских далековаода, посебно оних где су од раније познате активне територије ове врсте. Прегледане су и неке друге локације које и поред одсуства далековаода као подлоге за гнежђење имају повољне услове за исхрану ове врсте. Вршен је обилазак свих раније постављених дрвених платформи и алуминијумских кутија за гнежђење степског сокола на високонапонским далеководима.

Слика 5: Одрасли степски соко на територији

У 2025. години постављено је укупно 14 нових алуминијумских кутија за гнежђење степског сокола, у Срему Банату и Бачкој.

Мониторинг у току репродукција степског сокола је реализован у периоду март-јун. У другим месецима је праћена дисперзија птица. Мониторинг је вршен и током теренских активности са ЕМС на постављању нових гнезда. Одређени број информација прикупљен је успутно, током других теренских активности Завода.

На основу пописа (мониторинга) заузетости постављених дрвених платформи (100) и алуминијумских кутија (110) у Србији (од тога 99% у АПВ) током 2025. године, утврђено је следеће стање:

- Забележено је укупно 60 заузетих територија на којима су биле присутне полно зреле јединке степског сокола у репродуктивном периоду;
- Све заузете територије су биле на подручју Војводине. У Бачкој је било 26, у Банату 33, а у Срему 1 заузета територија;

- На укупно 51 заузетој територији били су присутни парови и заузета гнезда, док је на 5 заузетих територија била присутна једна полно зрела јединка и гнездо, а на укупно 4 територије је била присутна једна полно зрела јединка али без гнезда;
- Од укупног броја заузетих територија на 40 су парови успели да изведу младунце. Највећи број младих у гнезду је био пет, а најмањи један.
- Укупно је изведено 121 младунца до излетања, што чини 3,025 младунаца по успешном пару и 2,372 младунаца по заузетој територији.
- Бачка: 26 заузетих територија, 16 успешна пара, 43 младунца изведено.
- Банат: 33 заузетих територије, 23 успешна пара, 75 младунца изведено.
- Срем: 1 заузета територија, 1 пар успешан, 3 младунца изведено.

Слика 6: Постављање алуминијумске кутије за гнежђење степског сокола

Мали број парова степског сокола се гнездио у гнездима гаврана (*Corvus corax*) на стубовима високонапонских далековаода, што је истакло значај таквих гнезда као гнездилишне подлоге за степског сокола. Укупно 2 активна пара су била везана током репродуктивног периода за природна гнезда гаврана на стубовима далековаода (алуминијумски и бетонски стубови). Значајно је порастао проценат парова који су населили вештачка гнезда (алуминијумске кутије) у односу на раније године, захваљујући предузетим активним мерама заштите. У 2025. години се укупно 38 парова успешно гнездило у постављеним алуминијумским кутијама, углавном на стубовима типа „јела“. Дрвене кутије, којих има 100 постављених на терену, у 2025. години нису представљале подлогу за успешно гнежђење степског сокола. Такође, није забележен ни један случај гнежђења на дрвећу.

Табела бр. 11. Гнездећа популација степског сокола *Falco cherrug* у Војводини

Регион	Успешан пар (гнездо-јув)	Неуспешан пар (гнездо-без pull)	Пар на територији (без гнезда)	Један ад. на територији (гнездо)	Један ад. на територији (без гнезда)	Укупно
БАЧКА	16	7	0	2	1	26
БАНАТ	23	4	0	3	3	33

СРЕМ	1	0	0	0	0	1
Укупно	40	11	0	5	4	60

Табела бр. 12. Успешност репродукције степског сокола *Falco cherrug* у Војводини

Регион	Број успешних парова	Број излетелих младунаца (Juv.)	Просечан број Juv. по успешном пару	Просечан број Juv. по броју парова	Просечан број Juv. по забележеним територијама
БАЧКА	16	43	2,687	1,869	1,653
БАНАТ	23	75	3,260	2,777	2,272
СРЕМ	1	3	3,000	3,000	3,000
Укупно/просек	40	121	2,982	2,548	2,275

Табела бр. 13. Подлога гнежђења успешних парова степског сокола

Гнездећа подлога	Тип стуба "Portal"	Тип стуба "Jela"	Тип стуба "Bure/Toranj"	Бетонски стуб	Укупно
Алуминијумско гнездо	8	29	1	0	38
Дрвена платформа	0	0	0	0	0
Гавраново гнездо	1	0	0	1	2
Дрво	0	0	0	0	0
Укупно	9	29	1	1	40

Орао кликташ (*Clanga pomarina*)

Орао кликташ је у Србији на ивици изумирања, јер је његова гнездилишна популација оцењена као критично угрожена (CR – Critically Endangered) (Црвена књига птица Србије, 2018). Током 2025. године праћење дистрибуције и популације орла кликташа је реализовано упоредо са другим теренским активностима. Обиђена су следећа подручја где се налазе повољна станишта за ову врсту: Доњи Срем и Делиблатска пешчара.

Слика 7: Одрасли орао кликташ (*Clanga pomarina*) код Доњег Товарника

Током теренског рада у јуну-јулу 2025. године, на подручју Доњег Срема, од Бољевца, Прогара и Ашање на истоку до Никинаца и Платичева на западу, регистровано је укупно 11 јединки орла кликташа. Процењено је да се на том подручју гнезди 6-7 парова. Од Управљача заштићеног подручја су добијене информације о присуству 4-5 парова на Вршачким планинама. У пролеће 2025. године посматрана је једна јединка на Воловској паши у Делиблатској пешчари, као и једна код Дубовца. На основу изнетих информација процењује се да се на подручју Војводине у 2025. години гнездило 10-12 парова орла кликташа.

Колоније чапљи и вранаца

На територији Војводине се налазе бројне колоније чапљи и вранаца, у којима се повремено или стално гнезди 11 врста птица, у оквиру 60-70 колонија. Током теренског рада у 2025. години, обиђене су две локације где су се налазиле колоније чапљи и вранаца. Посматрање птица је вршено са дистанце и није се улазило у колоније ради детаљног прегледа броја парова.

Колонија у Карловачкој бари код Сремских Карловаца је била активна и састојала се од више врста птица, међу којима су били присутни: мали вранац (*Microcarbo pygmaeus* око 150-200 парова); сива чапља (*Ardea cinerea* око 50 парова); мала бела чапља (*Egretta garzetta* око 70-100 парова), велика бела чапља (*Ardea alba* до 10 парова), жута чапља (*Ardeola ralloides* око 10-20 парова).

Колонија на Обедској бари је 2025. године била активна, први пут након 2019. године. Њена позиција је била у Потковици, уз Крстношића окно. Колонија се састојала од 5-7 врста

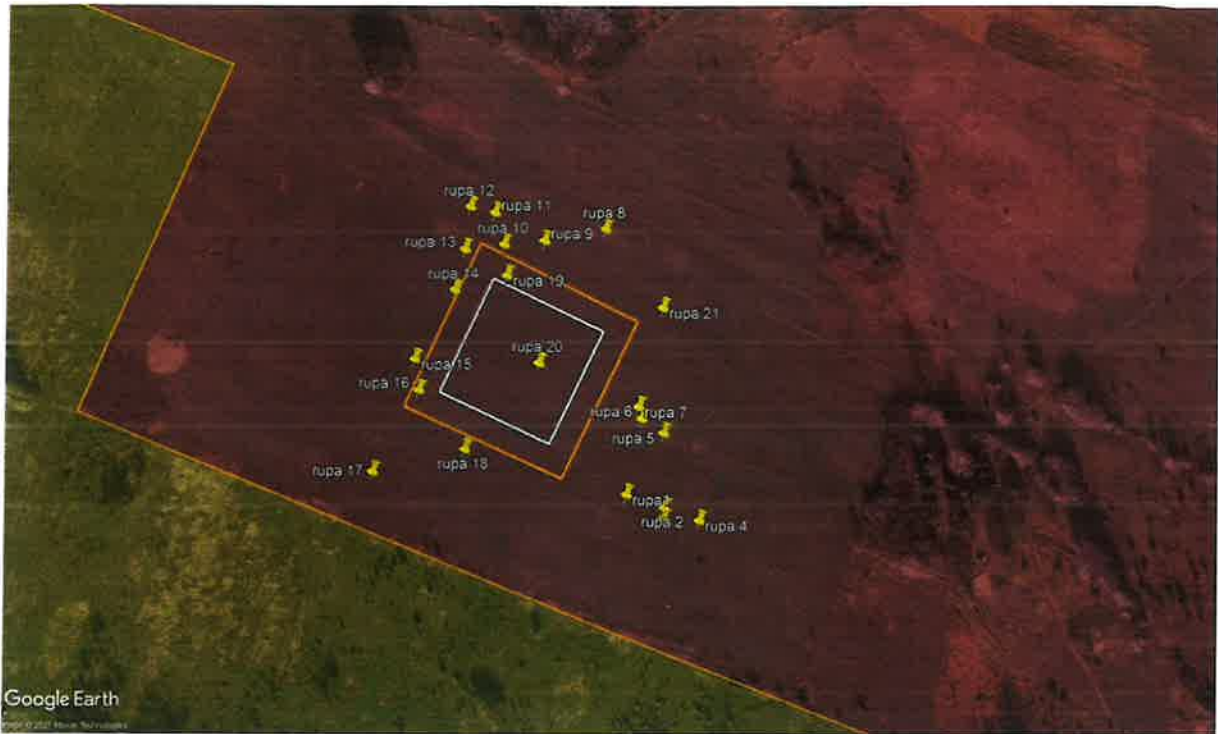
птица: мали вранац (*Microcarbo pygmaeus* око 120-150 парова); сива чапља (*Ardea cinerea* 20-30 парова); велика бела чапља (*Ardea alba* 0-2? пара), црвена чапља (*Ardea purpurea* 0-5? парова); мала бела чапља (*Egretta garzetta* око 80-100 парова), гак (*Nycticorax nycticorax* око 100 парова), жута чапља (*Ardeola ralloides* око 25-30 парова). Колонија је укупно бројала 350-410 парова у оквиру 1 врсте вранаца и 4-6 врста чапљи.

Слика 8: Мешовита колонија чапљи и вранаца у Потковици Обедске баре 2025. године

Текуница (*Spermophilus citellus*)

Септембра 2020. године, на парцелама у атару села Чантавир, утврђено је присуство текунице (*Spermophilus citellus*) на укупно 15 приватних парцела њива-луцеришта. Управљач заштићених подручја ЈП „Палић-Лудаš“ пре тога, пет година интензивно радио на припреми станишта за реинтродукцију текунице (*Spermophilus citellus*) кроз ревитализацију станишта мерама активне заштите природе – координираном (усмераваном) испашом козама и овцама. Припрема станишта је извршена у оквиру пројекта „Ревитализација уништених и деградираних природних вредности на Суботичко – Хоргошкој пешчари“, на пројекту „Праћење стања популација строго заштићених врста – станишта за потенцијалну реинтродукцију врсте *Spermophilus citellus* (текуница)“ – реализовано премештање. Захваљујући овим активностима успешно је извршена релокација јединки текуница током јула и августа месеца 2021. године, са катастарских парцела у атару села Чантавир и Биково (ван заштићеног подручја) на простор заштићеног подручја ПИО „Суботичка пешчара“, на површини од 2 ха, у режиму заштите I и II степена (Карта).

Слика 9: ПИО „Суботичка пешчара“ - станиште на коме је извршена релокација текуница (извор: ЈП „Палић-Лудаш“)

У два наврата премештено је укупно 50 јединки. Све јединке су биле у добром физичком стању и током премештања није дошло до повређивања. Чуварска служба управљача је организовала чување и дохрану јединки у циљу привикавања на новонастале услове.

Од тада стручњаци Завода, заједно са управљачем, годишње обилазе простор и прате стање ове мале популације текуница. У складу са годишњим програмом управљања заштићеним подручјем Предео изузетних одлика „Суботичка пешчара“ током 2025. године настављено је кошење целе површине на којој живе текунице. Кошење се врши два пута у току године а стално је присутна и испаша. На испаши је 40-так оваца и коза које одржавањем вегетације и обезбеђују на овом пашњаку одговарајуће услове за живот текуница. Током 2025. године активност текуница почела је у првој недељи марта.

Теренски обилазак овог простора извршен је 2.10.2025. године и утврђено је да је већина текуница почела хибернацију. На терену је јасно уочено да је већина рупа текуница „затворена“ сувим биљкама и гранчицама што је уобичајена активност ових животиња пре уласка у зимски сан (Слика 3). Према речима чувара заштићеног подручја само је још понека јединка била активна током сунчаних дана.

Слика 10: Дохрана - текуница јабуком

Као и претходних година, и током 2025. године евидентирани су младе јединке текуница, али из безбедносних разлога (стално присутне наоружане мигрантске групе у непосредном окружењу локалитета) није обављено маркирање јединки. Након 4 године од насељавања текуница, и поред многих угрожавајућих фактора (суша и недостатак воде, присуство миграната, дивље свиње и др.) а узимајући у обзир значај напора који улаже управљач, може се констатовати да је релокација текуница успела и да је популација стабилна.

Слика 11: Биљни материјал на улазу у рупу

Током мониторинга јасно су уочени угрожавајући фактори за популацију текуница на овом станишту. Генерално, дужи период, овај простор је изложен великој суши која је, између осталог, условљена смањењем нивоа подземних вода на целој територији ПИО „Суботичка пешчара“. Суша се, као угрожавајући фактор одражава на стање вегетације па самим тим и на текунице у смислу смањења хранивене базе. Због тога је управљач у најсушнијем делу године (јул-август) улажио додатне напоре и активности на дохрани животиња (Слика 2). Следећи значајан угрожавајући фактор је активност дивљих свиња. Услед суше, дивље свиње су у сталној потрази за храном и водом и лутају по целом заштићеном подручју. Станиште текуница је великим делом разровано, а највећа активност је уочена управо у периоду када су се текунице припремале за зимски сан.

У разговору са управљачем закључено је да ће се током 2026. године наставити праћење популације текуница и покушати изнаћи мере активне заштите за елиминисање или бар смањење утицаја наведених угрожавајућих фактора.

БИОДИВЕРЗИТЕТ ВЛАЖНИХ СТАНИШТА СРП „ОБЕДСКА БАРА“

Током 2025. године праћен је састав фауне птица на влажним ливадама и пашњацима, ревитализованих површина у оквиру СРП „Обедска бара“, на 9 локалитета и на укупној површини од око 300 ha. Локалитети су обухватили: Ливаде Купиника; Ливаде Мајке Ангелине; Ливаде Споменика, Ливаде на северу Потковице, Чењинске ливаде, Обрешке ливаде; Ливаде Ревенице; Ливаде Милошеве баре; Ливаде Ширина. Забележена је укупно 35 врста птица, које су се повремено или стално задржавале на наведеним локалитетима, које су на њима сакупљале храну и одмарале се или су се ту гнездиле.

Ревитализација и одржавање ливадских станишта

Активности на заштити екосистемског диверзитета одржавањем, машинским и ручним кошењем, као и традиционалним пашарењем, влажних ливада и пашњака, које су у претходном периоду биле објекат активности на ревитализацији станишта, у оквиру дугорочног програма „Повратак Ибиса“ и активности управљача заштићеног подручја, вршено је у 2025. години, на укупној површини од око 250 ha:

- Активности везане за машинско тарупирање (уклањање) сувишне вегетације, реализоване су на следећим локалитетима: Ливаде Купиника на 2 ha (режим заштите III степена), ливаде Споменика на 2 ha (режим заштите II степена), ливаде северног дела Потковице на око 3 ha.
- Посебна пажња обрађена је при одржавању рубних делова влажних ливада, пашњака и бара према ивици шуме, како би се темељним кошењем и одржавањем рубних станишта, која имају значајну улогу као екотони, спречило њихово поновно обрастање, посебно инвазивним багремцом (*Amorpha fruticosa*).
- Пре започињања одржавања влажних ливада, пашњака и рубова бара, уклоњени су лежећи делови стабала, која су евентуално пала на ревитализовану површину, између два периода одржавања.
- На око 200 ha, који нису били обухваћени механичким уклањањем израсле вегетације, станишта су одржавана искључиво путем традиционалног сточарства или се на њима развијао програм успостављања испаше у наредном периоду. Локације са присутним сточарством су биле: Ливаде Купиника (режим заштите III степена), Ливаде Мајке Ангелине (режим заштите III степена), Ливаде Ревенице (режим заштите II степена) и Ливаде Милошеве баре (режим заштите II степена), Чењинске ливаде (режим заштите II

степену), Обрешке ливаде су пашарене са стадом бивола од 20 грла (режим заштите III степена). Стока је била присутна и у деловима Купинског кута и у ГВО.

Одржавање водених станишта

Током 2025. године је извршено чишћење и додатно измуљивање западног крака водене стазе/коридора, код Визиторског центра, поред Обрешких ливада, до Шумске колибе и делом ка Великом воку, а такође и ка западном рубу Крстонишића окна, у дужини од око 300 метара, чиме је повећана отворена водена површина у Потковици током летњих месеци за око 0,3 ха.

Слика 12: Измуљена водена станишта у Потковици

Провођење традиционалног сточарства

У 2025. години настављено је са успешном праксом коришћења делова подручја СРП „Обедска бара“ и његове заштитне зоне за развој одрживог/традиционалног сточарства. Управљачу су издати услови заштите природе кроз решење, за израду годишњег плана пашарења. Пашарењем је покривено око 30% заштићеног подручја (с. 3000 ха), а пре свега локалитети где су ревитализоване отворене влажне ливаде и пашњаци, као и неке од бара (Широка бара, Чворча, Рогозита,), па је стока својом исхраном одржавала та станишта и спречавала њихово поновно обрастање. Укупно је у СРП „Обедска бара“ током 2025. године напасано око 250 крава; 15 коња и 100 оваца. Свиње нису биле дозвољене за пуштање у заштићеном подручју услед спречавања ширења свињске куге. Стока је одржавала ревитализована травна и барска станишта, што значајно смањило потребу машинског тарупирања и спречавања обрастања инвазивним и агресивним врстама биљака.

На Обедску бару су крајем 2024. године насељени водени биволи (9 женки, 9 телади, 1 мужјак) у циљу ревитализације обраслих барских станишта. За водене биволе је ограђено 25 ha зараслих влажних станишта у зони Потковице, западно од Визиторског центра, где је направљена и штала са пратећом инфраструктуром. Биволи су се у већем делу 2025. године налазили унутар ограђеног простора и својом исхраном значајно редуковали инвазивну жбунасту вегетацију. Повремено су излазили из оgrade и одлазили у Купинске греде и ка Чењину.

Слика 13: Водени биволи (*Bubalus bubalis bubali*) на Обрешким ливадама

Биодиверзитет шумских станишта

У јануару и фебруару 2025. године, вршено је картирање гнезда крупних птица грабљивица и црне роде на подручју прашуме Дебела гора, унутар СРП „Обедска бара“. Прегледана је целогупна површина Дебеле горе. Забележено је укупно 10 гнезда крупних врста птица међу којима су била 3 гнезда црне роде (*Ciconia nigra*) и 2 два гнезда белорепана (*Haliaeetus albicilla*). Током теренског рада су бележене и друге врсте птица које су се задржавају у тој шуми. Регистровано је 20 врста птица, међу којима се посебно истичу: белорепан *Haliaeetus albicilla*, црна жуна *Dryocopus martius*, средњи детлић *Leiopicus medius*, дрозд боровњак (*Turdus pilaris*), дрозд имелаш *Turdus viscivorus* и сива сеница *Poecile palustris*.

Слика 14: Гнездо црне роде (*Ciconia nigra*) у Дебелој гори, фебруар 2025.

4.1.3.2. КОНТРОЛА КОРИШЋЕЊА И ПРОМЕТА ДИВЉЕ ФЛОРЕ И ФАУНЕ

Одрживи развој природних ресурса директно је зависан од примене и унапређења законске регулативе, и сходно томе како из Закона о заштити животне средине („Сл. гласник РС”, бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009-др.закон, 72/2009-др.закон, 43/2011-одлука УС, 14/2016, 76/2018 и 95/2018-др. закон и 94/2024-др. закон), тако и из Закона о заштити природе („Сл. гласник РС”, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010-исправка, 14/2016, 95/2018-други закон и 71/2021), проистекла је и Уредба о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне („Сл. гласник РС”, бр. 31/2005, 45/2005-исправка, 22/2007, 38/2008, 9/2010, 69/2011 и 95/2018-други закон). Поменута Уредба регулише сакупљање и све друге облике коришћења и промета дивље флоре и фауне. Контрола подразумева заштитне мере, услове сакупљања, ограничења и забрану сакупљања, коришћења и промета, праћење стања популација заштићених врста на природним стаништима, анализу испуњености услова за издавање дозвола за коришћење заштићених врста у комерцијалне сврхе, евиденцију свих значајних података везаних за дозвољено коришћење заштићених врста.

Уредба кроз прилоге обухвата списак од 97 заштићених врста, и то - 63 биљне врсте, 2 врсте лишајева + род *Usnea* са 8 врста, 15 врста гљива и 9 врста животиња, као и однос количина заштићених врста у свежем и сувом, односно, прерађеном стању.

Уредбом је предвиђено да дозволу за сакупљање и стављање у промет заштићених врста издаје Министарство заштите животне средине, по претходно прибављеном мишљењу Завода за заштиту природе Србије и Покрајинског завода за заштиту природе (уколико се ради о сакупљању на територији АП Војводине). Мишљење Завода се односи на количине заштићених врста, које се могу сакупљати из појединих региона који су наведени у захтевима правних лица односно, предузетника, као и на то да ли се ради о заштићеном природном добру или не. Уредбом је предвиђено да правна, физичка лица и предузетници могу сакупљати заштићене врсте као матична легла, односно засаде из природних станишта ради заснивања узгајалишта, плантажа, расадника и других облика узгајалишта.

У оквиру праћења сакупљања и промета дивљих биљних и животињских врста у складу са чланом 14. став 2. Уредбе, дана 20.01.2025. године у просторијама Завода за заштиту природе Србије је одржан састанак поводом формирања предлога континенталне, количина заштићених врста које ће се сакупљати и стављати у промет у 2025. години. Састанак је сазвао Завод за заштиту природе Србије који предлаже Министарству заштите животне средине количине заштићених врста које ће се сакупљати и стављати у промет у 2025. години. Састанку су присуствовали представници: Завода за заштиту природе Србије, Покрајинског завода за заштиту природе, Института за проучавање лековитог биља „Др Јосиф Панчић“ из Београда.

На основу члана 15. Уредбе, Министарство заштите животне средине на основу предлога континенталне Завода објавило 25.02.2025. године конкурс за издавање дозвола за сакупљање из природе заштићених врста дивље флоре, фауне и гљива на свом сајту. Право учешћа на овом конкурсима имала су правна лица и предузетници који се баве делатношћу сакупљања и стављања у промет дивље флоре, фауне и гљива под условом да им није изречена казна за прекршај прописана поменутом Уредбом. На конкурс се у 2025. години пријавило 141 правно лице. Правна лица су у обавези да пошаљу ОЗВ образац за 2025. годину са извештајем о количинама и месту сакупљања из природе.

На основу члана 13. став. 3 Уредбе, а по предлогу Завода, донесена је Наредба о забрани сакупљања заштићених врста дивље флоре и фауне у 2025. години („Сл. гласник РС“ бр. 23/2025), која за поједине врсте забрањује сакупљање на територији читаве Републике Србије или на неком њеном одређеном подручју. Наредбом о забрани сакупљања заштићених врста дивље флоре и фауне у 2025. години сакупљање врста *Testudo hermanni* (шумска корњача), *Vipera ammodytes* (поскок) и *Hirudo medicinalis* (медицинска пијавица), је било забрањено на целој територији Републике Србије.

Покрајински завод за заштиту природе је на основу захтева Министарства издао 52 мишљења и стручних основа за сакупљање дивљих врста из природе (Табела бр. 14).

Табела бр. 14. Индикатори, број активности и носиоци посла.

Индикатор	Реализовано у 2025. години	Носиоци посла
Број стручних надзора у сарадњи са инспекцијом у вези узгоја, контроле и промета дивље флоре и фауне	1	Одељење за заштићена природна добра, Одељење за биодиверзитет и еколошку мрежу
Број издатих мишљења за сакупљање дивљих врста из природе (за трговинске фирме, предузетнике)	37	
Број издатих мишљења и стручних основа за сакупљање дивљих врста из природе (научноистраживачке сврхе)	14	

Анализа ове делатности у 2025. години говори да скупљање дивљих врста из природе у стагнацији. Као разлог је недостатак сакупљача, односно нема довољно заинтересованих људи који би се на терену бавили овом делатношћу

Током 2025. године Завод за заштиту природе Србије је проширио контингент за биљну врсту јагорчика (*Primula veris*, *flos-cvet*) за 50.000 kg.

Делатност сакупљања и промета пужева је и 2025. године показала да се тржиште стабилизovalo у погледу сакупљања пужева из природе. Све три врсте пужа: виноградарски пуж (*Helix pomatia*), шумски, сиви пуж (*Helix lucorum*) и баштенски пуж (*Helix aspersa*), су сакупљене у количинама предложених квота. Забрана за сакупљања ове заштићене врсте је иста као и прошлих година на истим територијама.

Комисија за спровођење конкурса за издавање дозвола за сакупљање заштићених врста дивље флоре, фауне и гљива у комерцијалне сврхе у 2025. години је констатовала већи број заинтересованих правних лица за сакупљање тартуфа.

Чланом 20. Уредбе регулисано је гајење заштићених врста дивље флоре и фауне на плантажама и фармама физичких и правних лица односно, предузетника. Они су у обавези да Завод обавесте о формирању плантаже или узгајалишта ради добијања мишљења о количинама које се гаје и за то је потребно да доставе податке о узгајалишту и то: о локацији, површини, врсти која се гаји. На захтеве узгајивача, односно правних и физичких лица која се баве овим видом пољопривредне производње, Завод је одговорио Мишљењем,

након изласка на терен и увида у примењену технику гајења, физиолошког стања усева или јата и постигнутог приноса. Мишљење се даје за процену приноса гајене: дивље фауне (шумска корњача, пијавица, и друго), биљне производње (у зависности од дела биљке у употреби: корен, надземни део биљке, лист и цвет), репродуктивног материјала (семе, ризом, столом) и произведених садница/ јединки.

У складу са Законом о заштити природе формиран је Покрајински завод за заштиту природе, тако да контролу гајења заштићених врста на плантажама и фармама које се налазе на територији АП Војводине у потпуности обавља поменути Завод.

Током 2025. године у складу са чланом. 20 став 3. Уредбе о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне („Сл. гласник РС”, бр. 31/2005, 45/2005-исправка, 22/2007, 38/2008, 9/2010, 69/2011 и 95/2018-други закон), Покрајински завод за заштиту природе је издао 56 Мишљења о процени приноса гајење заштићених биљних врста, које су обухваћене предметном Уредбом, као и Прилозима I и II, Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Сл. гласник РС”, бр. 05/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016).

Највећи број плантажа регистрован је на територији АП Војводине где постоји и традиција узгајања лековитог биља. Од ароматичног и лековитог биља које је на листи Уредбе, на територији АП Војводине, као и претходних година највише се узгајао бели слез (*Althaea officinalis* L.). Повољна откупа цена у претходној година утицала је да се број узгајивача белог слеза повећа. Нове плантаже белог слеза пријављене су у местима где се досад није плантажно узгајао: Торак, КО Бегејци (око 5 ha), Србобран (око 2,5 ha) и Дорослово (око 30 a). Осим белог слеза на плантажама највише се узгајао шипурак (*Rosa Canina* L.) и вранилова трава (*Origanum vulgare* L.).

Даљи преглед по катастарским општинама и површина на којима се гаје биљне врсте које су на листи Уредбе дат је у табели број 15. Обиласком плантажа и увидом у стање на терену претпоставка је да има већи број непријављених плантажа.

Табела бр.15. Површине плантажно гајених заштићених биљних врста

Датум контроле плантаже	Катастарска општина (КО)	бели слез (<i>Althaea officinalis</i> L.)	шипурак (<i>Rosa Canina</i> L.)	вранилова трава (<i>Origanum vulgare</i> L.)
28.01.2025.	Карловчић		10ha 86a 19m ²	
29.07.2025.	Баваниште	01ha 93a 04m ²		
	Баваниште	00ha 67a 10m ²		00ha 99a 65m ²
	Баваниште	01ha 19a 67m ²		
	Баваниште	00ha 68a 86m ²		
	Баваниште	02ha 87a 08m ²		
	Баваниште	00ha 19a 12m ²		
31.07.2025.	Батка		00ha 65a 96m ²	
	Сента	04ha 11a 94m ²		
07.08.2025.	Бегејци	01ha 72a 60m ²		
	Бегејци	01ha 72a 60m ²		

Датум контроле плантаже	Катастарска општина (КО)	бели слез (<i>Althaea officinalis</i> L.)	шипурак (<i>Rosa Canina</i> L.)	вранилова трава (<i>Origanum vulgare</i> L.)
18.09.2025.	Бегејци	00ha 86a 30m ²		
	Бегејци	00ha 86a 30m ²		
	Сента	02a 76a 40m ²		
	Бачко Петрово Село		16ha 50a 00m ²	
	Сента	00ha 11a 88m ²		
	Сента	00ha 14a 31m ²		
	Сента	02ha 26a 64m ²		
	Сента	00ha 54a 98m ²		
	Сента	00ha 94a 80m ²		
	Сента	00ha 91a 02m ²		
	Сента	00ha 58a 60m ²		
	Сента	00ha 56a 00m ²		
	Сента	00ha 62a 00m ²		
	Сента	01ha 16a 76m ²		
	Сента	00ha 76a 34m ²		
19.09.2025.	Сремски Карловци		00ha 65a 96m ²	
23.09.2025.	Кањижа	01ha 05a 48m ²		
	Мортонош	00ha 68a 34m ²		
	Нови Кнежевац		39ha 85a 93m ²	
	Нови Кнежевац	00ha 90a 48m ²		
	Нови Кнежевац	00ha 59a 70m ²		
	Нови Кнежевац	01ha 19a 41m ²		
	Остојићево	03ha 55a 93m ²		
10.10.2025.	Велебит	03ha 52a 45m ²		
	Велебит	01ha 00a 00m ²		
	Трешњевац	00ha 35a 41m ²		
	Сента	01ha 65a 01m ²		
	Сента	01ha 97a 50m ²		
	Сента	01ha 01a 43m ²		
	Сента	01ha 00a 66m ²		
	Сента	01ha 87a 35m ²		
	Сента	01ha 73a 71m ²		
	Сента	02ha 02a 69m ²		
	Сента	02ha 19a 34m ²		
	Торњош	02ha 02a 64m ²		

Датум контроле плантаже	Катастарска општина (КО)	бели слез (<i>Althaea officinalis</i> L.)	шипурак (<i>Rosa Canina</i> L.)	вранилова трава (<i>Origanum vulgare</i> L.)
16.10.2025.	Србобран	02ha 47a 38m ²		
	Мали Иђош		02ha 50a 00m ²	
17.10.2025.	Панчево	01ha 59a 53m ²		
	Панчево	02ha 98a 91m ²		
	Панчево	03ha 25a 97m ²		
	Дубовац	00ha 93a 36m ²		
	Баваниште	01ha 82a 37m ²		
	Баваниште	01ha 11a 78m ²		
06.11.2025.	Дубовац	00ha 21a 05m ²		
	Ковин			01ha 10a 00m ²
25.11.2025.	Баваниште	02ha 50a 00m ²		
Укупно:		73ha 55a 22m ²	71ha 04a 04m ²	02ha 09a 65m ²

Узгајалишта пужева на подручју АП Војводине нису активна.

Са узгајалишта медицинске пијавице (*Hirudo medicinalis*), предузећа „HIRUDO VERBANA“ д.о.о. Купиново, током 2025. године нису подношени захтеви.

И у току 2025. године шумска корњача (*Testudo hermanni*) је била под забраном сакупљања на целој територији Србије.

Дана 12. августа 2025. године извршен је инспекцијски и стручни надзор на узгајалишту шумских корњача (*Testudo hermanni*), предузећа „ZR Zootropiko“, Карловачки пут бб. Петроварадин, Град Нови Сад и том приликом је извршено пребројавање излежених корњача у 2024. години. У моменту надзора број излежених корњача је био 3.676 примерака. У инкубатору се налазило 765 неизлежених јаја.

4.1.4. ЗБРИЊАВЊЕ СТРОГО ЗАШТИЋЕНИХ И ЗАШТИЋЕНИХ ВРСТА ДИВЉИХ ЖИВОТИЊА

Табела бр. 16. Индикатори, број активности и носиоци посла

Индикатор	Реализовано у 2025. години	Носиоци посла
Број збринутих јединки у прихватилиште	17 (у сарадњи ЗОО врт Палић и ПЗЗП)	Стручни сарадници унутрашњих организационих јединица: - Одељење за стручне послове и пројектне активности - Одељење за биодиверзитет и еколошку мрежу
Број јединки које су након лечења, рехабилитације или неге успешно враћене у природу	61	
Број јединки предат на анализу, ради утврђивања узрока угинућа	13	Стручни сарадници унутрашњих организационих јединица: - Одељење за стручне послове и пројектне активности - Одељење за биодиверзитет и еколошку мрежу
Број угинулих или усмрћених јединки уклоњених са терена	24	
Број обухваћених строго заштићених и заштићених дивљих врста животиња	18	

У току 2025. године у оквиру редовног пословања Завода спроведене су активности на случајевима збрињавања живих јединки строго заштићених и заштићених дивљих врста. Ове активности, подразумевају измештања живих јединки из урбане средине на природно станиште као и враћање јединки у природу након лечења или рехабилитације, дате су у табели 17. Остале активности у смислу уклањања или преузимања мртвих примерака са терена, као и предавање на даље анализе дате су у табели 18.

Табела бр. 17: Преглед збрињавања примерака дивљих врста животиња према просторном распореду.

ВРСТА	Укупан Број јединки	Локације поступања и број јединки	Напомена
Слепи миш	5	Нови Сад (5)	5 јед. ВП;
Ветрушка (<i>Falco tinnunculus</i>)	10	Шајкаш (1), Нови Сад (5), Чуруг (1), Рума (3),	10 јед. ВП;
Сеоски детлић (<i>Dendrocopos syriacus</i>)	1	Обреж (1)	1 јед. УПЗ;
Батокљун (<i>Coccothraustes coccothraustes</i>)	1	Нови сад (1)	1 јед. УПЗ;
Кобац (<i>Accipiter nisus</i>)	4	Нови Сад (1), Бачки Јарак (1), Ново Милишево (1), Палић (1)	3 јед. УПЗ; 1 јед. ВП;
Црна рода (<i>Ciconia nigra</i>)	1	Чортановци (1)	1 јед. УПЗ;
Бела рода (<i>Ciconia ciconia</i>)	5	Меленци (1), Бечеј (1), Зрењанин (1), Нови Сад (2),	5 јед. П;
Јеж	8	Нови Сад (8)	8 јед. ВП;
Утина (<i>Asio otus</i>)	2	Нови Сад (1), Тител(1),	2 јед. ВП;
Ћук (<i>Otus scops</i>)	6	Нови Сад (5), Ср. Карловци (1)	6 јед. ВП;
Црна Чиопа (<i>Apus apus</i>)	19	Нови Сад (19)	19 јед. ВП;
Белорепан (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	3	Сечањ (1), Ковачица (2)	2 јед. П; 1 јед. ВП;
Гривнаш (<i>Columba palumbus</i>)	1	Нови Сад (1)	1 јед. ВП;
Лабуд грбац (<i>Cygnus olor</i>)	3	Нови Сад (1), Делиблато (1), Тител (1)	3 јед. ВП;
Ћубасти гњурац	1	Нови Бечеј (1)	1 јед. ВП;
Чавка (<i>Corvus moredula</i>)	1	Сомбор (1)	1 јед. ВП;
Мишар (<i>Buteo buteo</i>)	14	Футог (3), Стражилово (1), Нови Сад (1), Зрењанин (1), Црвенка (1), Ђурђево (1), Нова Пазова (3), Сомбор (1), Богојево (1), Бечеј (1)	3 јед. УПЗ; 2 јед. ВП; 9 јед. П;

ВРСТА	Укупан Број јединки	Локације поступања и број јединки	Напомена
Еја мочварица (<i>Circus aeruginosus</i>)	2	Клек (1), Зрењанин (1)	1 јед. УПЗ; 1 јед П
Барска корњача (<i>Emys orbicularis</i>)	1	Нови Сад (1)	1 јед. ВП;
УКУПНО 88			

Легенда:

П – однета у прихватиште

ВП – враћена на природно станиште

УПЗ – јединка угинула у поступку збрињавања или под ветеринарским третманом

Примерци строго заштићених и заштићених дивљих врста животиња за које је постојала оправдана сумња након стручног и инспекцијског надзора, уз учешће полиције, да нису угинуле природном смрћу, предате су на утврђивање присуства генома вируса Западног Нила (WNV), утврђивање генома вируса птичијег грипа (Avian Influenza – AI), патоанатомску и токсиколошку анализу у Научни институт за ветеринарство “Нови Сад”. Током 2025. године оваквих активности било је укупно 14 (табела бр. 18).

Анализирани су само примерци код којих је било могуће спровести токсиколошке, патоанатомске и вирусолошке анализе.

Табела бр. 18: Преглед примерака строго заштићених врста дивљих животиња (угинулих/усмрћених преузетих или уклоњених са терена) за које су рађене токсиколошке, пато-анатомске и вирусолошке анализе или други поступак.

	Врста	Број јединки	Датум налаза	Место налаза и узрок угинућа	Поступак
1.	Белорепан (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	3	25.02.2025.	Сремска Рача	НИВ „Нови Сад“, по налогу Тужилаштва
2.	Мишар (<i>Buteo buteo</i>)	2	25.02.2025.	Сремска Рача	НИВ „Нови Сад“, по налогу Тужилаштва
3.	Гавран (<i>Corvus corax</i>)	1	25.02.2025.	Сремска Рача	НИВ „Нови Сад“, по налогу Тужилаштва
4.	Белорепан (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	1	27.02.2025.	Каравуково	НИВ „Нови Сад“, по налогу Тужилаштва
5.	Мишар (<i>Buteo buteo</i>)	1	20.01.2025.	Бечеј	НИВ „Нови Сад“, по налогу Тужилаштва
6.	Мишар (<i>Buteo buteo</i>)	6	10.01.2025.	Рабе	НИВ „Нови Сад“, по налогу Тужилаштва

4.1.5. ПРИОРИТЕТНИ ТИПОВИ СТАНИШТА И СТАНИШТА СТРОГО ЗАШТИЋЕНИХ И ЗАШТИЋЕНИХ ДИВЉИХ ВРСТА

Просторне целине на којима је утврђено присуство врста које се налазе на списковима Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Сл. гласник РС“, бр. 5/2010; 47/2011; 32/2016 и 98/2016), као и очување подручја чија вегетација припада типовима станишта дефинисаним Правилником о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување („Сл. гласник РС“, бр. 35/2010), а налазе се ван заштићених подручја, идентификоване су као просторне целине (геореференцирани полигони) у бази података Завода, у складу са Законом.

База података се ажурира током редовне активности Завода (издавање услова и мишљења, теренска запажања) у складу са стањем датих просторних целина. Током 2025. године ажурирани су подаци 18 полигона, а формирано је 12 нових полигона на основу теренских података. Крајем године база је садржала 671 полигона, укупне површине од 110.412 ha.

База података омогућује брзу проверу присуства природних вредности на просторима на којима се планирају одређене активности, као и примену мере заштите које су прописане Законом и подзаконским актима приликом издавања услова заштите природе корисницима природних ресурса. Мере заштите станишта која се налазе ван граница заштићених подручја су саставни делови решења о заштити природе које се издају за израду планских докумената и секторских планова. Посебно су значајни услови који обезбеђују очување станишта на већим подручјима (општина, шумско газдинско, ловно подручје и сл.) и за дужи временски период (просторни планови). Током 2025. године издати су услови заштите природе за измене и допуне просторних планова 15 јединица локалних самоуправа (општина/градова), за коришћење пољопривредног земљишта у државној својини за 17 општина, као и за израду 34 ловне и 44 шумских основа.

Табела бр. 19. Индикатори, број активности и носиоци посла.

Индикатор	Реализовано у 2025. години	Носиоци посла
Број ажурираних полигона станишта у бази података Завода	18	Одељење за биодиверзитет и еколошку мрежу у сарадњи са Одељењем за правне и финансијске послове – Одсек за правне и опште послове
Број нових полигона станишта у бази података Завода	12	Одељење за биодиверзитет и еколошку мрежу у сарадњи са Одељењем за правне и финансијске послове – Одсек за правне и опште послове

База података се ажурира током редовне активности Завода (издавање услова и мишљења, теренска запажања) у складу са стањем датих просторних целина. База података омогућује брзу проверу присуства природних вредности на просторима на којима се планирају одређене активности, као и примену мере заштите које су прописане Законом и подзаконским актима приликом издавања услова заштите природе корисницима природних ресурса. Мере заштите станишта која се налазе ван граница заштићених подручја су саставни делови решења о заштити природе које се издају за израду планских докумената и секторских планова. Посебно су значајни услови који обезбеђују очување станишта на већим подручјима (општина, шумско газдинско, ловно подручје и сл.) и за дужи временски период.

Током 2025. године ажурирани су подаци 4 полигона. Издати су услови заштите природе за измене и допуне просторних планова 6 општина (Нови Бечеј, Нови Сад, Нова Црња, Планиште, Србобран, Зрењанин), за коришћење пољопривредног земљишта у државној својини за 18 општина, као и за израду 62 ловне и 26 шумских основа

Геопортал

Споразум о размени, приступу и коришћењу просторних података (број 04-385/2 од 20.2.2018.године) склопљен је између шест (6) институција са територије Аутономне покрајине Војводине, укључујући Покрајински завод за заштиту природе. Споразумом је дефинисан и успостављен геоportal Аутономне покрајине Војводине, на којем потписнице Споразума публикују податке из своје надлежности, али је и инструмент за дељење података између институција потписница. Геосервис Завода који садржи просторне податке о стаништима строго заштићених и заштићених дивљих врста, од 2021. године је путем наведеног регионалног геоportала постао јавно доступан.

4.1.5.1. ЕКОЛОШКА МРЕЖА

Еколошка мрежа

Национална еколошка мрежа у Србији дефинисана је Уредбом о еколошкој мрежи ("Сл. гласник РС", бр. 102/2010), који садржи списак еколошки значајних подручја и еколошке коридоре од међународног значаја, као и картографски приказ мреже. Поред заштићених подручја (међу њима и подручја Емералд мреже), еколошка мрежа обухвата и подручја од међународног значаја за птице (ИВА) и биљке (ИРА), део издвојених станишта строго заштићених и заштићених врста и еколошке коридоре од међународног значаја. Еколошки коридори од националног значаја су утврђени просторним плановима: регионални еколошки коридори утврђен Просторним планом АП Војводине ("Сл. лист АПВ" бр. 22/2011), а локални коридору просторним плановима локалних самоуправа.

Мере заштите еколошки значајних подручја и коридора су наведене у свим Решењима издатих од стране Завода у 2025. години за секторске планове (просторно планирање, шумарство, водопривреда, пољопривреда, ловство, итд) као и за активности са потенцијалним утицајима на еколошку мрежу (нпр. изградња објеката и инфраструктуре, одржавање каналске мреже). Такође, посећен је знатан број подручја еколошке мреже, посебно оних која се налазе на простору заштићених подручја.

Представници Завода учествују у раду Радне групе Министарства заштите животне средине за израду новог Предлога уредбе о еколошкој мрежи, која није била активна у 2025. години. Током својих редовних активности, ажурирањем базе података о стаништима строго заштићених и заштићених дивљих врста који се налазе унутар подручја предложених за нову еколошку мрежу, као и издавањем услова заштите природе за активности на овим просторним целинама, Завод је допринео и изради базе података будуће мреже.

Мрежа издвојених полигона / станишта строго заштићених и заштићених дивљих врста

Мрежа издвојених полигона, који представљају станишта строго заштићеним и/или заштићеним дивљим врстама утврђених Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Сл. гласник РС“, бр. 5/2010; 47/2011; 32/2016 и 98/2016), представља важан алат у заштити биодиверзитета ван граница заштићених подручја. Ова мрежа, која се значајним делом преклапа са еколошки значајним подручјима постојеће еколошке мреже Србије, крајем 2025. године је покривала 110, 412 ha у оквиру 671 полигона. Подаци о присуству врста под заштитом омогућују прецизније дефинисање мера заштите природе за одређене просторне целине еколошке мреже, како током израде просторних и секторских планова, тако и приликом конкретних активности на подручју полигона или у зони утицаја на њих.

Такође, подаци о врстама везани за полигоне су били коришћени током издавања подручја предложених за нову еколошку мрежу на просторима Војводине током 2023. године. Захваљујући бази података о стаништима строго заштићених и заштићених врста, највећи део будуће еколошке мреже већ у фази израде ужива заштиту у складу са мерама дефинисаних Правилником.

Интеграција еколошки значајних подручја у регионални развој

Еколошки значајна подручја АП Војводине обухватају скоро сва заштићена подручја формирана на природним стаништима, као и велики број фрагмената природних станишта који су идентификовани као станишта строго заштићених и заштићених дивљих врста. Природне вредности ових просторних целина су опстали унутар културног предела Војводине, уз екстензивног коришћења природних ресурса. Због нестанка кључних врста (крупни биљоједи и грабљивице) из наших екосистема, опстанак разноврсности станишта и врста већ вековима су обезбедили традиционални видови коришћења шума, мочвара и травних станишта.

Заштита биолошке, геолошке и предеоне разноврсности и данас се значајним делом остварује одрживим коришћењем простора и природних ресурса, а мере заштите природе за конкретне активности, у складу са природним вредностима датог подручја, утврђује Завод. Због економског значаја екосистемских услуга природних система (међу којима су и обнова природних ресурса и регулација климе), мере заштите еколошки значајних подручја, у складу са Законом, уграђују се у просторно-планску документацију и у секторске планове.

Током 2025. године издати су услови заштите природе за измене и допуне просторних планова 15 јединица локалних самоуправа (општина/градова), за коришћење пољопривредног земљишта у државној својини за 17 општина, као и за израду 34 ловне и 44 шумских основа.

4.1.5.2. ЕКОЛОШКА МРЕЖА „NATURA 2000“

Рад Завода током 2025. године на успостављању еколошке мреже NATURA 2000 одвијао се у складу са активностима, пројектима и препорукама надлежног Министарства, уз сагледавање могућности најповољнијег преношења и имплементације Директиве о заштити дивљих птица (Birds Directive 2009/147/EU) и Директиве о заштити станишта (Habitats Directive 92/43/EEC) у национално законодавство и будућу еколошку мрежу NATURA 2000 у Србији.

Поред учешћа на успостављању и примени административних мера очувања станишта дивље флоре и фауне, као и приоритетних станишних типова за ЕУ, Завод је својим активностима допринео инвентаризацији и картирању врста и станишта. Резултати појединачних програмских и пројектних активности Завода, мониторинга врста и станишних типова, као и рада на развоју еколошке мреже, допринели су вредновању подручја са аспекта мреже NATURA 2000 подручја, уз усаглашавање са заинтересованим странама

4.1.6. ГЕОНАСЛЕЂЕ

У циљу заштите, очувања и промоције геодиверзитета и објеката геонаслеђа Војводине, у 2025. години реализоване су следеће активности:

- Дефинисање локалитета од посебног значаја за заштиту геонаслеђа;
- Давање предлог мера и активности на очувању, уређењу, презентацији и промоцији објеката геонаслеђа Војводине;

- Укључивање података о објектима геонаслеђа Војводине у просторно - планске документе;
- Укључивање објеката геонаслеђа у (гео)туристичку понуду;
- Израда услова заштите природе за пројекте и активности који се односе на коришћење геолошких и хидрогеолошких ресурса.

Табела бр.20. Реализоване активности на заштити геонаслеђа у 2025. години

Индикатор	Реализовано у 2025. години	Носиоци посла
Број забележених и издвојених објеката геонаслеђа на подручју АП Војводине	3	Сектор заштите природе, Одељење за заштићена природна добра
Број одржаних састанака радне групе за успостављање геопаркова у Републици Србији	0	Сектор заштите природе, Одељење за заштићена природна добра, ЗЗПС, ГИС, Природњачки музеј Београд, РГФ, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Географски факултет Београд, Министарство заштите животне средине, Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарста
Број одржаних састанака радне групе за успостављање геопарка „Фрушка гора-Лесленд“	0	Министарство заштите животне средине није формирало радну групу за успостављање геопарка "Фрушка гора - Лесленд" у 2020.
Број одржаних састанака са представницима локалне самоуправе	0	Сектор заштите природе, Одељење за заштићена природна добра

Током 2025. године није било наменских теренских излазака са циљем инвентаризације објеката геонаслеђа Војводине. Прикупљање потребних података реализовано је у склопу валоризације подручја дефинисаним годишњим Програмом рада, стручних надзора, кроз издавање услова и мишљења за геолошка и хидрогеолошка истраживања, експлоатацију воде и минералних сировина.

За потребе валоризације подручја у циљу израде Студија заштите током теренског обилазак вршена су геолошка, палеонтолошка и геоморфолошка истраживања на подручју: СРП „Делиблатска пешчара“, „Травна станишта уз Брзаву“, „Аде и одсеци код Сурдука и Белегиша“ и „Долина Караша од Куштиља до Дупљаје“.

У 2025. години није било састанака Радне групе за успостављање Геопаркова у Републици Србији, именоване од стране Министарства пољопривреде и заштите животне средине са задатком да ради на формирању мреже геопаркова Србије.

Највећи део активности стручних сарадника из области геодиверзитета односи се на издавање услова заштите природе за коришћење геолошких и водних ресурса, експлоатацију минералних сировина, коришћење подземних вода за различите делатности, коришћење површинских вода и водног земљишта, уређење геолошких и палеонтолошких заштићених природних добара и др.

4.1.7. ОЧУВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Табела бр. 21. Индикатори, активности и носиоци посла

Индикатор	Реализовано у 2025. години	Носиоци посла
Унапређење методологије управљања активностима које имају утицај на заштићена подручја (ЗП)	Интегрисање побољшаног поступка оцене угрожености ЗП од загађивача у услове, студије и осталу документацију и њихова примена на терену. Интегрисање побољшаног поступка процене утицаја антропогених чинилаца на промене природних карактеристика подручја и квалитет екосистемских услуга у студије, пројектну и осталу документацију. Интегрисање података из Географског информационог система надлежног водопривредног предузећа приликом прописивања мера заштите за извођење радова на одржавању каналске мреже. Интегрисање смерница за заштиту природе дефинисаних искључиво за одржавање каналске мреже у Војводини у услове и мере заштите.	Одељење за заштиту животне средине и просторно планску документацију
Смањење бројности и интензитета утицаја на елементе еколошке мреже	Смањење утицаја на станишта и еколошке коридоре.	Одељење за заштиту животне средине и просторно планску документацију Одељење за биодиверзитет еколошку мрежу
Унапређење сарадње са стручњацима који се баве управљањем водама и стручњацима који учествују у праћењу стања заштићених водених и влажних површина	Реализација активности на фазном уређењу/унапређењу водног режима унутар Специјалног резервата природе „Окањ бара“, које су започете од 2019. године усаглашавањем потреба свих корисника подручја. Реализација активности на фазном извођењу истраживачких активности на узорковању воде и седимента на заштићеном подручју Парк природе „Русанда“, за потребе хемијских и биолошких анализа воде и седимента, које су започете током претходне године.	Одељење за заштиту животне средине и просторно планску документацију Одељење за заштићена природна добра

Активности везане за индикатор „Унапређење методологије управљања активностима које имају утицај на заштићена подручја“ током 2025. године реализоване су у највећој мери кроз учешће у изради стратешких и планских докумената. Интегрисање резултата и закључака донетих у процесу иновирања метода истраживања стања животне средине у окружењу заштићених подручја и оцена угрожености заштићених подручја од загађивача обухвата послове на изради услова, студија и остале документације, као и њихову примену на терену. Наведене активности имају за циљ побољшање поступака оцене угрожености заштићених подручја од загађивача, квалитетнију процену утицаја антропогених чинилаца на промене природних карактеристика подручја и квалитет екосистемских услуга, као и смањење негативних утицаја на станишта и еколошке коридоре. Одрживо коришћење природних вредности реализовано је кроз проналажење компромисних решења у организацији простора за потребе различитих корисника чија примена, сагласно текућим и предстојећим обавезама наше државе везано за улазак у Европску унију, пружа могућност добијања финансијске помоћи/подстицаја за сарадњу на заштити подручја.

По питању индикатора „Смањење бројности и интензитета утицаја на елементе еколошке мреже“, током 2025. године фокус је дат смањењу интензитета утицаја и то прописивањем мера за подизање и очување зеленила. Утврђивање функционалних заштитних појасева уз примену кључних предеоних елемената као што је заштитно зеленило, реализује се кроз редовну делатност Завода, превасходно путем издавања услова заштите природе за израду планско-пројектне документације. Осим очувања постојећих и подизања нових зелених површина, подстиче се повезивање зеленила грађевинског подручја са вегетационим целинама елемената еколошке мреже и повезивање зеленила у целовит систем уз обезбеђење равномерног распореда зелених површина.

Везано за индикатор „Унапређење сарадње са стручњацима који се баве управљањем водама“ активности се реализују кроз учешће представника Завода у реализацији активности ка постизању одрживог интегралног управљања водама на заштићеним подручјима. За потребе интегралног управљања водама на заштићеним подручјима, а узевши у обзир смањене потребе за одводњавањем на подручју заслањених депресија уз очување водног режима што сличнијем природном, настављене су активности на уређењу водног режима унутар Специјалног резервата природе „Окањ бара“, које су започете од 2019. године, за потребе детаљне анализе могућности усаглашавања потреба свих корисника подручја, реализоване су кроз низ активности у сарадњи Управљача са представницима водопривредних предузећа ВПД „Горњи Банат“ Кикинда, ВПД „Средњи Банат“ Зрењанин и представницима Департмана за географију, туризам и хотелијерство Природно-математичког факултета у Новом Саду. У претходном периоду извршено је прикупљање неопходних података за подршку у одлучивању путем мултидисциплинарног истраживања простора СРП „Окањ бара“, израђена је геоинформациона основа путем снимања топографских карактеристика терена ради одређивања праваца површинског отицања воде, односно извршено је детаљно снимање кључних токова каналског система беспилотном летелицом, обрада снимака и израда тродимензионалних модела канала, обављена су геодетска теренска мерења, израђен је дигитални модел терена и карта терена са зонама плавлена односно превлаживања на основу дигиталног модела површине и завршена је израда пројекта чији је циљ интегрално управљање водама на добробит свих корисника простора уз очување заштићеног подручја и побољшање стања његових природних вредности. Ради постизања дефинисаног циља, за израду пројектног задатка Покрајински завод за заштиту природе размотрио је еколошке потребе везане за водни режим које могу да обезбеде функционисање слатинских типова станишта. На основу резултата пројектног елабората, обављани су радови на терену, који су обухватили обнављање пропуста на каналу K19 (km 0+500, km 1+200, km 3+300, km 4+200) у к.о.

Кумане, унутар режима заштите II и III степена. У оквиру пројекта реализоване су и активности: уклањање инванзивне вегетације багерским тарупом 1500m x 21m на каналу K-I-1 слив Кумане I; уклањање инванзивне вегетације багерским тарупом 700m x 15m на каналу K-I-1-3 слив Кумане I; уклањање инванзивне вегетације багерским тарупом 3650m x 5m на каналу K-I-1-3-1 слив Кумане I; машински ископ земљаног материјалу дужини 3650m и израда острва за птице на сваких 200m на каналу K-I-1-3-1 слив Кумане I. Током 2025. године извођени су радови на редовном одржавању, тарупирању и одржавању проточности система за одводњавање „Кумане“ канала Рогозара (стационажа канала од km 0+000 до km 0+400, просечна дубина измуљења: 30 cm). Истовремено су од издвојеног земљаног материјала формирана острва за птице. Косине канала су широке са благим нагибом, односно обезбеђује се прихватање и задржавање веће количине воде и њено акумулирање у депресији приобаља овог канала у циљу ревитализације и очувања природне динамике влажних станишта на подручју Резервата. Започете су активности за извођење радова на изградњи насипа између баре Црвенка и канала Чикош на к.п.бр. 5002, 5012, 5001 к.о. Тараш (режим заштите II степена) и к.п.бр. 5005/2 (режим заштите III степена).

Резултати пројекта допринеће у значајној мери:

- Побољшању управљања заштићеним подручјем и унапређењу биодиверзитета;
- Унапређењу интегралног управљања водама заштићеног подручја;
- Ублажавању негативних утицаја климатских промена;
- Побољшању квалитета екосистемских услуга;
- Унапређењу сарадње са локалним становништвом кроз одрживо сточарство и ратарство;
- Унапређењу примене принципа циркуларне економије;
- Едукацији стручњака различитих сектора и примена стечених искустава на другим сличним подручјима.

Везано за индикатор „Унапређење сарадње са стручњацима који се баве праћењем стања заштићених водених и влажних површина“ активности се реализују кроз учешће представника Завода у реализацији активности ка постизању одрживог интегралног управљања водама на заштићеним подручјима. За потребе интегралног управљања водама на заштићеним подручјима, на заштићеном подручју Парк природе „Русанда“ Завод је учествовао у проналажењу одговарајућих локација поводом извођења истраживачких активности на узорковању воде и седимента у хладнијем и топлијем периоду године (28. јануар 17. септембар) за потребе хемијских и биолошких анализа од стране Факултета техничких наука Универзитета у Новом Саду. Ово истраживање представља саставни део пројекта Developing sustainable solutions for the restoration of local ecosystems through pioneer use of discharged thermal waters – SPArrow у оквиру Interreg VI-A IPA Hungary-Serbia Programme. На основу Покрајинске скупштинске одлуке о заштити ПП „Русанда“ („Сл. лист АП Војводине“, бр. 8/2019), ПП „Русанда“ ставља се под заштиту ради остваривања одређених циљева, међу којима је (члан 2, став 1, тачка 7) очување природних вредности и ресурса, нарочито језерске воде и пелоида (седимента из језера). Могућности реализације постављених циљева заштите укључују, између осталог, мониторинг еколошких карактеристика подручја (члан 4. став 1, тачка 2), који се спроводи кроз низ истраживања његових природних вредности.

Осим реализације претходно наведених активности, током 2025. године (март) Завод је учествовао у давању сугестија и примедби на предлог текста Радне групе за адаптације на климатске промене у организацији Министарства заштите животне средине, у коме су приказани досадашњи резултати и предстојећи задаци у циљу испуњавања услова за затварање поглавља 27 ЕУ. Задаци везани за климатске промене представљају саставни

део Стратегије заштите животне средине Републике Србије за период од 2024. до 2033. године - Зелена агенда за Србију. Осим задатака везаних за климатске промене, кључни аспекти Стратегије укључују унапређење правног и институционалног оквира за заштиту животне средине, јачање привреде засноване на нискоугљеничном развоју, стимулсање иновација и развој „зелених” технологија, инвестиције у обновљиве изворе енергије, енергетску ефикасност, заштиту животне средине и рециклажу отпада. Реализација принципа одвија се преко стубова Зелене агенде.

Током 2025. године такође је настављено дводеценијско учешће стручњака Завода у техничкој комисији ISO TC 207/SC 7 везано за област заштите животне средине, са циљем интегрисања савременог приступа континуираног побољшања квалитета животне средине у област заштите природе и очувања биодиверзитета. У овом периоду рађено је на припреми националних стандарда ISO 14071, ISO/TR 14072, ISO 14091, ISO 59014, који се односе на следеће:

- ISO 14071 / Environmental management - Life cycle assessment - Critical review processes and reviewer competencies, којим се специфицирају захтеви и дају смернице за спровођење критичког прегледа било које врсте студије процене животног циклуса (LCA) и компетенције потребне за преглед. Пружа додатне захтеве и смернице за ISO 14040 и ISO 14044.
- ISO/TR 14072 / Environmental management — Life cycle assessment — Requirements and guidelines for organizational life cycle assessment, је техничка спецификација која пружа додатне захтеве и смернице за ефикасну примену ISO 14040 и ISO 14044 организацијама.
- ISO 14091 / Adaptation to climate change - Guidelines on vulnerability, impacts and risk assessment, који даје смернице за оцену ризика повезаних са потенцијалним утицајима климатских промена. Описује како разумети погођености и како развити и применити оцену ризика у контексту климатских промена. Може се користити за оцену како садашњих тако и будућих ризика у вези са климатским променама. Оцена ризика према овом документу пружа основу за планирање, примену и мониторинг и вредновање прилагођавања климатским променама за било коју организацију, без обзира на величину, врсту и природу;
- ISO 59014 / Environmental management and circular economy — Sustainability and traceability of the recovery of secondary materials — Principles, requirements and guidance, који пружа принципе, захтеве и смернице за организације у неговању одрживости и следљивости активности и процеса за опоравак секундарних материјала. Овај документ такође специфицира захтеве и пружа смернице за организације које се ангажују са појединцима који су укључени у активности за животне потребе (SA) као део активности и процеса организације за опоравак секундарних материјала, са циљем обезбеђивања безбедних и здравих услова рада и континуираног побољшања благостања, средстава за живот и професионалних пракси тих појединаца. Примењује се на организације које желе да систематски и одговорно опорављају секундарне материјале користећи перспективе животног циклуса и циркуларне економије, без обзира на њихову величину, врсту и локацију;

4.1.8. ИЗРАДА РЕШЕЊА О УСЛОВИМА ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ, МИШЉЕЊА, ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА И ОБЈЕДИЊЕНА ПРОЦЕДУРА

Током 2025. године Заводу је достављен велики број захтева за издавање услова заштите природе за активности, пре свега у заштићеним подручјима, али и за изградњу објеката, реализацију активности у простору ван заштићених добара, за израду планске документације, основа и програма, као и захтева за издавање мишљења на просторне и урбанистичке планове, шумске и друге основе и програме, студије о процени утицаја, стратешке процене утицаја, законску регулативу, стратешка документа, итд.

4.1.8.3. ИЗДАВАЊЕ УСЛОВА ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ И МИШЉЕЊА ЗА ДРУГЕ АКТИВНОСТИ У ЗАШТИЋЕНИМ ДОБРИМА И ВАН ЊИХ

Завод је израдио и издао 2368 решења о условима заштите природе, 535 стручних основа и 936 мишљења, укључујући и 79 мишљења на процене утицаја на животну средину и извештаје о стратешким проценама утицаја на животну средину.

Табела бр. 22. Индикатори, број активности и носиоци посла.

Индикатор	Реализовано у 2025. години	Носиоци посла
Број обрађених предмета у вези издавања решења о условима заштите природе	897	Сарадници свих унутрашњих организационих јединица Завода
Број издатих стручних основа	535	
Број издатих мишљења	936	

4.1.8.1. ПРОСТОРНО ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Издато је укупно 283 Решења и стручних основа о условима заштите природе за израду просторно планске и урбанистичке документације и Мишљења на просторне и урбанистичке планове, стратешке процене утицаја на животну средину и осталу документацију (табела бр. 23).

Табела бр. 23. Планска документа за која је Завод издао Решења и стручне основе о условима заштите природе:

Просторно планска документација		
Просторни планови		49
Просторни план јединице локалне самоуправе/просторни план општине	15	
Просторни планови - остало	34	
Урбанистички планови		234
Генерални урбанистички план	0	
План генералне регулације	57	
План детаљне регулације	76	
Урбанистички пројекат	101	
Урбанистички планови - остало	0	

4.1.8.2. ОБЈЕДИЊЕНА ПРОЦЕДУРА

Током 2025. године обрађено је и кроз информациони систем APR СЕОР достављено подносиоцима, 212 предмета у поступку обједињене процедуре у којима је Завод поступао у складу са Правилником о поступку спровођења обједињене процедуре електронским путем („Службени гласник РС“, бр. 96/2023), Уредбом о локацијским условима („Службени гласник РС“, бр. 87/2023) и чланом 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/2016 и 95/2018 – аутентично тумачење и 2/2023- Одлука УС), на основу чланова 9., 57. и 102. став 1. тачка 10. Закона о заштити природе („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр., 14/2016 и 71/2021), а сагласно захтевима важећих правних аката о заштити природних добара и еколошке мреже.

Од укупног броја решених предмета чија је процедура спроведена на републичком и покрајинском нивоу (48) од стране Покрајинског секретаријата за енергетику, грађевинарство и саобраћај поднесено је 29 захтева, а 19 предмета је решавано по процедури Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

Спроведен број обједињених процедура на локалном нивоу (164) укључује исходавање локацијских услова и изградњу објеката од стране надлежних служби следећих локалних самоуправа: Апатин, Бачка Паланка, Бачка Топола, Беоцин, Бечеј, Ириг, Жабал, Зрењанин, Кањижа, Ковачица, Мали Иђош, Нови Сад, Озаци, Пећинци, Сента, Сомбор, Србобран, Сремски Карловци, Стара Пазова, Суботица, Врбас, Вршац и Шид.

4.1.9. ПРОМОТИВНЕ АКТИВНОСТИ И МАНИФЕСТАЦИЈЕ

Табела бр. 24. Индикатори, број активности и носиоци посла.

Индикатор	Реализовано у 2025. години	Носилац посла
Број посетилаца Изложбеног простора	-	– Одељење за правне, финансијске и опште послове у сарадњи са сарадницима других организационих јединица према задатим темама
Број реализованих тематских изложби	-	
Број одржаних предавања и презентација	12	
Број учешћа Завода на сајмовима и манифестацијама	11	
Број наступа у медијима	39	

Завод је током 2025. године реализовао бројне и разноврсне активности на пољу ширења свести о потреби заштите природе. Стручна и шира јавност редовно је упознавана са активностима, акцијама и постигнутим резултатима Завода, као и са актуелностима, општим циљевима и проблемима у заштити природе. У промотивним активностима нарочита пажња посвећена је деци. Остварени су садржаји којима је, поред стицања нових сазнања о природи, промовисана њена заштита. На овом плану је унапређена сарадња са стручним институцијама, образовним институција од предшколских до високообразовних, управљачима заштићених подручја, корисницима простора, еколошким удружењима грађана, медијима, итд.

Током 2025. године Завод је учествовао на 11 сајмова и других манифестација:

- 12.-15.06.2025. године, Завод је узео учешће на „Парковијади 2025“, сусрету националних паркова и заштитара Србије у НП „Копаконик“.
- 02.06.2024. године; „Зелени фестивал“ - еколошки фестивал за децу у Новом Саду; одржане су две радионице: под називом „Добродошле птице“. Представник Завода је била Марија Царан Павловић.
- 29.06.2025. године, учешће на манифестацији „Дан Дунава“ у Баноштру.
- 8. – 19.07.2025.године, Завод је учествовао на манифестацији Летња настава „Физичка активност у природи“, за студенте Факултета за спорт и физичко васпитање. Предавач и учесник је била: Бојана Мајкић дипл.географ туризмолог.
- 28.08.2025., Завод је учествовао у организацији фото-конкурса „Вики воли Земљу“ и додели награда у ЗЗПС у Београду.
- 25. 08. 2025; СРП „Обедска бара“, учешће на 31. Међународном волонтерском кампу „Повратак Ибиса“, презентација за волонтере, чишћење влажних ливада. Учесник др Слободан Пузовић.
- 24. - 28. 09.2025. Завод је учествовао на Сајму екологије ЛОРИСТ у Новом Саду заједно са ресорним Секретаријатом.

- 06-08.10.2025. године; Завод је учествовао на трећем Фестивалу природњачког филма у Смедереву. На фестивалу је приказан документарни филм из продукције Завода „Река живота - Дунав“.
- 15.11.2025. године, Завод је узео учешће у обележавању 140 година постојања. Ловачког друштва Бечеј које је основано давне 1885 године. Том приликом Завод је примио плакету за помоћ у управљању СРП „Слано Копово“.
- 23.12.2025. године, Завод је учествовао Јавној расправи и јавном увиду о Нацрту уредбе о проглашењу и Студији заштите Специјалног резервата природе „Босутске шуме“ који је одржан у сали Скупштине општине Шид.
- 02.-05.11.2025. године: Завод је у Петровцу, учествовао на Првом симпозијуму музеолога Црне Горе са међународним учешћем, у организацији Природњачког музеја Црне Горе.

4.1.9.1. ЕДУКАЦИЈА (ПРЕДАВАЊА И ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ)

Изложбена поставка у згради Завода у Новом Саду, током 2025. године се налазила у реконструкцији и стога је била затворена за посету јавности.

У току 2025. године стручни сарадници Завода или њихови спољни сарадници одржали су 12 предавања и презентација о природним вредностима и потреби њиховог очувања:

- 05.02.2025. године, Завод је учествовао у промоцији „Црвене књиге фауне Србије 5. Рибе“ и „Црвене књиге фауне Србије 4. – Акватични бескичмењаци“, библиотека града Београда.
- 05.03.2025. године Покрајински завод за заштиту природе је одржао презентацију Tree and forest biodiversity in Novi Sad; conservation (мр Мирјана Млађеновић, Ален Киш) на позив Института за низијско шумарство и животну средину која се одржала у оквиру међународног пројекта COST Action Safeguarding European urban trees and forests through improved biosecurity: Urban Tree Guard (Заштита урбаног дрвећа од болести и штеточина Европе кроз унапређену биобезбедност: Чувар урбаних средина).
- 26.03.2025. године, Завод је учествовао на другом састанак за размену знања у оквиру пројекта ECO(RE)ACT „Pioneering ecosystem-based microplastics contamination reduction and climate change resilience in cross-border region“, одржан је на Факултету агробиотехничких знаности Осиек Свеучилишта Јосипа Јурја Штросмајера у Осиеку .
- 02.06.2025. године; „Зелени фестивал“- еколошки фестивал за децу у Новом Саду; одржане су две радионице: под називом „Добродошле птице“. Представник Завода је била Марија Царан Павловић.
- 4. 06. 2025. године, на позив ЈП „Војводинашуме“, Службе за заштићена подручја и заштиту животне средине, стручњак Покрајинског завода за заштиту природе одржао је обуку чувара заштићених подручја на којима је регистрован дабар (*Castor fiber*). Циљ обуке је био упознавање са биологијом и екологијом врсте као и како смањити или потпуно елиминисати штете на шуми које прави дабар. Обука је одржана у визиторском центру СРП „Обедска бара“. Обуци су присуствовали чувари са свих заштићених подручја на којима је регистрован дабар. Осим чувара ЈП „Војводинашуме“ обуци су присуствовали и чувари ЈП „ВодеВојводине“.
- 01.07.2025. године, представљен је Геопортал просторних података АП Војводине у Покрајинском заводу за заштиту природе. Циљ презентације је био да се запослени

у државним институцијама упознају са функционалностима те платформе и њеним унапређењима.

- 8. – 19.07.2025.године, Завод је учествовао на манифестацији Летња настава „Физичка активност у природи“, за студенте Факултета за спорт и физичко васпитање. Предавач и учесник је била: Бојана Мајкић дипл.географ туризмолог.
- 12.09.2025. године, у оквиру пројекта „Примена нових решења са циљем смањења загађења микропластиком и јачања отпорности на климатске промене засноване на екосистемском приступу у прекограничном подручју - ЕЦО(РЕ)АЦТ“ ХР-РС00018“, Покрајински завод за заштиту природе, као пројектни партнер, је организовао састанак заинтересованих страна, у Сомбору у сали едукативног центра Пољопривредне стручне службе Сомбор.
- 25.09.2025. Завод је другог дана Сајма ЛОРИСТ у Мастер хали организовао предавање „Заштита Босутских шума“, а предавач је био Ален Киш, стручњак за заштиту природе.
- 25.09.2025. Завод је другог дана Сајма ЛОРИСТ у Мастер хали организовао предавање на тему: „Значајне биљне и животињске врсте у Новом Саду, граду водених и влажних површина (Рамсар Wetland City)“. Предавање је одржао мр Никола Стојнић, орнитолог и начелник одељења за биодиверзитет и екомреже Завода, а у оквиру организације Градске управе за заштиту животне средине Града Новог Сада.
- 24. и 26.09.2025. године; Сајам лова риболова и екологије, одржане радионице за децу под називом “И бара је важна“, едукатор, испред Покрајинског завода за заштиту природе, је била Марија Царан Павловић.
- 02.-05.11.2025. године: у Петровцу, одржан је Први симпозијум музеолога Црне Горе са међународним учешћем, у организацији Природњачког музеја Црне Горе. Учесник: Марија Царан Павловић са радом: Упознајмо се са „Европским Амазоном“ кроз мрежу „Школа на реци“.

4.1.9.2. ИЗЛОЖБЕ

У изложбеном простору Завода, али и у другим просторима није организована ниједна изложба због реконструкције Природњачке изложбе.

4.1.9.3. ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЕКОЛОШКИ ВАЖНИХ ДАТУМА

Завод је током 2025. године пригодним активностима обележио девет (9) значајних еколошких датума. Већина значајних датума је обележена пригодним саопштењима за јавност послатим медијима и постављеним на сајту Завода:

Светски дан образовања о заштити животне средине - 26. јануар; обележен је прикладним саопштењем за јавност на друштвеним мрежама Завода.

Светски Дан влажних подручја - 2. фебруар; под слоганом „Акција за влажна подручја – за људе и природу“, обележен је прикладним саопштењем за јавност и медије на сајту Завода и друштвеним мрежама.

- Светски дан дивљих врста - 3. март; је обележен прикладним саопштењем за јавност и медије.
- Светски дан шума – 21. март; је обележен предавањем за студенте Шумарског факултета из Београда, представљање Завода, организационе шеме и пројекта Sava-TIES, као и саопштењем за јавност и медије на сајту Завода и друштвеним мрежама.
- Светски дан вода – 22. март; је обележен прикладним саопштењем за јавност и медије на сајту Завода и друштвеним мрежама.
- Међународни дан чувара природе – 25. март; Завод је учествовао са документарним филмом и своје продукције под називом „Услуге екосистема- природне вредности за добробит људи“.
- Дан Покрајинског завода за заштиту природе - 1.април; је обележен прикладним саопштењем за јавност и медије на сајту Завода и друштвеним мрежама. Прослављено је 60 година рада завода.
- Међународни дан биодиверзитета - 22. мај; је обележен прикладним саопштењем за јавност и медије на сајту Завода и друштвеним мрежама
- Међународни дан Дунава - 29. јун; под слоганом „Откриј Дунав“, обележен је прикладним саопштењем за јавност и медије на сајту Завода и друштвеним мрежама
- Светски дан заштите животне средине -5. јули; СРП „Обедска бара“
- Дечија недеља 4 - 10. октобар; обележен је радно уз одлазак у вртиће и школе „Живот као инспирација“. Мото овогодишње Дечје недеље је био: „Шта детету треба да расте до неба “.

4.1.9.4. СКУПОВИ

Представници Завода су учествовали на више међународних и националних скупова и састанака у земљи и иностранству, док је највећи број састанка који су планирани да буду одржани у земљи и иностранству, ипак одржани преко различитих интернет платформи (skype, zoom, и др.).

Представници Завода су учествовали на 18 међународних и националних скупова и састанака, у земљи и иностранству

Септембар- децембар 2025: Сарадник ПЗЗП Ласло Галамбош учествовао је у на 12. циклусу специјалистичког програма – „Управљање регионалним развојем кроз ЕУ фондове“ у организацији Фонда за европске послове и развој Аутономне покрајине Војводине 02.-04.09.2025. – У просторијама Тренинг центра Наставне базе Гоч, Шумарског факултета, УБ, одржана је обука управљања пожарима у организацији Управе за шуме, Министарства за пољопривреду, шумарство и водопривреду. Циљ обуке о климатским променама и коришћењу земљишта (ублажавање и адаптација) јесте да се учесници опреме знањем, алатима и стратегијама потребним за интеграцију аспеката климатских промена у планирање и доношење одлука у области управљања пожарима. Испред Завода ја учествовао Марко Ђапић

05.09.2025. – Институт за ратарство и повртарство, Нови Сад, организовао је округли сто у оквиру пројекта „Срединска ДНК – биомаркер квалитета земљишта Војводине“ у оквиру кога су представљене могућности примене анализе срединске ДНК из земљишта као савремене методе за утврђивање биолошког квалитета земљишта, као и резултати истраживања састава микробиома и фауне земљишта Војводине. Испред Завода су учествовали Весна Кицошев, Клара Сабадош, Марко Ђапић и Владимир Добретић.

8-9.09.2025. – Представник Завода је одржао презентацију о значају традиционалног жировања свиња у заштити природе на простору Босутских шума, на радионици „UN Regional Workshop on Harnessing Indigenous and Local Knowledge for Biodiversity and Climate Resilience in the South East Europe“, UN House Sarajevo.

12.09.2025. Пројекат ECO(RE)ACT, састанак заинтересованих страна, Сомбор, Пољопривредна стручна служба „Сомбор“

18-19. септембар 2025. Крагујевац. Српско биолошко друштво „Стеван Јаковљевић“. Учесће на II Конференцији биолога Србије. Слободан Пузовић.

У периоду од 23. до 24. септембра 2025. године, у хотелу Crowne Plaza у Подгорици, одржана је дводневна регионална конференција у оквиру пројекта EU4Green, под називом „Мере на терену: Решења заснована на природи и одрживо коришћење воде у пољопривреди на Западном Балкану“.

EU4Green је пројекат финансиран од стране Европске уније (10 милиона евра) и Аустријске развојне агенције (1 милион евра), који се спроводи од 2022. до краја 2025. године. Циљ пројекта је подршка спровођењу Зелене агенде за Западни Балкан кроз промоцију одрживе пољопривреде, циркуларне економије, заштите природних ресурса и унапређење мониторинга и извештавања.

Конференција је одржана са циљем представљања иновативних примера добре праксе и приручника који се односе на одрживо управљање водом у пољопривреди. Учесници су имали прилику да чују примере добре праксе у процени водних ресурса и управљању водом на фармама. У интерактивној радионици су учесници, међу којима и представник Завода, Тања Бошњак, разменили искуства, идентификовали кључне изазове и дали препоруке за будуће деловање.

23.-25.09.2025. – У Новом Саду је организован годишњи састанак пројектног конзорцијума пројекта Restore4Life, на ком су учествовали сарадници ПЗЗП, Марко Ђапић, Сара Новаковић, Јована Недељков, Тања Бошњак

25.09.2025. – На сајамској изложби „ЛОРИСТ 2025“ Завод је представио природне вредности СРП „Босутске шуме“, подручје за које је текуће године завршена студија заштите, а подручје потом ушло у поступак заштите према члану 42. Закона.

26.09.2025. – На позив за радионицу: „Адаптација на климатске промене у сектору шумарства са посебним освртом на оцену стања, могућности очувања и дугорочног мониторинга биодиверзитета у шумама Србије“ коју је организовала Стална Радна Група за Регионални Рурални развој (SWG) у југоисточној Европи, уз подршку Министарства Пољопривреде, шумарства и водопривреде организује у петак 26. септембра, у Београду у Пољопривредном клубу, учествовала су два сарадника Завода, Ален Киш и Марко Ђапић

18. октобар 2025. Хајдуково. Удружење грађана „Riparia“. Скуп посвећен активној заштити модровране *Coracias garrulus*. Слободан Пузовић.

30.10.2025. – Сарадник Завода је присистовао Трећем националном састанку у оквиру пројекта „Управљање пожарима на отвореном простору у региону Западног Балкана“, одржан у Београду, хотел „Зара“. Циљеви трећег састанка су представљање процеса израде Националног извештаја о управљању пожарима на отвореном простору, постизање сагласности свих заинтересованих страна о коначној верзији извештаја, као и дефинисање недостатака система управљања пожарима на отвореном и акционог плана. Испред Завода је учествовао Марко Ђапић.

12.-14.11.2025. – Два сарадника Завода, Марко Ђапић и Ален Киш, су учествовала у семинару из планирања газдовања шумама. Организатори семинара су Универзитет у Београду-Шумарски факултет (Катедра планирања газдовања шумама и Наставна база Гоч), ЈП “Војводинашуме“, ЈП Национални паркови у Србији, ЈП “Шуме –Гоч“, Завод за заштиту природе Србије, Покрајински завод за заштиту природе и компаније којима су поверене на газдовање манастирске шуме. Сарадници су одржали презентацију значаја урбаних шума и урбаног шумарства из угла очувања биодиверзитета и повећања отпорности урбаних средина на климатске промене. Семинару је присуствовало 50 учесника, од којих је 17 имало излагања у просторијама Тренинг центра Наставне базе Гоч.

25.11.2025. – Два сарадника Завода су учествовала на завршној конференцији пројекта *Horizon Europe* Twinning Microplastic-free Environment посвећеног јачању истраживачких капацитета, развоју међународне научне сарадње и унапређењу националних политика у области заштите животне средине, која је одржана у Амфитеатру 3 Универзитета Едуконс у Сремској Каменици. Испред Завода су учествовали Ласло Галамбош и Марко Ђапић.

03.-04.12.2025. – Сарадници Завода су учествовали на међународној конференцији о микропластици „MICROM 2025“ која се одржала у сали Мастер центра новосадског сајма. Конференцију је организовао Универзитет EDUCONS Представљена су најновија истраживања присуства микропластике у екосистемима и генерално животној средини. Испред Завода су учествовали Весна Кицошев, Ласло Галамбош и Марко Ђапић

23.12.2025. – Сарадник Завода је учествовао на округлом столу „Шумарска струка и наука – у сусрет новој акредитацији“ који је организовао Одсек за шумарство и заштиту природе, Шумарског факултета, Универзитета у Београду. Тема је дијалог о стању струке, унапређењу студијских програма и њиховим усклађивањем са реалним потребама и трендовима у друштву. Испред Завода је учествовао Марко Ђапић.

Дана 05.03.2025. године Покрајински завод за заштиту природе је одржао презентацију *Tree and forest biodiversity in Novi Sad; conservation* (мр Мирјана Млађеновић, Ален Киш) на позив Института за низијско шумарство и животну средину која се одржала у оквиру међународног пројекта *COST Action Safeguarding European urban trees and forests through improved biosecurity: Urban Tree Guard* (Заштита урбаног дрвећа од болести и штеточина Европе кроз унапређену биобезбедност: Чувар урбаних средина).

14.04.2025. – Ресторивер, Конференција и радионица са темом: „Примена мера заснованих на природи на област управљања водама“ у организацији CBC CLUSTER у Сомбору. Конференцији је испред Завода присуствовао Марко Ђапић.

19-23. мај 2025. Сјеница. Фондација за заштиту лешинара из Шпаније и Друштво за заштиту и проучавање птица Србије. Међународни скуп посвећен заштити лешинара на Балкану. Никола Стојнић, Илија Миљковић и Слободан Пузовић.

21.05.2025. – Мастер центар сајма, пројекат C-FARMS, обука за стручњаке: Интегрисано знање за примену климатски паметне пољопривреде (CSA). Ова обука је реализована у оквиру пројекта “Паметно земљиште, отпорно на климатске промене, за газдинства без емисије угљеника. Присуствовала су два сарадника Завода, Сабадош Клара, Марко Ђапић.

15-17.06.2025. – двоје сарадника завода је учествовало у обуци за стручњаке: Рањивост заједница и капацитет за прилагођавање климатским променама и радионици

Конзервацијска пољопривреда, која је организована у оквиру пројекта Interreg VI-A IPA програма Мађарска–Србија HUSRB/23S/11/034: Паметно земљиште, отпорно на климатске промене, за газдинства без емисије угљеника – C-FARMS у Мађарској, Erdei Vendégházak, 6767 Ópusztaszer, Erdei Ferenc utca 58–60. Испред Завода су учествовали Сабадош Клара и Марко Ђапић.

4.1.9.5. НАСТУПИ У МЕДИЈИМА

У току 2025. године стручни сарадници Завода су наступили или је Завод помињан 39 пута у разним електронским и писаним медијима са темама које се тичу заштите природе у АПВ. Укупан број медијских појављивања је био знатно већи од приказаног, ако се узму у обзир сви класични медији: телевизија, радио, штампани медији.

Табела бр. 25. Преглед заступљености Завода у медијима током 2025. године.

Број	Назив медија	Изјаву дао	Тема, наслов	Датум
1.	https://www.novosti.rs/drustvo/vesti/1464205/ronadjeni-lesevi-orla-misara-belorepana-pokrajinska-inspekcija-istrazuje-slucaj-uginuca-strogo-zasticenih-vrsta-ptica-kod-sremske-race	Покрајински завод за заштиту природе	ПРОНАЂЕНИ ЛЕШЕВИ ОРЛА МИШАРА И БЕЛОРЕПАНА: Покрајинска инспекција истражује случај угинућа строго заштићених врста птица код Сремске Раче	25.02.2025.
2.	https://www.rtv.rs/sr_lat/vojvodina/novi-sad/zbog-ljudskog-faktora-narusena-prirodna-stanista-ptica-audio_1614342.html	Покрајински завод за заштиту природе	Због људског фактора нарушена природна станишта птица	18.03.2025.
3.	https://www.danas.rs/ve sti/klimatske-promene/u-ataru-sela-kod-apatina-nadjeno-pet-uginulih-orlova-koji-su-zasticena-vrsta/	Покрајински завод за заштиту природе	У атару села код Апатина нађено пет угунутих орлова који су заштићена врста	25.03.2025.
4.	https://www.youtube.com/watch?v=PC1-P7xo0YM	Покрајински завод за заштиту природе	Ко се брине о заштићеним подручјима у Војводини, којих има око 150	27.03.2025.
5.	https://europa.rs/inventarizacija-vlaznih-stanista-osnova-za-donosenje-odluka-o-ocuvanju-prirode-zasnovanih-na-podacima/	Покрајински завод за заштиту природе, Марко Туцаков	Инвентаризација влажних станишта: Основа за доношење одлука о очувању природе заснованих на подацима	01.04.2025.
6.	https://www.dnevnik.rs/lat/vesti/drustvo/povrata-k-divljinu-mladom-orlu-krstasu-pomoglo-da-ponovo-osvoji-slobodu-2025-04-04	Покрајински завод за заштиту природе	ОДБАЧЕН ОД ПРИРОДЕ, СПАСИЛИ ГА ЉУДИ Млади орао крсташ, одгајен у кавезу, поново постао дивљи и слободан!	04.04.2025.

Број	Назив медија	Изјаву дао	Тема, наслов	Датум
7.	https://www.politika.rs/sr/clanak/671267/stradali-strogo-zasticeni-orlovi-belorepani	Покрајински завод за заштиту природе	Страдали строго заштићени орлови белорепани	06.04.2025.
8.	https://nsuzivo.rs/novi-sad/foto-gradonacelnik-micin-ucestvovao-u-akciji-ciscenja-kamenicke-ade-povodom-medjunarodnog-dana-planete-zemlje-mali-doprinos-svskog-pojedince-donosi-velike-rezultate-za-zajednicu	Покрајински завод за заштиту природе	Мали допринос сваког појединца доноси велике резултате за заједницу!	22.04.2025.
9.	https://www.rtv.rs/sr_lat/vojvodina/novi-sad/zbog-ljudskog-faktora-narusena-prirodna-stanista-ptica-%28audio%29_1614342.html	Марко Туцаков	Наступ на Радио-телевизији Војводине на тему угрожавања природних станишта у Војводини спаљивањем вегетације, илегалним тровањем и урбанизацијом	17.05.2025.
10.	https://autonomija.info/bernska-konvencija-potvrdila-da-novosadska-vlast-nije-postovala-zakon-i-ekoloske-norme/	Покрајински завод за заштиту природе	Бернска конвенција потврдила да новосадска власт није поштовала закон и еколошке норме	19.05.2025.
11.	https://www.undp.org/sr/serbia/news/od-tare-do-obedske-bare	Покрајински завод за заштиту природе	Од Таре до Обедске баре	22.05.2025.
12.	https://www.youtube.com/watch?v=PC1-P7xo0YM	Покрајински завод за заштиту природе, Марко Туцаков	Ко се брине о заштићеним подручјима у Војводини, којих има око 150	27.05.2025.
13.	https://www.espreso.co.rs/vesti/drustvo/1542988/nemojte-da-panicite-apel-za-gradjane-srbije-neocektivano-se-pojavila-nova-opasnost-vreba-u-ovom-mestu	Покрајински завод за заштиту природе	Немојте да паничите, апел за грађане Србије: Неочекивано се појавила нова опасност, вреба у овом месту!	11.06.2025.

Број	Назив медија	Изјаву дао	Тема, наслов	Датум
14.	https://www.kurir.rs/ves-ti/drustvo/9695374/mrki-medved-kod-obedske-bare-upozorenje-gradjanima	Покрајински завод за заштиту природе	ОПАСНА ЗВЕР ЗАЛУТАЛА У ОБЕДСКУ БАРУ! Војводинашуме издале хитно упозорење: "Не паничите, али велики опрез!"	11.06.2025.
15.	https://vojvodjanski.com/dunavtelevizija/skrejpovano/2025/07/01/pre-dstavljena-nova-verzija-geoportala-prostornih-podataka-vojvodine	Покрајински завод за заштиту природе	Представљена нова верзија Геопортала просторних података Војводине	1.07.2025.
16.	https://www.novosti.rs/srbija/vesti/1509171/pokrajinski-zavod-zastitu-prirode-inicijativu-vrscana-revidira-dokument-1974-dudovi-vape-novom-zastitom	Покрајински завод за заштиту природе	ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ, НА ИНИЦИЈАТИВУ ВРШЧАНА, РЕВИДИРА ДОКУМЕНТ ИЗ 1974. Дудови вапе за новом заштитом	16.07.2025.
17.	https://naslovi.net/2025-07-16/vecernje-novosti/pokrajinski-zavod-za-zastitu-prirode-na-inicijativu-vrscana-revidira-dokument-iz-1974-dudovi-vape-za-novom-zastitom/40075848	Покрајински завод за заштиту природе	Покрајински завод за заштиту природе, на иницијативу вршчана, ревидира документ из 1974. Дудови вапе за новом заштитом	18.07.2025.
18.	https://energetskiportal.rs/predstavljen-geoportal-ap-vojvodine/	Покрајински завод за заштиту природе	Представљен геоportal AP Војводине	05.07.2025.
19.	https://agrosmart.net/2025/07/22/gradnja-radara-vrsacke-planine-protivzakonita/	Покрајински завод за заштиту природе	Градња радара на Вршачким планинама противзаконита, а власт то планира	22.07.2025.
20.	https://vojvodjanski.com/tvsubotica/drustvo/2025/07/24/kako-ljudski-nemar-i-klimatske-promene-gase-prirodu-vojvodine	Покрајински завод за заштиту природе, Марко Туцаков	Како људски немар и климатске промене „гасе“ природу Војводине?	24.07.2025.

Број	Назив медија	Изјаву дао	Тема, наслов	Датум
21.	https://www.telegraf.rs/vesti/srbija/4156204-povredjena-roda-ostala-zarobljena-na-krovu-sama-i-bespomocna-mujo-je-spasio-sada-o-njoj-brinu-gradjani-palanke	Покрајински завод за заштиту природе	Повређена рода остала заробљена на крову сама и беспомоћна: Мујо је спасио, сада о њој брину грађани Паланке	2.8.2025.
22.	https://www.soinfo.org/vesti/33935/na-uvidu-ekoloski-plan-za-trecu-deonicu-brze-saobracajnice-sombor-kikinda/	Покрајински завод за заштиту природе	На увиду еколошки план за трећу деоницу брзе саобраћајнице Сомбор - Кикинда	26.8.2025.
23.	https://www.blic.rs/vesti/drustvo/cetiri-lokaliteta-u-srbiji-bore-se-za-mesto-na-unesco-listi/40hj061	Покрајински завод за заштиту природе	ЧЕТИРИ ЛОКАЛИТЕТА У СРБИ ЧЕТИРИ ЛОКАЛИТЕТА У СРБИЈИ СЕ БОРЕ ЗА МЕСТО НА УНЕСЦО ЛИСТИ Ево где се тачно налазе и због чега су специфични	02.09.2025.
24.	https://pink.rs/drustvo/719152/cetiri-lokaliteta-u-srbiji-se-bore-za-mesto-na-unesco-listi-evo-gde-se-tacno-nalaze-i-zbog-cega-su-specifichni	Покрајински завод за заштиту природе	ЧЕТИРИ ЛОКАЛИТЕТА У СРБИЈИ СЕ БОРЕ ЗА МЕСТО НА УНЕСЦО ЛИСТИ Ево где се тачно налазе и због чега су специфични	02.09.2025.
25.	https://www.maglocista.rs/backa-topola/javna-rasprava-o-nacrtu-odluke-o-proglasenju-zasticenog-podrucja-spomenik-prirode-gradski-park-u-backoj-topoli-zakazana-za-24-septembar	Покрајински завод за заштиту природе	Јавна расправа о Споменику природе "Градски парк у Бачкој Тополи" 24. септембра	05.09.2025.
26.	https://zrenjaninski.com/srednji-banat/spasen-povredjeni-jastrebo-kokosar-iz-zitista-odveden-na-palic-gde-cka-cek-a-oporavak/	Покрајински завод за заштиту природе	СПАШЕН ПОВРЕЂЕНИ ЈАСТРЕБ КОКОШАР: ИЗ ЖИТИШТА ОДВЕДЕН НА ПАЛИЋ ГДЕ ГА ЧЕКА ОПОРАВАК	19.09.2025.

Број	Назив медија	Изјаву дао	Тема, наслов	Датум
27.	https://n1info.rs/vesti/fruska-gora-posecena-stabla-zasticena-zona/?utm_campaign=ug.contentexchange.me&utm_medium=referral&utm_source=ug.contentexchange.me&utm_content=geZ9bsqjeeGRq2oh5&pv=1d8d9296-decf-44c0-94f0-8a1ba9515120	Покрајински завод за заштиту природе	ПОСЕЧЕНА СТАБЛА У ЗАШТИЋЕНОЈ ЗОНИ ФРУШКЕ ГОРЕ, АЛИ "ПО ПЛАНУ"	26.9.2025.
28.	https://novimagazin.rs/kultura/359535-u-planu-novi-vetropark-u-juznom-banatu-protiv-vetrenjaca-i-doslovno	Покрајински завод за заштиту природе	У ПЛАНУ НОВИ ВЕТРОПАРК У ЈУЖНОМ БАНАТУ: ПРОТИВ ВЕТРЕЊАЧА И ДОСЛОВНО	18.9.2025.
29.	https://www.maglocista.rs/backa-topola/javna-rasprava-o-nacrtu-odluke-o-proglasenju-zasticenog-podrucja-spomenik-prirode-gradski-park-u-backoj-topoli-zakazana-za-24-septembar	Покрајински завод за заштиту природе	ЈАВНА РАСПРАВА О СПОМЕНИКУ ПРИРОДЕ "ГРАДСКИ ПАРК У БАЧКОЈ ТОПОЛИ" 24. СЕПТЕМБРА	05.09.2025.
30.	https://zrenjaninski.com/srednji-banat/spasen-povredjeni-jastrebo-kokosar-iz-zitista-odveden-na-palic-gde-ga-ceka-oporavak/	Покрајински завод за заштиту природе	Спашен повређени јастреб кокошар: Из Житишта одведен на Палић где га чека опоравак	19.09.2025.
31.	https://www.agromedia.rs/vesti/nacionalni-savet-za-klimatske-promene-ko-ga-cini-i-da-li-zaista-radi-svoj-posao/	Покрајински завод за заштиту природе	НАЦИОНАЛНИ САВЕТ ЗА КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ – КО ГА ЧИНИ И ДА ЛИ ЗАИСТА РАДИ СВОЈ ПОСАО?	25.09.2025.
32.	https://birm.rs/novi-sad-vlazna-stanista-zatrpavanje-rodic-bara/	Покрајински завод за заштиту природе	Багери на Багер бари: Нови Сад затрпава влажна станишта упркос међународној акредитацији	02.10.2025.
33.	ЕКОЛИСТ БР. 106.	Покрајински завод за заштиту природе	Враћање живота влажним подручјима Дунавског басена	31.10.2025.

Број	Назив медија	Изјаву дао	Тема, наслов	Датум
34.	https://www.021.rs/novi-sad/vesti/425748/plan-za-park-sumu-na-jugovicevu-procena-uticaja-zbog-bare	Покрајински завод за заштиту природе	ПЛАН ЗА ПАРК-ШУМУ НА ЈУГОВИЋЕВУ: ПРОЦЕНА УТИЦАЈА ЗБОГ БАРЕ	5.11.2025.
35.	https://ekolist.org/kako-invazivne-vrste-riba-tiho-preobrazavaju-savu-i-dunav/	Покрајински завод за заштиту природе	КАКО ИНВАЗИВНЕ ВРСТЕ РИБА ТИХО ПРЕОБРАЖАЈУ САВУ И ДУНАВ	7.11.2025.
36.	https://earthjournalism.net/stories/non-native-fishes-are-silently-transforming-rivers-in-serbia	Покрајински завод за заштиту природе	NON-NATIVE FISHES ARE SILENTLY TRANSFORMING RIVERS IN SERBIA	7.11.2025.
37.	ЕКОЛИСТ БР. 107.	Покрајински завод за заштиту природе	Решења за микропластику и климатске промене	22.12.2025.
38.	ЕКОЛИСТ БР. 107.	Покрајински завод за заштиту природе	Зароните у чаролију влажних станишта	22.12.2025.
39.	https://www.dnevnik.rs/vesti/javna-rasprava-sidu-sremskoj-mitrovici-bosutske-sume-ka-rezervat-prirode-2025-12-26	Покрајински завод за заштиту природе	ЈАВНА РАСПРАВА У ШИДУ И СРЕМСКОЈ МИТРОВИЦИ Босутске шуме као резерват природе	26.12.2025.

4.1.10. САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Завод је, као и претходних година, наставио сарадњу са многобројним државним и ресорним органима и то, пре свега, са Министарством заштите животне средине и Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде, покрајинским органима, првенствено Покрајинским секретаријатом за урбанизам и заштиту животне средине, као и органима локалне самоуправе АП Војводине, пре свега Градском Управом за заштиту животне средине Града Новог Сада.

Настављена је сарадња са стручним и научним институцијама, удружењима цивилног сектора која се баве животном средином, као и другим заинтересованим субјектима.

Посебно се обраћала пажња унапређењу сарадње са управљачима заштићених подручја на територији АПВ, нарочито онима који управљају подручјима од посебног националног и међународног интереса. Управљачима је пружена помоћ у реализацији активности и пројеката на очувању и унапређењу природних вредности заштићених подручја.

Осим горе поменутих, посебно се наглашава сарадња са следећим партнерима:

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде

Покрајински завод за заштиту природе и Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управа за пољопривредно земљиште наставили су сарадњу на основу споразума из 2021. године. Радило се на унапређењу дигиталних апликација од значаја за уређење, заштиту и коришћење пољопривредног земљишта у државној својини, а посебно

за спровођење поступка давања у закуп и на коришћење пољопривредног земљишта у државној својини и за успостављање режима заштите на заштићеним подручјима.

Споразумом о сарадњи (број 04028-2049 од 07.07.2021. године) између Завода и Управе за пољопривредно земљиште дефинисан је оквир који омогућује савремен начин размене података и доприноси остваривању циљева у заштити природе и од значаја за уређење, заштиту и коришћење пољопривредног земљишта у државној својини, а посебно за спровођење поступка давања у закуп и на коришћење пољопривредног земљишта у државној својини.

Покрајински завод за заштиту споменика културе

Покрајински завод за заштиту споменика културе координирао је активности везане за уписивање културног предела Бача са окружењем на UNESCO Листу Светске природне и културне баштине. Ангажовани су Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и односе са верским заједницама, Покрајински завод за заштиту споменика културе и Завод учествују у процесу номинације "Културни предео Бача" кроз процесе истраживања, мере заштите и популаризацију културног предела.

Пољопривредни факултет Универзитета у Новом Саду

На основу заједнички утврђених интереса Завода и Пољопривредног факултета Универзитета у Новом Саду - Департмана за уређење вода, настављена је сарадња која подразумева размену искустава на пољу научних и стручних информација и литературе, рад на пројектима везаним за заштиту и очување природних добара и природе, учешће на научним и стручним скуповима, као и друге активности од заједничког интереса.

Природно-математички факултет Универзитета у Крагујевцу

Покрајински завод за заштиту природе и Природно-математички факултет, Универзитета у Крагујевцу, наставили су сарадњу у смислу размене искустава на пољу научних и стручних информација и литературе, рад на пројектима везаним за заштиту и очување природних добара и природе, учешће на научним и стручним скуповима, као и друге активности од заједничког интереса.

Институт за проучавање лековитог биља „др Јосиф Панчић“

Сврха је развијање сарадње у области заштите и одржања генофонда угрожених лековитих и ароматичних биљних (ЛАБ) врста са стаништем на подручју Војводине, која је од заједничког интереса за Институт и Завод.

Развој и спровођење активности раеализовали су се договорно и заједничким учешћем Института и Завода, на следеће начине: учешћем у активностима на научно-истраживачкој и стручној проблематици заштите угрожених ЛАБ врста; учешћем у обради и публиковању резултата заједничких истраживања; учешћем у организацији заједничких научних и стручних манифестација из дате области; учешћем у припреми и у раду на пројектима из дате области.

Универзитет у Новом Саду, академија уметности

Сарадња између Покрајинског завода и Академије уметности у Новом Саду усмерна је на област образовања и стручног усавршавања конзерватора. Сарадња се одвија кроз подршку у реализацији практичног дела наставе, као и реализацији стручне праксе студената и

стручну подршку у изради мастер радова који као тему имају предмете који се могу повезати са активностима Покрајинског завода за заштиту природе.

Универзитет EDUCONS, у Новом Саду

Систематско и дугорочно заједничко организовање различитих облика едукације и научно стручних истраживања у циљу креирања оквира за програме редовног студирања и доживотно образовање у јавном сектору, перманентно усавршавање универзитетских студијских програма за потребе пословне праксе као и спровођење студентске праксе у јавном сектору.

Електромрежа Србије (ЕМС)

У складу са заједничким активностима оствареним у претходној деценији, Завод је наставио стратешку сарадње са ЕМС, пре свега кроз реализацију Споразума о сарадњи којим се омогућава постављање нових металних (алуминијумских) кутија за гнежђење степског сокола (*Falco cherrug*) на високонапонске далеководе тима „јела „ и „портал“, на подручју АПВ. Други важан сегмент сарадње је одржавање и санирање раније постављених 100 дрвених платформи за гнежђење степског сокола, као и 40 алуминијумских кутија, пре свега кроз њихово додатно учвршћивање на стубовима далековода уколико је потребно и кроз постављање прикладне подлоге – итисона и досипање шљунка на дно кутије.

ЈВП „Воде Војводине“

Према потписаном споразуму из 2021. године, ЈВП „Воде Војводине“ и Завод остварују сарадњу кроз размену података у циљу ефикаснијег обављања послова из делатности Споразумних страна, а посебно за спровођење радова и активности на управљању водама усклађених са мерама очувања природних вредности посебно заштићених подручја и еколошке мреже, сарадњу на националном и међународном нивоу, као и на ефикаснијем управљању водама и одржавању и управљању водним објектима са циљем очувања биолошке разноврсности.

Покрет Горана Сремске Митровице

Покрајински завод за заштиту природе на основу споразума из 2021. године је успоставио сарадњу са Покретом горана Сремске Митровице на пољу унапређења мониторинга биодиверзитета у заштићеним природним подручјима, коришћењем развијеног система за мониторинг – Водича за мониторинг биодиверзитета.

Научни институт за ветеринарство „Нови Сад“

Према потписаном споразуму успостављена је сарадња између Споразумних страна у циљу реализације заједничких активности на пољу заштите и добробити строго заштићених и заштићених врста дивљих животиња у складу са Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Сл.гласник РС“ бр. 5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016). Приоритет је стављен на активности везане за испитивање узрока угинућа строго заштићених и заштићених врста дивљих животиња као и превенције болести код дивљих животиња у смислу редовних надзора над заразним болестима.

Ветеринарска амбуланта „Е

ЗОП“

Покрајински завод за заштиту природе и ВА „Езоп“ сарађују у циљу реализације заједничких активности на пољу заштите и добробити строго заштићених и заштићених врста дивљих животиња, са акцентом на хитне интервенције у смислу санирања повреда и лечења, дијагностике и хируршких интервенција.

Зоо врт Палић

Настављена је континуирана сарадња на збрињавању живих јединки строго заштићених и заштићених дивљих врста животиња, којима је неопходна одговарајућ лечење, нега и надзор.

Факултет ветеринарске медицине - Београд

Настављена је сарадња на анализи лешева строго заштићених и заштићених дивљих врста животиња, ради утврђивања узрока угинућа, што је од посебног значаја за даље поступање у поступку откривања прекршилаца.

Удружења цивилног сектора у области заштите природе

Завод је дао подршку и учествовао у програмима и активностима еколошких и студентских удружења, као што су: Друштво за заштиту и проучавање птица Србије, Покрет горана Војводине, ГИД „Бранислав Букуров“, Млади истраживачи Србије, Волонтерски Сервис Србије, Новосадски културни центар, „ГЕА“ из Вршца, Еколошко удружење „Arkus“ из Бачке Тополе, Удружење љубитеља природе „Riparia“ из Суботице, Удружења грађана „Зелени поглед“ из Купинова, Удружење грађана „Подунав“, као и других организација које се баве заштитом природе.

Институт за одрживи развој и заштиту животне средине Зелени круг

Сарадња се заснива на доступношћу медијског простора, када за то постоји потреба за промоцију еколошких активности и пројеката покрајинског завода за заштиту природе – објава текстова у штампаном издању новина „Еколист“.

Црвени крст Србије – Црвени крст Војводине

Сарадња се заснива на заједничком учешћу у припреми едукативног материјала и организовању радионица и семинара за општу популацију, а нарочито за младе, у циљу подизања нивоа еколошке свести грађана као вид превенције од угрожавања животне средине.

Фондација „Дринка Радовановић“

Завод и Фондација раде на развоју сарадње у циљу ширења свести о значају природе и њеног очувања кроз уметничке и васпитно-образовне промотивне активности.

Национална Секција Интернационалне Полицијске Асоцијације Србије-Регија у Новом Саду

Предмет сарадње је одобравање попушта на групне и појединачне улазнице за природњачку изложбу, искључиво члановима Интернационалне Асоцијације или клуба ИПА-е.

Јавно комунално предузеће „Зоохигијена и Ветерина Нови Сад“

Предмет Споразума је успостављање сарадње између Споразумних страна у циљу реализације заједничких активности на пољу заштите и добробити строго заштићених и заштићених врста дивљих животиња, превасходно птица.

Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет

Предмет Споразума је дефинисање међисобних односа у оквиру сарадње, који обухвата сарадњу у реализацији научноистраживачког, стручног и наставног рада, учешћа на пројектима, организовања заједничких скупова и других активности у којима учеснице споразума препознају заједнички интерес.

Универзитет у Београду, Факултет ветеринарске медицине, Катедра за судску ветеринарску медицину, законе и пописе

Предмет Споразума је успостављање сарадње између Споразумних страна у циљу реализације заједничких активности на пољу заштите и добробити строго заштићених и заштићених врста дивљих животиња.

4.2. МЕЂУНАРОДНИ ПРОЈЕКТИ И САРАДЊА

Табела бр. 26. Индикатори, број активности и носиоци посла.

Индикатор	Реализовано у 2025. години	Носиоци посла
Број уговорених пројеката где је Завод партнер	1	- Одељење за заједничке стручне послове и пројектне активности - Сарадници других унутрашњих организационих јединица Завода у зависности од теме пројекта
Број пројеката где је Завод корисник	-	
Број пројеката где је Завод придружени партнер	-	
Број пројеката где је Завод заинтересована страна	2	

Марко Туцаков је у периоду 03-07.02.2025. учествовао на острву Вилм (Немачка) на радионици под називом „Који је потенцијал европских резервата биосфере Унеска за грађанску науку?“ у организацији Института за резервате биосфере из Еберсвалдеа, са презентацијом „Примери грађанске науке на подручју Прекограничног резервата биосфере „Мура-Драва-Дунав“ у пет држава.

Након успешног завршетка књиге „Свиње у шуми и бари – традиционално еколошко знање свињара Босутских шума“, у издању Завода и Центра за еколошка истраживања, настављен је заједнички рад на презентацији резултата овог примењеног истраживања са циљем очувања традиционалног жировања свиња као ефикасне методе за одржавање станишта ретких и строго заштићених дивљих врста.

ПРОГРАМ UNESCO „ЧОВЕК И БИОСФЕРА“

РЕЗЕРВАТ БИОСФЕРЕ „БАЧКО ПОДУНАВЉЕ“

Од почетка године су интензивирани координишуће активности унутар Резервата биосфере „Бачко Подунавље“ као дела Прекограничног резервата биосфере „Мура - Драва – Дунав“ у пет држава унутар Координационог тела за управљање који у интензивном консултативном процесу има за циљ да операционализује и структурално утврди будуће прекогранично управљање. Представници Србије у Координационом телу за управљање су Александар Станојевић (Министарство заштите животне средине) и Марко Туцаков (Покрајински завод за заштиту природе). До сада су одржани састанци путем видео везе: 22.04, 14.05, 16.06, 27.08. и 22.09.2025. године, у којима је учествовао представник Завода Марко Туцаков, бивајући исторемено приликом припреме за ове састанке у координацији са представником Министарства. Састанци су за резултат имали предлог управљања који је представљен учесницима 5. састанка Надзорног одбора Прекограничног резервата биосфере „Мура-Драва-Дунав“ у пет држава који је био одржан у Бад Радкесбургу, у Аустрији, 10-11.11.2025. године.

4.2.1. УГОВОРЕНИ ПРОЈЕКТИ

4.2.1.1. МЕЂУНАРОДНИ ПРОЈЕКТИ

УГОВОРЕНИ ПРОЈЕКТИ

1) Програм: HORIZON-MISS-2022-OCEAN-01

Назив пројекта: Restoration of wetland complexes as life supporting systems in the Danube Basin - Restore4Life

Водећи партнер: Универзитет у Букурешту

Статус ПЗЗП: пројектни партнер

Циљ предложеног пројекта Restore4Life је приказ вишеструке социо-економске користи коју генерише холистички и трансдисциплинарни приступ за обнову слатководних и приобалних мочвара у сливу Дунава, што ће допринети новој плаво-зеленој инфраструктури која подржава регионалну отпорност и ублажавање утицаја климатских промена. Коришћењем 4 демонстрациона места и 6 локација за мониторинг на подручју слива реке Дунав показаће се да ће повећање пружања кључних екосистемских услуга (као што су задржавање воде и загађивача, везивање угљеника и туристичке могућности, као и побољшана отпорност станишта зависних од воде) довести до вишеструких друштвено-економских синергија које такође пружају могућности за одрживо пословање и инвестиције.

Статус пројекта: Пројекат је започео 01.06.2023. године.

Главне активности на пројекту током 2025:

10. и 12.02.2025. –Састанак пројектних тимова ПЗЗП (Тања Бошњак, Ласло Галамбош, Марко Ђапић) и ПФНС на Пољопривредном факултету везано за одређивање локација за испитивање примене методе праћења ревитализације станишта у одређеном временском периоду. Предложене три локације: Лудашко језеро, Обедска бара и канал Ловренац у СРП „Карађорђево“.

26.02.2025. –Учешће на Конференцији о инвазивној биологији, у месту Татарсентђерђ у Мађарској

Април-јун 2025. – прикупљање и анализа података о реализованим активностима на ревитализацији СРП „Обедска бара“ са потребе примене LSTM модела

12.09.2025. учешће на састанку заинтересованих страна у оквиру пројекта ECOREACT, промоција резултата пројекта Restore4Life, Сомбор, Пољопривредна стручна служба „Сомбор“

23.-25.09.2025. – У Новом Саду је организован годишњи састанак пројектног конзорцијума пројекта Restore4Life

Новембар 2025. – онлајн састанак са представницима Природно-математичког Факултета Универзитета у Нишу везано за имплементацију мера ревитализације на подручју ПИО „Власина“

2)Програм: INTERREG IPA Croatia - Serbia 2021 - 2027

Назив пројекта: Pioneering ecosystem-based microplastics contamination reduction and climate change resilience in cross-border region, ECO(RE)ACT

Водећи партнер: Факултет агробиотехничких наука, Осијек

Партнери из Србије: Покрајински завод за заштиту природе и Универзитет Едуконс

Циљ пројекта: Општи циљ пројекта је успостављање свеобухватног система за решавање проблема пластике и микропластике у екосистемима, доприносећи прилагођавању климатским променама. Пројектом ће се изградити Стратегија за управљање пластиком и микропластиком, успостављене контролне тачке за праћење контаминације микропластиком и основаће се „Центар за микропластику“. Циљ је успостављање одрживих пракси, смањење нивоа загађења, повећана свест међу заинтересованим странама и спровођење политика за ефикасно прилагођавање климатским променама.

Статус пројекта: имплементација пројекта је започета у јуну 2024. године

Главне активности на пројекту током 2025:

15.01.2025. – Четири сарадника Завода имали су обуку за дрон у Белој Цркви (ECO(RE)ACT).

05.02.2025. – пројекат ECO(RE)ACT Састанак – ПЗЗП, EDUCONS и ФАЗОС: Представљање проблема загађења микропластиком; Технике (начини) екстраховања микропластике из животне средине; Начини и методологија анализе присуства и квантификација микропластике у узорцима.

10.02.2025. – Састанак Едуконс ECO(RE)ACT (Ласло Галамбош и Марко Ђапић)

26.03.2025. – Осијек, ECO(RE)ACT, размена знања „Пластика у пољопривреди, полимеризацијски процеси“, „Утицаји микропластике на сисаре“ и састанак везан за даље активности: протокол и начин узорковања, састанци са циљним групама, анализа стања за стратегију и много тога још.

27.03.2025. – Контрола ФЛЦ за први период ECO(RE)ACT

31.03.2025 – Послати упитници заинтересованим старнама (вратило се 139 попуњених) ECO(RE)ACT.

12.09.2025. – У оквиру пројекта ECO(RE)ACT, Завод је организовао састанак заинтересованих страна, са циљем представљања проблема загађења микропластиком унутар заштићених подручја. Позиву се одазвало шеснаест институција, а присутни су активно учесовали у четири презентације и каснијој дискусији на ову тему. Састанак је одржан у Сомбору у просторијама Пољопривредне стручне службе.

22.10.2025. – Теренски излазак у оквиру пројекта ECO(RE)ACT. Два сарадника завода су ишли са колегама са Универзитета EDUCONS у ПП „Тиквара“ ради узорковања воде и земљишта. Из узорака се установљава количина микропластике за потребе пројекта

23.10.2025. - Теренски излазак у оквиру пројекта ECO(RE)ACT. Два сарадника завода су ишли са колегама са Универзитета EDUCONS у СРП „Горње Подунавље“ ради узорковања воде и земљишта. Из узорака се установљава количина микропластике за потребе пројекта.

ПРОЈЕКТИ КОЈЕ ЗАВОД ПРАТИ И ПОДРЖАВА КАО ЗАИНТЕРЕСОВАНА СТРАНА

1. Preparing FAIRWay 2 Works in the Rhine-Danube Corridor“ Државе у оквиру којих се реализује партнерство: Србија и Хрватска.

Финансијер: Европска унија

Водећи корисник: Министарство грађевине, саобраћаја и инфраструктуре, Дирекција за водне путеве „Пловпут“.

Статус Покрајинског завода за заштиту природе: запослени Завода су чланови Форума заинтересованих страна у оквиру реализације пројекта.

Preparing FAIRway 2 works in the Rhine-Danube Corridor: 2019-EU-TM-0262-S & 2019-HR-TMC-0263-S, Stakeholder Forum for the Monitoring and Modelling of the Croatian-Serbian common Danube section

Пројекат је завршен у 2025. години.

2. FAIRway Danube II је транснационални пројекат у којем учествују Аустрија, Словачка, Мађарска, Хрватска, Бугарска и Румунија, а који има за циљ побољшање услова пловидбе на Дунаву и учинити унутрашњу пловидбу отпорнијом на климатске промене, одрживом и привлачнијом. Пројекат ће бити реализован у периоду од априла 2023. до децембра 2027.

Носилац пројекта је: via donau - Österreichische Wasserstraßen-Gesellschaft mbh

3. CLIMANATRES – Пројекат пуног назива „Climate-proofing ecological restoration plans in the middle and lower Danube Region“ реализује се у оквиру „Interreg Danube Region“ Програма (DRP). Завод овај пројекат подржава као придружени партнер.

ПРОЈЕКТИ КОЈЕ ЗАВОД РЕАЛИЗУЈЕ У ОКВИРУ УГОВОРЕНИХ ОБАВЕЗА НА ПРИНЦИПУ СТРУЧНЕ УСЛУГЕ

1. REBIOFORESTS

Стручна услуга картирања биодиверзитета и израде приручника за очување и ресторацију шумских станишта Босутских шума, за наручиоца ЈП „Војводинашуме“, Петроварадин. Изводи се у оквиру пројекта пуног назива „Strengthening cross-border capacity for better climate resilience of forest ecosystems by advanced assessment, testing and demonstrating solutions for ecosystem restoration“, који се спроводи кроз „Interreg IPA“ програма прекограничне сарадње Хрватска – Србија 2021-2027.

2. Danube Wild Island Habitat Corridor (LIFE WILDisland)

Назив буџетског програма: LIFE Programme

Финансијер: ЈП „Војводинашуме“, Петроварадин

Период реализације: октобар 2022 – јун 2027. године

Циљ пројекта: Пројектом је планирана спонтана обнова природне вегетације на острвима PC084 и PC085, која се налазе између реке Дунав и Мишвалдског Дунавца у СРП „Горње Подунавље“. Обнова ће се реализовати измуљењем бочних канала, који спајају Дунав и Мишвалдски Дунавац и тиме изолују острва.

Покрајински завод за заштиту природе врши мониторинг и анализу биодиверзитета пре и након извршених радова са предлогом мера на управљању тим стаништима.

ПРИЈАВЉЕНИ ПРЕДЛОЗИ ПРОЈЕКТАТА

Пријављен пројекат у оквиру IPA Interreg Hungary Serbia 2021-2027 Innovative cross-border PHYTOremediation actions to mitigate microPLASTics contamination in freshwater ecosystems (PHYTOPLAST). Водећи партнер: Univerzitet EDUCONS u Sremskoj Kamenici, пројектни партнери: HUN-REN Biological Research Centre Szeged и Покрајински завод за заштиту природе.

Циљ пројекта PHYTOPLAST је унапређење заштите биодиверзитета и смањење загађења микропластиком у прекограничним површинским водама кроз заједнички развој и примену иновативног решења заснованог на природи (NbS). Пројекат ће бити реализован у заштићеним екосистемима мртваја реке Тисе са обе стране српско-мађарске границе, доприносећи остварењу Програмског циља 1.2 „Биодиверзитет и смањено загађење“.

PZZP је као придружени партнер подржао предлог пројекта под називом „Transnational Alliance for Water and Sediment Quality, Danube SedimentWatch“ који је пријављен у оквиру програма Interreg Danube Region.

ПРОЈЕКТИ У ПРИПРЕМИ

Није их било.

5. ОПРЕМЉЕНОСТ И КАПАЦИТЕТИ

5.1. ОПРЕМЉЕНОСТ

Завод је од августа 1994. године смештен у наменски направљеном објекту у Новом Саду, у улици Радничка 20а. Укупна квадратура простора зграде је 2.850 m², што са двориштем у којем се налази арборетум, износи 3.850 m². Објекат се састоји из три нивоа, од чега се у сутерену налазе депои, радионице и лабораторије, у приземљу је природњачка поставка на 850 m² и амфитеатар (109 места), а канцеларије, библиотека и простор за састанке су на спрату.

ИКТ

Информационо комуникационе технологије (ИКТ) су интегрисане у све процесе рада Завода. Архитектура система је клијент-сервер а повезаност реализована структурним кабловским системом (СКС), који се састоји од жичаног и бежичног сегмента. Интернет везу Завод остварује путем оптичког привода. Системске, безбедносне и процесе интегралног информационог система обезбеђују 8 виртуелних на 4 физичка сервера. Серверска опрема је смештена у наменској просторији, физички обезбеђеној. Клијентски део чине радне станице (47 десктоп и 43 преносна рачунара) за систематизована радна места и ангажоване особе, периферни уређаји (штампачи, скенери, копири, плотер, пројектори, камере, терминал за евиденцију радног времена,...) и пратећа опрема (УПС, активна мрежна опрема и др.). Већина периферних уређаја су дељени (мрежни) ресурси.

Већи део процеса рада у Заводу је аутоматизован кроз интегрални информациони систем – ИИС (писарница, кадрови, регистри заштићених добара и станишта стр. зашт. и заштићених дивљих врста, решавање предмета, теренски налози и др.) са ГИС сегментом који се бави просторним подацима; али и кроз наменске апликације и рутине (обрада финансијских података, библиотечких послова, наменски алати за периодичне послове на систематизацији података, нпр. база партнера). Сарадња и размена података са трећим

лицама се одвија путем сертифициване ауторизације и/или сертифициваних интернет протокола.

У току 2025. године, од ИКТ опреме је замењена су дотрајали/неоперативни: 11 УПС уређаја за радне станице, 5 монитора, по 1 складишни и мрежни уређај и 13 радних станица новим уређајима. Обезбеђени су лиценцирани оперативни системи, системски софтвер, комерцијални и наменски креирани програми за рад, а замењено 16 Office пакета. Интернет презентација и маил сервер су на закупљеној платформи

5.2. ПРИРОДЊАЧКЕ ЗБИРКЕ

Табела бр. 27. Индикатори, број активности и носиоци посла.

Индикатор	Реализовано у 2025. години	Носиоци посла
Број нових експоната	120 нових експоната у геолошко - палеонтолошкој збирци	– Одељење за заштићена природна добра – Одељење за заједничке стручне послове и пројектне активности – Одељење за биодиверзитет и еколошку мрежу
Број нових ексиката	200 нових ексиката у ботаничкој збирци	
Број нових препарата у орнитолошкој збирци	нема	
Број нових препарата у мамолошкој збирци	нема	

Природњачке збирке

Током теренских излазака у 2025. години прикупљан је материјал за попуњу природњачких збирки Завода. Такође од управљача заштићених подручја и других корисника простора (НВО, ловца, шумара, љубитеља природе и др.) добијен је природњачки материјал који ће након обраде бити увршћен у фонд природњачких збирки Завода.

Пристигли материјал је депонован у лабораторије и замрзиваче у оквиру препараторске радионице и подвргнут стандардном третману обраде.

У 2025. години геолошко - палеонтолошка збирка Завода обогаћена је са нових 120 примерака стена и минерала.

У збирку је током године унешено око 200 нових ексиката. Материјал је прикупљен приликом теренског рада (валоризација нових подручја, ревизија постојећих природних добара, мониторинг).

Настављена је обрада материјала која укључује детерминацију врста и инфраспецијских категорија, штампање етикета, причвршћивање биљака и пратећих етикета на чврсту подлогу од танког картона, у складу са међународним стандардима, паковање овог материјала у дволиснице и уношење коначних података у Хербаријумску Excell базу података. Током 2025. године је на овакав начин обрађен 181 ексикат у оквиру родова: *Morus* L. (8), *Muscari* Miller (45), *Myagrum* L. (9), *Cicerbita* Wallr. (16) и *Myosotis* L. (103).

Током 2025. у ботаничкој збирци Покрајинског завода за заштиту природе су боравили др Борис Радак и др Бојана Бокић са Универзитета у Новом Саду који су прегледали хербарски материјал у оквиру фамилије *Orchidaceae* и родова *Astragalus* L., *Plantago* L. и *Veronica* L. Извршено је чишћење и конзервација већег броја препарата птица и сисара. У склопу редовних активности на одржавању збирки, током марта 2025. године извршена је редовна дезинсекција, дезинфекција и фумигација депоа, лабораторија, радионица и ходника. Посебан третман су имали експонати и други природњачки материјал, који је склоњен са сталне изложбене поставке Завода.

У 2025. години, настављене су активности на уређењу изложбене поставке Завода у складу са „Пројектом нове изложбене поставке Покрајинског завода за заштиту природе“, којим је решено ново визуелно - технолошко обликовање изложбеног простора у складу са савременим принципима музеологије, изложбено-сценског дизајна и технологија.

Набављени су примерци стена и минерала помоћу којих ће се посетиоци упознати са геолошким диверзитетом и геонаслеђем Панонске регије и Војводине;

Израђени су модела ишчезлих, ретких и угрожених биљних и животињских врста од регионалног, националног и глобалног значаја.

Израђени су диорамски прикази репрезентативних екосистема Војводине и Подунавља: ритске шуме Подунавља, остаци исконске степе и пустаре, где се, на једином станишту у Србији шепури велика дропља, мочваре и баре и планински екосистем са белоглавим суповима.

На изложбеној поставци постављено је пет расладних клима уређаја.

Током 2025. године настављене су активности на оснивању музеја у саставу:

- Елаборат о потреби оснивања музеја у саставу Покрајинског завода за заштиту природе достављен је Музеју града Новог Сада који је надлежан за издавање сагласности на предлог о оснивању музеја у свом саставу на територији града Новог Сада.
- По добијању сагласности, Завод је на основу члана 43. став 1. тачка 8) Закона о музејској делатности („Службени гласник РС”, бр. 35/2021 и 96/2021) упутио Музеју Војводине захтев за давање стручног мишљења на оснивање новог музеја (у прилогу: Елаборат и сагласност Музеја града Новог Сада);
- Музеј Војводине разматрио је предлог и да стручно мишљење и заједно са Елаборатом и сагласношћу Музеја града Новог Сада исто упутио Природњачком музеју у Београду, на даљу надлежност (члан 40. став 1. тачка 16. Закона о музејској делатности, „Службени гласник РС”, бр. 35/2021 и 96/2021).

5.4. ОБЈАВЉЕНИ РАДОВИ

Стручни сарадници Завода су самостално и у коауторству објавили укупно 15 научних, стручних и популарних радова и 3 саопштења на научним скуповима током 2025. године. У списку објављених радова и публикација подебљана су имена запослених сарадника Завода.

1. Stoyanov, S., Perić, R. (2025): *Buglossoides rochelii* (Boraginaceae)-a supplement to the flora of the Pannonian Plain. *Kitaibelia* 30(2): 187-192

Саопштења на научним и стручним скуповима:

Durović, S., Ranimirović, M., Obradov, D., Rat, M., Perić, R., Jovanović, M.D., Zlatković, B., Vukojičić, S., Niketić, M. (2025): Contribution to the knowledge of endangered and vulnerable species of the genus *Euphorbia* L. in the flora of the Republic of Serbia. In: Book of abstracts, 15th Symposium on the Flora of Southeastern Serbia and Neighboring Regions, Niš, 23th to 25th May 2025 (eds. D. Nikolić, Z. Stojanović-Radić, D. Jenačković Gocić), pp. 47-48. Department of Biology and Ecology, Faculty of Science and Mathematics, University of Niš & Institute for Nature Conservation of Serbia, Belgrade, Science Technology Park, N

III ПРАТЕЋА ДЕЛАТНОСТ

6. ИНТЕГРАЛНИ ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ

Концепт архитектуре пословног система је интегрални Информациони систем (иИС) са ГИС подсистемом. Обухваћени су кључни пословни процеси основне делатности - заштита природе (Регистари заштићених подручја и станишта дивљих врста, Решавање предмета,) и општих пословних процеса (кадрови, писарница, финансије итд.). Осим тога, користе се и друге информационе технологије и уређаји за прикупљање и обраду алфанумеричких и просторних података, електронску размену података, дељење ИТ ресурса, затим за обезбеђење и заштиту како дигиталних података тако и дигиталних пословних процеса.

У раду са информационим технологијама сходно се примењују прописи којима се уређују информационе технологије, делатност Завода и дефинисане Процедуре Завода. Стратегија дигиталног развоја Завода која би требало да дефинише главна опредељења развоја ИКТ система Завода и обавезе у погледу поштовања животног циклуса опреме и алата истог није дефинисана. Са стручне стране о целокупном иИС-у и ИКТ систему стара се једно запослено лице. Није размотрен прелазак са инцидентног на одржавање у континуитету које би подразумевало превентивно одржавање, како за централни део иИС-а (серверски) којем треба дати приоритет, тако ни за радне станице и периферну опрему. У процесу моделирања (дефинисања захтева) унапређења аутоматизације процеса рада али и безбедности информационо-комуникационог (ИКТ) система Завода учествују и корисници истог, свако из свог домена рада.

На обим и врсту послова из области ИКТ, битно утичу организационе смернице, приоритети пословних процеса, доступна финансијска средства и доступне информационо-комуникационе технологије али и стање постојећих.

У току 2025. године, одржавање функционалности ИКТ вршено је као текуће за модуле и базе ИС-а (без ГИС подсистема), модуле и базу Финансијско-рачуноводствено-књиговодственог система, комуникациону инфраструктуру и софтвер, док су десктоп и преносне радне станице, периферна и серверска опрема, као и централни део ИКТ система одржавани у оквиру инцидентног одржавања и у складу са могућностима. Нефункционалности рачунарске и комуникационе опреме отклањање су сервисирањем једноставнијих кварова – самостално, а остале уз сарадњу са сервисима према прописаним процедурама. Осим одржавања по хитности ситуације, наменски су замењени или новонабављени: 11 УПС уређаја за радне станице, 5 монитора, по 1 складишни и мрежни уређај, 13 радних станица и 16 Office пакета. Реинсталирано је десетине софтвера (апликативних и системских) у оквиру планираних или инцидентних ситуација.

Текућим одржавањем СКС-а, настављена је анализа свих његових сегмената и функционост у целини те је предузет низ активности на отклањању уочених проблема. Логички део бежичног сегмента СКС-а је реконфигурисан и стабилно ради.

Интернет везу Завод остварује путем оптичког привода, а управљање саобраћајем унутар Завода се врши капацитетом Завода.

У оквиру преузетих обавеза међуинституционалне размене података између Завода и:

- Завода за заштиту природе Србије - реализовани су предуслови од стране Завода, док ће сама аутоматизована размена података бити реализована након стварања услова за исто од стране Завода за заштиту природе Србије, те тестирања аутоматизованог процеса размене података из области биодиверзитета (комуникацијских канала, усаглашени и подешени безбедносни протоколи, стабилан рад рутине) пре коначне продукције;
- Настављена је сарадња у оквиру активности на Геопорталу АПВ – отклоњени проблеми у публикавању сервиса узроковани неусаглашеношћу нових верзија софтвера и безбедносних механизма на страни Завода
- Обезбеђен стабилан рад сервиса намењеног Управи за пољопривредно земљиште;
- Извршена су прилагођавања ИКТ систем Завода за потребе међуинституционалне размене података у оквиру пројеката ИСКРА и СПИРИ, те е-писарница;
- сервиса РГЗ-а – извршена подешавања према новом систему пружања услуга.

У оквиру ГИС подсистема, промењена је ArcGIS платформа због промене рада произвођача истог (ESRI). У току је измена начина аутентификације за ову платформу. Рутине за повезивање централних база алфанумеричких и просторних података (ИС са GIS подсистемом) су у континуитету модификоване, у складу са уоченим проблемима и потребама. Хармонизација података ова два подсистема још увек није достигла пуну функционалност. Узрок треба тражити у чињеницама да су различити произвођачи ова два система као и да једно лице обавља све послове везане за ИКТ систем и ИС. Интерни ГИС портал, креиран за потребе верификације коригованих података о границама заштићених подручја није проширен функционалностима за свакодневни оперативни рад сарадника, али су извршена системска прилагођавања (након промене платформе) за то. Због обимности активности и недостатка капацитета, имплементирање рутине за издвајање геоподатака потребних за опис граница и проширење геобазе сетом података о еколошким коридорима није реализовано. Реализоване су обуке за двоје запослених који оперативно раде са просторним подацима, али им је и у континуитету и по исказаној потреби дата подршка у превазилажењу проблема у раду.

Спровођене су активности одржавања и измене модула информационог система (ИС), у складу са уговором о услузи и дефинисаним потребама Завода. Континуирано су одржаване базе података ИС Завода, провера референцијалног интегритета и конзистентности база, измене над подацима у табелама база, помоћ приликом коришћења система, исправљање грешака у модулима система и базама података, извештаји (логови) о коришћењу апликација (подаци из базе) при инцидентном догађају, помоћ код неадекватног формата просторног податка и др.

Од активности ван редовног одржавања база и модула ИС извршено је:

- креирани су технички предуслови за имплементацију модула ИС „Решавање предмета“ и „Писарница“ у web окружењу – инсталација и подешавање секундарног SQL севера, подигнут IIS сервис те имплементиран сертификат над истим, подешен заштитни зид и друго;
- креирани нови модули од стране креатора ИС, те тестиране web верзије модула „Решавање предмета“ и „Писарница“ од стране тестне групе формиране у сагласју са руководством Завода;
- Нацрт модела података за web верзију модула „Покрајински регистар ЗПД“ је реализован али модел процеса, привилегија и контрола није због недостатка капацитета Завода да систематизује примедбе на постојећу десктоп верзију и потребе за унапређењем;
- Модификација Регистра станишта строго заштићених и заштићених дивљих врста – модуо „Екомрежа“ није реализована, због недостатка капацитета Завода да систематизује примедбе на постојећу десктоп верзију и потребе за унапређењем;

Спровођене су активности ажурирања апликација и база за робно-финансијско пословање како према законским условима тако и према исказаним потребама Завода. Прилагођени су потребама према пројекатима ИСКРА и СПИРИ.

Сервер систем за рад са електронском поштом и интернет презентацијом (сајт) Завода је у закупу, с обзиром на безбедносне изазове и недостајање потребних капацитета у Заводу. Уочени проблеми и краткотрајне нефункционалности су врло брзо решени у сарадњи са техничком подршком провајдера услуге.

Сprovedена је континуирана заштита дигиталних података Завода у смислу приступа путем креденцијала прилагођених улози и одговорности запослене (ангажоване) особе, антивирусне заштите, заштите серверских капацитета, контролисаном приступу складишном простору копија података, доградње, унапређења и корекција оперативних система, подршка у свакодневном раду при појави безбедносних изазова и др.. Резервне копије база података информационог система Завода се креирају организовано и налазе на спољним носачима информација на две локације. У оквиру одржавања безбедности ИС-а и података Завода спровођене су континуиране активности:

- Имплементиран је SSL сертификата (wild формат) који обухвата домен и поддомене *.pzzp.rs (нужан услов за: модуле ИС унапређене на веб платформу, е-писарницу, дистрибуцију података за е-архиву);
- мониторинг и подешавања као одговор на ситуације ван безбедносних оквира система за проактивну заштиту ИКТ и ИС-а (антивирусна заштита, Web филтрирање, напредну мрежну заштиту, удаљен VPN приступ, бежична мрежа, злонамерни напади). Није било критичних изазова;
- одржавање база, апликација, ажурирање корисника интегрисаног информационог система (на системском и нивоу база), маил налози: појединачни и групни;

- усаглашавање безбедносних механизма са неусаглашеношћу издатих закрпа (и унапређења) оперативних система како би апликативни програми били функционални.

Са циљем одржавања ради функционалности и оперативности, на системском нивоу спровођене су активности: администрирање и анализа информационо-комуникационог система (ИКТ) Завода, оптимизација и отклањање уочених проблема у раду серверских капацитета Завода (AD, DNS, Data сервер, ГИС сервер, WSUS, bekap/replace систем, Firewall, ...), комуникационих (локална рачунарска мрежа, интернет линк, подсистем за рад „на даљину“, систем за електронску пошту и др.) и клијентских капацитета (десктоп радне станице, преносни уређаји и периферна опрема). Решени су уочени проблеми у функционисању постојећег видео надзора, са напоменом да га је потребно подићи на виши ниво (боље техничко решење) и уподобити законским обавезама..

У току 2025. године континуирано је пружана подршка у примени модула/апликација како и ИС Завода, тако и специјализованог софтвера ради продуктивнијег коришћења истих, раду са удаљене локације, online, презентацијском, промотивном, теренском раду Завода. Теренска (фотоапарати, ГПС уређаји) и презентацијска опрема је континуирано одржавана у функционалном и оперативном стању.

6.1. ПОКРАЈИНСКИ РЕГИСТАР ЗАШТИЋЕНИХ ПРИРОДНИХ ДОБАРА

Табела бр.28. Индикатори, број активности и носиоца посла.

Индикатор	Реализовано у 2025. години	Носиоци посла
Број података унесених у Регистар	Алфанумерички подаци:	
	Унети идентификацијски подаци за 4 подручја за које је завршена студија заштите;	Одељење за заштићена природна добра
	Ажурирани подаци за 3 ЗПД, 4 подручја за која је покренут поступак заштите, 4 завршених студија послате на проглашење, 0 промена Управљача, 0 промена у називу Управљача и Одлука о заштити за 8 ЗПД.	Одељење за заштиту животне средине и планску документацију
	Просторни подаци: Новоубачених 5, ажурирано 23 Документа, убачених и ажурираних: 84	Одељење за правне, финансијске и опште послове

Према Закону о заштити природе („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр. 14/2016 и 95/2018 - др. закон и 71/2021), Покрајински завод за заштиту природе води Покрајински регистар заштићених природних добара (у даљем тексту: Покрајински регистар).

Послови вођења Покрајинског регистра су обављани континуирано и подразумевали су редовно уношење нових и ажурирање постојећих података. Уносе се и ажурирају алфанумерички и просторни подаци. Од докумената, у базу Регистра складиште се и систематизују: електронске верзије студија заштите, картографски и катастарски прилози, акти који се односе на статус заштите природног добра и друго.

Покрајински регистар је вођен у складу са Правилником о садржају и начину вођења регистра заштићених природних добара, („Сл. гласник РС“, бр. 81/2010) у облику електронске регистарске књиге (део информационог система) на основу података из збирке исправа која се води у папирној форми. Уписивање података у Регистар вршено је, сходно Закону о заштити природе а на основу аката о стављању под заштиту, измена или допуна аката о заштити, објавама о покретању поступка заштите на сајту Министарства заштите животне средине (<http://www.ekologija.gov.rs/obavestenja/zastita-prirode/>) и аката о стављању ван снаге акта о заштити.

Током 2025. године у Покрајински регистар заштићених природних добара унети су подаци за 3 ново урађене студије за које је Покренут поступак заштите: СП „Градски парк у Бачкој Тополи“, ПИО „Вршачке планине“ и СРП „Босутске шуме“.

Подаци из Покрајинског регистра редовно су достављани Заводу за заштиту природе Србије који води Централни регистар природних добара.

6.2. БИБЛИОТЕЧКА ДЕЛАТНОСТ

У склопу свог рада Завод поседује библиотеку која подржава унапређење образовног, истраживачког, стручног и научног рада запослених, студената, наставника и истраживача.

У оквиру библиотеке Завода а сходно Закону о библиотечко – информацијоној делатности („Сл. гласник РС“, бр. 52/2011 и 78/2021). Завод врши прикупљање, обраду, заштиту, чување, представљање и давање на коришћење библиотечке грађе и извора, а у циљу ширења знања, слободног приступа информацијама од јавног значаја и промоције заштите природе.

У својој библиотечко-информационој грађи и изворима Завод поседује око 4.470 различитих штампаних издања, 560 наслова часописа, са по више стотина издатих бројева и преко 120 медија различитих носача аудио – видео садржаја. Наведени садржаји су из области заштите природе и области непосредно везаних за заштиту природе.

Рад библиотеке координира Одељење за финансијско-рачуноводствене и друге послове. У претходном периоду обрађено је и заведено 120 монографских публикација. Током 2025. године приновљени су промотивни материјали везани за реализацију појединих пројеката, као и едукативни и промотивни материјали везани за заштићена подручја у АПВ. У наредном периоду Завод ће наставити рад на дигитализацији и осавремењавању рада, као и повећању обима библиотечке грађе у складу са Законом.

7. ПРАВНИ ПОСЛОВИ

Сектор правних и финансијских послова извршавао је задатке из своје надлежности, а који проистичу, пре свих, из одредаба Закона о заштити ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр., 14/2016, 95/2018 - др. закон и 71/2021), Покрајинске скупштинске одлуке о оснивању Покрајинског завода за заштиту природе ("Сл. лист АПВ", бр. 2/2010, 23/2018), Статута Покрајинског завода за заштиту природе ("Сл. лист АПВ", бр. 9/2010, 22/18, 48/2018 40/2021 и 40/2024), Правилника о раду (бр. 01 004 1581 од 04.06.2025), Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Покрајинском заводу за заштиту природе (бр.01 004 1698 од 04 06 2025. године и Програма заштите природних добара за 2025. годину.

На обим и врсту послова који су обављени у 2025. години битно је утицала и чињеница да је Завод установа и индиректни корисник буџета АПВ, те да се на његов рад и пословање односе одредбе закона који регулишу његов статус.

Сагласно овлашћењима из члана 102. Закона о заштити природе, пружана је стручна помоћ управљачима заштићених природних добара, органима локалне самоуправе, удружењима грађана, групама грађана и појединцима у вези са применом одредаба Закона о заштити природе.

Узето је учешће у решавању питања примене закона, приликом израде решења којима су утврђивани услови заштите природе у поступку израде пројектно планске, урбанистичке и друге документације, као и приликом доношења одговарајућих аката у поступку легализације објеката на простору заштићених природних добара.

У поступку извршавања обавеза Завода, сачињено је више уговора у вези са радним односима и радном ангажовању лица, уговора о набавци добара и услуга након спроведеног поступка јавне набавке.

Решавајући о персоналним питањима решавано је о појединачним правима запослених везаних за право на годишњи одмор, плаћено одсуство, солидарну помоћ, службени пут у иностранство, праву на стручно усавршавање и полагање стручних испита, издавање потврда о статусу запослених ради остваривања одређених права, пријаве и одјаве запослених, односно оних којима је престао радни однос.

У поступку јавних набавки израђиване су одлуке о покретању поступка јавних набавки, изради решења о именовању комисија за спровођење поступака јавних набавки, учествовање у раду самих комисија у складу са одредбама Закона о јавним набавкама, све до израде уговора. Одржано је укупно осам (12) седница Управног одбора Завода. За сваку седницу је прављен је сазив са дневним редом и предлогом аката који су упућивани на усвајање, а након седнице израђивани су записници који се односе на ток седнице.

7.1. УЧЕШЋЕ У ИЗРАДИ ЗАКОНСКИХ И ПОДЗАКОНСКИХ АКТА

Узето је учешће у радним групама, за израду измене Закона о заштити природе и више подзаконских аката.

Посебна радна група формирана је за израду Уредбе о еколошкој мрежи.

Посебна радна група формирана је за израду нацрта Закона о заштити природе. Током 2025. године одржано је више састанка у организацији Министарства заштите животне средине, у њиховим просторијама. Активности на изради нацрта Закона биће настављене и током 2026. године.

8. ФИНАНСИЈЕ

Финансијско пословања Завода се одвија преко осам динарских и шест девизних подрачуна отворених при Министарству финансија - Управа за трезор (за буџетска и сопствена средства, за средства остварена на име рефундација накнада боловања преко 30 дана, као и за средства донација посебно за сваки пројекат).

Финансијско пословање Завода регулисано је и Законом о буџетском систему, Уредбом о буџетском рачуноводству, Правилником о стандардном класификационом оквиру и стандардном контном плану за буџетске кориснике, Законом о буџету Републике Србије и Покрајинском скупштинском одлуком о буџету АП Војводине, Правилником о извршењу буџета Републике Србије, Законом о платама у државним органима и јавним службама, Законом о раду, Покрајинском уредбом о платама, накнади трошкова, отпремнини и другим примањима постављених и запослених лица у органима Аутономне Покрајине Војводине, Законом о порезу на доходак грађана, Законом о девизном пословању, Законом о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама, Законом о јавним набавкама, Закону о ПДВ-у, као и бројним правилницима, уредбама, одлукама, упутствима и мишљењима.

Рад Покрајинског завода за заштиту природе у 2025. години се финансирао из средстава осам извора финансирања којима је Завод располагао:

- буџетска средства;
- сопствена средства;
- социјални доприноси - средства остварена по основу рефундација од РФЗО на име накнада за боловање преко 30 дана;
- донације од међународних организација;
- неутрошена средства донација из ранијих година;
- средства Европске уније – финансијске помоћи ЕУ;
- нераспоређен вишак прихода из ранијих година - додатна средства;
- неутрошена средства донација, помоћи и трансфера из ранијих година.

Плате запослених су у 2025. години исплаћиване у складу са Законом о буџетском систему, његовим изменама и допунама као и другим важећим законима, правилницима и упутствима.

У 2025. години је и даље на снази обавеза извештавања у погледу исплаћених плата запослених, као и исплаћених накнадама и др. примањима Министарству финансија – Управи за трезор, Регистру запослених и Републичком заводу за статистику.

Обрачунаване су и исплаћиване и друге накнаде и обавезе запосленим, трећим и правним лицима у складу са преузетим обавезама Завода.

Сходно Закону о електронском фактурисању у 2025. години је вршен пријем и издавање фактура.

Одсек је остваривао редован контакт са надлежним и сродним државним органима и институцијама, међу којима су Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Покрајински секретаријат за финансије, Пореска управа, Управа за трезор, Фонд за ПИО, Народна банка Србије, Град Нови Сад Градска управа за заштиту животне средине

и др. Остварена је сарадња са корисницима услуга Завода, сачињавајући, издавајући и контролишући обавезујућу рачуноводствену документацију.

Током 2025. године састављен је Финансијски план Завода за 2025. годину, Измене и допуне финансијског плана Завода за 2025. годину, програмски буџет у складу са Фискалном стратегијом, Упутством о методологији и динамици израде финансијског плана корисника буџетских средстава Аутономне Покрајине Војводине за 2025. годину и Покрајинском скупштинском одлуком о ребалансу буџета АП Војводине за 2025. годину. Током године поднета су и захтеви за измене апропријације.

Крајем јануара 2025. године достављене су свим запосленим, члановима Управног и Надзорног одбора Завода као и лицима ангажованим по уговору о привремено – повременим пословима Потврде о плаћеним порезима и доприносима по одбитку (Образац ППП – ПО).

Дана 26.02.2025. године поднет је Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине и Управи за трезор Завршни рачун за 2024. годину усвојен од стране Управног одбора Завода.

Пословање Завода, заједно са пословањем Покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине, је било предмет ревизије од стране Државне ревизорске институције (у даљем тексту: ДРИ). Ревизија је вршена за период 01.01.2025. – 31.12.2025. године. С тим у вези, Одсек је у складу са захтевима ДРИ достављало податке за предметну годину контроле (2025).

Крајем марта 2025. године достављен је Извештај о систему финансијског управљања и контроле за 2024. годину Министарству финансија Централној јединици за хармонизацију.

Састављени су и поднети: Порески биланс и Пореска пријава за 2024. годину за Порез на имовину (Пореској управи); Пореска пријава за порез на добит за 2024. годину (Пореској управи); Појединачна пореска пријава о обрачунатом и плаћеном порезу и доприносима за обавезно социјално осигурање по одбитку на терет примаоца прихода за 2024. годину за све запослене; МУН обрасци за лица ангажоване по основу уговора ван радног односа.

У законским роковима састављено је пет тромесечних периодичних извештаја извршења буџета поднетих надлежним покрајинским секретаријатима, као и Републичком заводу за статистику.

Покрајинском секретаријату за финансије поднети су састављени квартални Планови извршења буџета као и месечна требовања средстава из буџета АПВ по програмским активностима и пројектима.

У оквиру рада Одсека праћено је наменско трошење средстава у складу са усвојеним финансијским планом, његовим изменама и допунама, као и Планом набавки и Изменама и допунама плана набавки.

Одсек је активно учествовао у финансијском управљању и администрирању редовне делатности Завода, пројеката ЕУ и пружању стручних услуга, као и сачињавању финансијских планова пројеката и стручних услуга.

ПРОГРАМ 0405 ЗАШТИТА ПРИРОДЕ И КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ

ФУНКЦИОНАЛНА КЛАСИФИКАЦИЈА

560 - Заштита животне средине неklasификована на другом месту

Табела бр.25. Преглед планираних прихода и примања по програмским активностима и изворима финансирања ПЗЗП у 2025. години:

ВРСТЕ ПРИХОДА	
ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ 1003 Заштита природе и природних добара на територији Аутономне Покрајине Војводине	
01 00 Општи приходи и примања буџета	196.413.616,39
03 00 Социјални доприноси	1.000.000,00
04 00 Сопствени приходи буџетских корисника	5.949.860,99
13 06 Нераспоређен вишак прихода из ранијих година	3.072.752,86
УКУПНО:	206.436.230,24
ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ 1004 "Заштита орла крсташа смањивањем морталитета који узрокују људи" - "Conservation of the eastern imperial eagle by decreasing human-caused mortality in the Pannonian region - PANNON EAGLE (LIFE1/5NAT/HU/000902)	
15 00 Неутрошена средства донација, помоћи и трансфера из ранијих година	155.021,30
УКУПНО:	155.021,30
ПРОЈЕКАТ 4010 „Заштита кључних животињских врста Панонских степа у прекограничном подручју између Мађарске и Србије PANNONSTEPPE HUSRB/1602/12/0065“ - „Conservation of key animal species of Pannonian Steppes in a border region between Hungary and Serbia PANNONSTEPPE HUSRB/1602/12/0065“	
56 00 Финансијска помоћ ЕУ	568.857,50
15 00 Неутрошена средства донација, помоћи и трансфери из ранијих година	7.667.546,63
УКУПНО:	8.236.404,13
ПРОЈЕКАТ 4018 „Обнова мочварних станишта као система подршке животу у Дунавском басену“ - Restore4Life	
56 00 Финансијска помоћ ЕУ	2.045.834,51
15 00 Неутрошена средства донација, помоћи и трансфери из ранијих година	1.830.789,24
УКУПНО:	3.876.623,75
ПРОЈЕКАТ 4019 „ПИОНИРСКИ ЕКОСИСТЕМ - БАЗИРАН НА СМАЊЕЊУ ЗАГАЂЕЊА МИКРОПЛАСТИКОМ И ОТПОРНОСТИ НА КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ У ПРЕКОГРАНИЧНОМ ПОДРУЧЈУ“ ЕСО (RE)АСТ	
01 00 Општи приходи и примања буџета	3.218.436,98

ВРСТЕ ПРИХОДА	
15 00 Неутрошена средства донација, помоћи и трансфера из ранијих година	3.207.546,70
56 00 Финансијска помоћ ЕУ	8.674.000,00
УКУПНО:	15.099.983,68
УКУПНИ ПРИХОДИ	233.804.263,10

Табела бр.26. Приказ расхода по врстама (економским класификацијама) и изворима финансирања за све програмске и пројектне активности у 2025.години:

Назив	Укупно утрошена средства (сви извори финансирања)	Буџетска средства (извор финансирања 01 00,13 00)	Средства донација (извори финансирања 06 00 56 00 и 15 00)	Сопствена средства (извори финансирања 04 00 13 06)
ПЛАТЕ, ДОДАЦИ И НАКНАДЕ ЗАПОСЛЕНИХ (ЗАРАДЕ)	95.756.862,50	95.756.862,50		
СОЦИЈАЛНИ ДОПРИНОСИ НА ТЕРЕТ ПОСЛОДАВЦА	14.507.164,90	14.507.164,90		
НАКНАДЕ У НАТУРИ	474.533,50	474.533,50		
СОЦИЈАЛНА ДАВАЊА ЗАПОСЛЕНИМА	1.659.689,55	1.511.088,33		148.601,22
НАКНАДЕ ТРОШКОВА ЗА ЗАПОСЛЕНЕ	1.161.202,33	1.161.202,33		
НАГРАДЕ ЗАПОСЛЕНИМА И ОСТАЛИ ПОСЕБНИ РАСХОДИ	1.848.905,73	1.848.905,73		
СТАЛНИ ТРОШКОВИ	15.978.785,23	15.910.216,49	35.097,39	33.471,35
ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА	1.893.017,78	1.809.605,10	69.721,13	13.691,55
УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	23.317.134,11	21.883.471,52	467.653,56	966.009,03
СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ УСЛУГЕ	12.793.525,08	12.661.045,08		132.480,00
ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ	4.116.806,90	3.735.000,00		381.806,90
МАТЕРИЈАЛ	17.936.698,93	17.669.814,24	17.701,56	249.183,13
ПОРЕЗИ, ОБАВЕЗНЕ ТАКСЕ И КАЗНЕ	868.330,14	860.072,14		8.258,00
МАШИНЕ И ОПРЕМА	6.957.545,50	6.391.046,03	563.440,22	3.059,25
НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА	601.275,60	601.275,60		
УКУПНИ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ	199.871.477,78	196.781.303,49	1.153.613,86	1.936.560,43

Тбела бр.27. Приказ остварених прихода и примања по изворима финансирања и програмским активностима у 2025. години:

Назив	Укупно остварена средства (сви извори финансирања)	Буџетска средства (извор финансирања 01 00)	Средства донација (извори финансирања 06 00 и 56 00)	Сопствена средства (извор финансирања 04 00)
ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ 1003	196.288.000,84	194.803.500,84		1.484.500,00
ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ 1004				
ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ 4010				
ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ 4014				
ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ 4018	2.045.843,51		2.045.843,51	
ПРОГРАМСКА АКТИВНОСТ 4019	6.524.841,65	1.977.802,65	4.547.039,00	
УКУПНО ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ	204.858.686,00	196.781.303,49	6.592.882,51	1.484.500,00

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Покрајински завод за заштиту природе Нови Сад (у даљем тексту: Завод) основан од стране Покрајинске Владе је индиректни корисник буџетских средстава и сматра се Наручиоцем у смислу Закона о јавним набавкама.

У зависности од укупно процењене вредности истоврсних набавки на годишњем нивоу одређених Планом јавних набавки Покрајинског завода за заштиту природе спроведени су поступци јавних набавки. На набавке укупна чија процењена вредност истоврсних набавки на годишњем нивоу није већа од 1.000.000,00 динара без ПДВ-а, наручиоци нису обавезни да примењују одредбе Закона.

Јавне набавке Завода су финансиране у складу са Финансијским планом Покрајинског завода за заштиту природе за 2025. годину, Изменама и допунама финансијског плана Покрајинског завода за заштиту природе за 2025. годину као и променама апропријације.

На годишњем нивоу састављен је и поднет Управи за јавне набавке РС извештај о јавним набавкама за 2025. годину.

План јавних набавки усвојен је 06.03.2025. године.

Укупна процењена вредност набавки пл јавних набавки Планом јавних набавки је 29.989.333,35 динара без ПДВ-а, односно 35.987.200,02 динара са ПДВ-ом.

Усвојене су и три измене Плана јавних набавки у јуну, јулу и октобру месецу 2025. године.

У периоду 01.01.2025 – 31.12.2025. године спроведени су поступци: поступци јавних набавки, набавки на које се закон не примењује и набавки друштвених и других посебних услуга.

У отвореним поступцима јавних набавки којих је било 18 (осамнаест) у 2025. години је утрошено укупно 33.961.276,93 динара без ПДВ –а, односно 39.396.212,30 динара са ПДВ-ом.

За набавке на које се закон не примењује у 2025. години је укупно је утрошено 14.438.627,16 динара без ПДВ –а односно 17.021.372,45 динара са ПДВ-ом.

НАБАВКЕ ИЗУЗЕТЕ ОД ПРИМЕНЕ ЗАКОНА О ЈАВНИМ НАБАВКАМА						
	Добра		Радови		Услуге	
	Укупни износ	Укупни износ (са ПДВ)	Укупни износ	Укупни износ (са ПДВ)	Укупни износ	Укупни износ (са ПДВ)
Члан 27. тачка 1) -	3.627.915,26	4.311.818,35	920.304,00	1.104.408,00	4.765.807,90	5.455.626,10
Члан 27. тачка 3) - наручилац					5.124.600,00	6.149.520,00
Укупно:	3.627.915,26	4.311.818,35	920.304,00	1.104.408,00	9.890.407,90	11.605.146,10

Табела бр.28. Преглед спроведених отворених поступака јавних набавки у 2024. години

УГОВОРИ ЗАКЉУЧЕНИ У ПОСТУПЦИМА ЈАВНИХ НАБАВКИ									
	Добра			Радови			Услуге		
	Број закључених уговора	Укупни износ (без ПДВ-а)	Укупни износ (са ПДВ-ом)	Број закључених уговора	Укупни износ	Укупни износ (са ПДВ)	Број закључених уговора	Укупни износ	Укупни износ (са ПДВ)
Отворени поступак	8	16.205.578,77	18.089.374,51	0	0	0	10	17.755.698,16	21.306.837,79

Укупно закључено 18 уговора у укупном износу од 33.961.276,93 без ПДВ-а, а са ПДВ-ом 39.396.212,30